

Viešosios įstaigos Centrinės valdymo agentūros
direktoriatas 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymo
Nr. 2017/8-311 priedas Nr. 5

PARTNERYSTĖS (KONCESIJOS) SUTARTIS Nr. [sutarties numeris]

sudaryta tarp

**[Suteikiančiosios institucijos pavadinimas], [jei yra Perleidėjo pavadinimas,]
[Investuotojo pavadinimas]**

ir [Koncesininko pavadinimas]

**dėl projekto „[pavadinimas]“ įgyvendinimo
koncesijos suteikimo ir vykdymo**

[metai] [mėnesio] [diena] d.

[Vieta]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

TURINYS:

I.	IŽANGA	5
II.	Sutarties sąvokos ir jų aiškinimas	6
1.	Sutartyje naudojamos sąvokos ir jų aiškinimas	6
III.	Sutarties dalykas ir tikslas	16
2.	Sutarties dalykas, vertė ir tikslas	16
IV.	Sutarties galiojimo ir vykdymo laikotarpis	16
3.	Sutarties įsigaliojimas	16
4.	Darbų vykdymo ir Paslaugų teikimo pradžia bei trukmė	17
5.	Sutarties galiojimo terminas	18
V.	Šalių pareiškimai ir garantijos	18
6.	Suteikiančiosios institucijos [<i>jei yra</i> ir Perleidėjo] pareiškimai ir garantijos	18
7.	Koncesininko ir Investuotojo pareiškimai ir garantijos	20
VI.	Perduoto turto ir [<i>Je</i> taikoma žemės sklypo (-ų) perdavimas,] naujo turto sukūrimas ir gražinimas	21
8.	Perduotas turtas ir [<i>je</i> taikoma, Žemės sklypas (-ai)]	22
9.	Darbų atlikimas, Naujo turto įsigijimas ar sukūrimas. Koncesininko teisės ir pareigos valdant ir naudojant Naują turtą	24
10.	Turto gražinimas / perdavimas	27
VII.	Šalių įsipareigojimai	28
11.	Dokumentų perdavimas ir saugojimas	28
12.	Suteikiančiosios institucijos įsipareigojimai	29
13.	Koncesininko ir Investuotojo įsipareigojimai	30
14.	Rizikos pasidalijimas	32
15.	Investicijos ir jų vykdymo tvarka	33
16.	Papildomi darbai ir paslaugos	34
17.	Darbų ir Paslaugų keitimas	35
18.	Paslaugų teikimas	36
19.	Subtiekėjai	37
20.	Veismų derinimas su Suteikiančiąja institucija	38
VIII.	Atleidimo atvejai ir Kompensavimo įvykiai	39
21.	Atleidimo atvejai	39
22.	Kompensavimo įvykiai	41
IX.	Mokėjimai	43
23.	Mokėjimai ir jų tvarka	43

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

24.	[jei taikoma Rinkos tikrinimas ir Lyginamoji analizė	45
25.	Finansavimo sąlygų keitimas.....	46
X.	Įsipareigojimų vykdymo kontrolė	46
26.	Suteikiančiosios institucijos teisė kontroliuoti	46
27.	Informacijos teikimas	46
28.	Teikiamų Paslaugų patikra	47
XI.	Teisių ir pareigų perleidimai	48
29.	Teisių ir pareigų perleidimas	48
30.	Laikinas Koncesininko įsipareigojimų vykdymo perleidimas	50
31.	Įstojimo galimybė („Step-In“)	51
XII.	Prievolių Suteikiančiajai institucijai ir tretiesiems asmenims įvykdymo užtikrinimas.....	51
32.	Prievolių Suteikiančiajai institucijai įvykdymo užtikrinimas.....	52
33.	Prievolių tretiesiems asmenims įvykdymo užtikrinimas	52
XIII.	Draudimas	53
34.	Draudimas ir draudimo išmokų naudojimas.....	53
XIV.	Intelektinė nuosavybė.....	54
35.	Prievolė laikytis intelektinės nuosavybės apsaugos reikalavimų	54
36.	Koncesininko suteikiamos licencijos.....	54
37.	Suteikiančiosios institucijos suteikiamos licencijos	55
XV.	Sutarties keitimas.....	55
38.	Sutarties keitimo atvejai	55
39.	Sutarties keitimas dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo arba dėl aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2 ir 38.2.3 punktuose	56
XVI.	Sutarties nutraukimas	58
40.	Sutarties nutraukimo dėl nuo Koncesininko ar Investuotojo priklausančių aplinkybių pagrindai	58
41.	Sutarties nutraukimo dėl nuo Suteikiančiosios institucijos priklausančių aplinkybių pagrindai	60
42.	Sutarties nutraukimas be Šalių kaltės	61
43.	Nenugalimos jėgos aplinkybės	62
44.	Kompensacija Sutartį nutraukus dėl nuo Koncesininko ar Investuotojo priklausančių aplinkybių	63
45.	Kompensacija Sutartį nutraukus dėl nuo Suteikiančiosios institucijos priklausančių aplinkybių	64
46.	Kompensacija Sutartį nutraukus be Šalių kaltės.....	65
	[taikoma tik projektams, kuriuose numatyta nauja statyba. Kiekvienu atveju turi būti įvertintas formulės kintamųjų aktualumas ir formulė adaptuojama konkrečiam projektui]	65

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

47.	Sutarties nutraukimo kompensacijos mokėjimas	67
XVII.	Šalių atsakomybė	67
48.	Šalių tarpusavio atsakomybė	67
49.	Pareiga atlyginti nuostolius	68
XVIII.	Kitos nuostatos	69
50.	Konfidencialumas	69
51.	Pranešimai	70
52.	Pakeitimai	71
53.	Sutarties vykdymo metu iškilusių klausimų sprendimas.....	71
54.	Taikoma teisė.....	72
55.	Ginčų sprendimas	72
56.	Atskirų Sutarties nuostatų negaliojimas	73
57.	Sutarties egzemplioriai	73
58.	Bendrai parengta Sutartis.....	73
XIX.	SUTARTIES PRIEDAI:.....	74

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

I. IŽANGA

[Suteikiančioji institucija], kurios adresas yra **[adresas]**, juridinio asmens kodas **[juridinio asmens kodas]**, atstovaujama **[atstovo pareigos, vardas, pavardė]**, veikianti pagal **[atstovavimo pagrindas (Suteikiančiosios institucijos nuostatai, sprendimas, etc.)]** ir kuri yra suteikiančioji institucija pagal Koncesijų įstatymo 15 straipsnio 1 dalį (toliau – **Suteikiančioji institucija**);

[Jei Koncesininkui bus suteikiamas ne Suteikiančiosios institucijos valdomas ir (ar) naudojamą turtas [Perleidėjo pavadinimas], kurio adresas yra **[adresas, juridinio asmens kodas]**, atstovaujamas **[atstovo pareigos, vardas, pavardė]**, veikiančio pagal **[atstovavimo pagrindas (nuostatai, sprendimas, etc.)]**, (toliau – **Perleidėjas**);]

ir

[Investuotojo pavadinimas], pagal **[šalis]** įstatymus įsteigtas ir veikianti **[nurodyti juridinę formą]**, kurio adresas yra **[adresas]**, juridinio asmens kodas **[juridinio asmens kodas]**, atstovaujama **[atstovo pareigos, vardas, pavardė]**, veikiančio pagal **[atstovavimo pagrindas]**, (toliau – **Investuotojas**);

[Koncesininko pavadinimas], pagal **[šalis]** įstatymus įsteigta ir veikianti **[nurodyti juridinę formą]**, kurios adresas yra **[adresas]**, juridinio asmens kodas **[juridinio asmens kodas]**, atstovaujama **[atstovo pareigos, vardas, pavardė]**, veikiančio pagal **[atstovavimo pagrindas]** (toliau – **Koncesininkas**)

toliau Suteikiančioji institucija, **[jei yra Perleidėjas,]** Investuotojas, Koncesininkas, atskirai vadinami **Šalimi**, o kartu – **Šalimis**;

ATSIŽVELGDAMI Į TAI, KAD:

- A. Suteikiančioji institucija siekia suteikti **[trumpai apibūdinti koncesijos objektą]** koncesiją Koncesininkui, galinčiam užtikrinti kokybišką ir efektyvų reikalingų Darbų atlikimą, nepertraukiamą šių Paslaugų bei Komercinės veiklos teikimą mažiausiomis sąnaudomis, panaudojant viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės modelį bei užtikrinant didžiausią socialinę ir ekonominę naudą;
- B. **[Nurodyti teisinį pagrindą (teisės aktus), kuriuo Suteikiančioji institucija įgaliota suteikti koncesiją įgyvendinant Projektą VPSP būdu]**;
- C. Suteikiančioji institucija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymu, parengė, patvirtino ir **[data]** Europos Sąjungos oficialiame leidinyje (Nr. **[numeris]**), **[data]** Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (adresu <https://pirkimai.eviesiejipirkimai.lt>) paskelbė koncesijos suteikimo konkursą;
- D. Investuotojas išreiškė suinteresuotumą dalyvauti Konkurse ir pateikė Pasiūlymą, o Suteikiančioji institucija, nustatyta tvarka atlikusi Konkurso procedūras ir įvertinusi visus gautus pasiūlymus, pripažino jį Konkurso laimėtoju;
- E. Investuotojas, vadovaudamasis Sąlygomis, **[nurodyti Koncesininko įsteigimo ar sudarymo datą]** įkūrė Koncesininką įsipareigojimams pagal partnerystės

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

(koncesijos) sutartį vykdyti;

- F. Šios Sutarties tikslais Suteikiančioji institucija *[jei yra ir Perleidėjas]* šioje Sutartyje numatytomis sąlygomis ir apimtimi įsipareigoja organizuoti šioje Sutartyje numatyto Koncesininko įsipareigojimams pagal Sutartį vykdyti būtino Suteikiančiosios institucijos *[jei yra ir (ar) Perleidėjo]* *[nurodyti, kokiomis teisėmis]* priklausančio turto perdavimą Koncesininkui, o Koncesininkas šioje Sutartyje numatytomis sąlygomis ir apimtimi sutinka priimti tokį turtą *[jei su turtu perleidžiami ir su tuo turtu susiję sutartiniai Koncesininko ar Perleidėjo įsipareigojimai ir iš su tokiu turtu susijusių [pasirinkti vieną arba abu Koncesininko / arba Perleidėjo] sudarytų sutarčių kylančias teises ir pareigas, sutinka prisiimti visas Sutartyje numatytas Koncesininko teises ir pareigas bei turi tam reikiamus finansinius išteklius, žinias, patirtį ir kvalifikuotą personalą;*
- G. Pagal šią Sutartį Investuotojas įsipareigoja Suteikiančiajai institucijai solidariai atsakyti su Koncesininku už Koncesininko įsipareigojimų pagal šią Sutartį tinkamą vykdymą, įskaitant, bet neapsiribojant už Koncesininko įsipareigojimus sumokėti netesybas, palūkas ir atlyginti nuostolius;
- H. Šalys siekia įgyvendinti *[nurodyti projekto pavadinimą]*, kurio tikslas - *[nurodyti projekto tikslą]*.

Suteikiančioji institucija *[jei yra ir Perleidėjas]* iš vienos pusės, bei Investuotojas ir Koncesininkas iš kitos pusės, ketindami prisiimti sutartinius įsipareigojimus, laisva valia susitarė ir sudarė šią Sutartį:

II. SUTARTIES SĄVOKOS IR JŲ AIŠKINIMAS

1. Sutartyje naudojamos sąvokos ir jų aiškinimas

- 1.1. Sutartyje, jos prieduose, papildymuose ir / ar pakeitimuose, taip pat kituose su Sutartimi ir jos įgyvendinimu susijusiuose dokumentuose iš didžiosios raidės rašomos sąvokos turi tokias reikšmes, nebent atitinkamame dokumente būtų aiškiai nurodyta kitaip:

[jei taikoma]

Atlygis

reiškia Suteikiančiosios institucijos mokėjimą Koncesininkui apskaičiuojamą ir mokamą pagal šios Sutarties 3 priede *Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka* nustatytą atsiskaitymų ir mokėjimų tvarką;

Atleidimo atvejis

reiškia tokius atvejus, kurie nepriklauso nuo Koncesininko veiksmų (veikimo ar neveikimo) ir kurie yra nurodyti Sutarties 21 punkte bei sukelia Sutarties 21.3 ir 21.4 punkte nurodytas pasekmes;

Darbai

reiškia visus Koncesininko atliktinus projektavimo, statybos, montavimo ir kitus darbus, išskyrus Remontą, reikalingus Objektui sukurti, kad jis atitiktų Specifikacijų ir Pasiūlymo reikalavimus;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Darbų atlikimo planas	reiškia Koncesininko pateiktą techninį, inžinerinį ir organizacinį sprendinį, apimančią Darbų atlikimo veiksmus, veiksmų seką ir kuris yra preliminarus bei skirtas tinkamam Sutarties valdymui bei administravimui;
Darbo diena	reiškia bet kurią dieną, kurią bankai Lietuvos Respublikoje vykdo veiklą, išskyrus šeštadienį ir sekmadienį bei kitas oficialias nedarbo dienas Lietuvos Respublikoje;
Draudimo sutartys	reiškia Sutarties 6 priede <i>Privalomų draudimo sutarčių sudarymo sąrašas</i> numatytas draudimo sutartis;
Diskriminacinio poveikio teisės akto pakeitimas	reiškia teisės akto pakeitimą, kuris taikomas: (a) Projektui ir netaikomas panašioms tokio tipo viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektams; (b) Koncesininkui ir netaikomas kitiems asmenims arba (c) Viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutartis vykdantiems asmenims (koncesininkams) ir netaikomas kitiems asmenims.
ES	reiškia Europos Sąjungą;
Esminis teisės aktų pasikeitimas	reiškia Specialiųjų teisės aktų pasikeitimą, turintį neigiamą poveikį Šalių teisėms ir pareigoms pagal Sutartį. Esminiu teisės aktų pasikeitimų nelaikomi atvejai, jeigu tam tikro Specialaus teisės akto pasikeitimas ateityje buvo numatytas kitame Sutarties sudarymo metu galiojusiame Specialiame teisės akte ir : a) tokie dokumentai buvo paskelbti viešai iki Sutarties sudarymo, jeigu nuo Pasiūlymo pateikimo iki Sutarties sudarymo praėjo ne daugiau, kaip 6 (šešių) mėnesių terminas. b) šiuose dokumentuose pateiktos nuostatos ar planai savo esme yra panašūs arba turi iš esmės tokį pat poveikį, kaip ir Esminis teisės aktų pasikeitimas;;
Finansinis veiklos modelis	reiškia pagal Sąlygų 14 priedą <i>Reikalavimai finansiniam veiklos modeliui</i> pateiktą formą, Investuotojo kartu su Pasiūlymu pateiktą dokumentą - finansinį veiklos modelį, kuriame nurodoma Investuotojo ir / ar Koncesininko veiklos finansavimo struktūra ir sąlygos, finansiškai (ekonomiškai), pagrindžiami investavimo tikslai, pateikiamas investicijų

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

gražos įvertinimas ir kiti efektyvumo rodikliai, Sutarties vertė ir jo vėlesnius pakeitimus;

Finansuotojas

reiškia juridinį asmenį (išskyrus Investuotoją ir / ar Susijusį asmenį), suteikiantį Koncesininkui Finansiniame veiklos modelyje numatytą finansavimą, reikalingą tinkamai vykdyti jo įsipareigojimus pagal Sutartį ir su kuriuo Suteikiančioji institucija, Finansuotojui pageidaujant, gali sudaryti Tiesioginį susitarimą;

Finansų ministerija

reiškia Lietuvos Respublikos finansų ministeriją, įstaigos kodas – 288601650, adresas – Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius;

Gera verslo praktika

reiškia veiklos vykdymą vadovaujantis teisės aktams neprieštaraujančiais ir sąžiningą verslo praktiką atitinkančiais standartais, metodais būdais, priemonėmis, praktika, procedūromis ir tokiu rūpestingumo ir apdairumo lygiu, kurio tokiomis pačiomis ar panašiomis sąlygomis yra įprastai tikimasi iš panašią veiklą vykdančių kvalifikuotų ir patyrusių asmenų;

Investicijos

reiškia privalomas investicijas į Turtą ir kitas tinkamam Darbų atlikimui, Viešųjų paslaugų ar Paslaugų teikimui, ar kitas tinkamam Darbų atlikimui ir Paslaugų teikimui bei Komercinei veiklai reikalingas investicijas, nurodytas Specifikacijose ir Finansiniame veiklos modelyje, ir ir kitas investicijas į Turtą, padarytas Sutartyje nustatyta tvarka;

Investicijų grąža

reiškia bet kokias Investuotojo iš Koncesininko gautinas pajamas (dividendus, palūkanas, išmokamas lėšas sumažinus Koncesininko kapitalą ar bet kokia kita forma gaunamą ekonominę naudą);

Investicijų grąžos norma

reiškia grąžos normą (vidinę pajamų normą, angl. *Internal Rate of Return*), kuriai esant Investuotojo iš Koncesininko gautinų pajamų srautų dabartinė vertė prilyginama nuliui ir kuri apskaičiuojama Finansiniame veiklos modelyje nustatyta tvarka;

Investicijų įstatymas

reiškia Lietuvos Respublikos investicijų įstatymą;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Investuotojas	reiškia [<i>nurodyti laimėjusio dalyvio pavadinimą ir rekvizitus, su kuriuo Suteikiančioji institucija priėmė sprendimą sudaryti Sutartį</i>], kurios Pasiūlymas buvo pripažintas naudingiausiu ir kuris laimėjo Konkursą bei su kuriuo ir kurio įkurtu Koncesininku sudaroma Sutartis, ir Sutartyje numatytais atvejais jį pakeitusius asmenis. Tuo atveju, jeigu Koncesininko steigėjas ir akcijų turėtojas yra ne tik Pasiūlymą pateikęs Investuotojas, tačiau iš Finansuotojas ir (ar) Kitas paskolos teikėjas, tokiu atveju Investuotojas Sutartyje reiškia visus Koncesininko steigėjus / akcijų turėtojus;
Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos	reiškia Sutarties 5 priede <i>Išankstinės Sutarties įsigaliojimo sąlygos</i> numatytas sąlygas, kurių įvykdymas yra būtinas Sutarties įsigaliojimui visa apimtimi;
Kapitalinis remontas	reiškia statybos darbus, kurių tikslas – pertvarkyti Perduoto turto (ar atskirų jo dalių) laikančiąsias konstrukcijas, nekeičiant Perduoto turto išorinių matmenų, kaip tai apibrėžia STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (su vėlesniais pakeitimais);
Kitas paskolos teikėjas	reiškia juridinį asmenį, kuris neatitinka Finansuotojo apibrėžimo, tačiau suteikiantį Koncesininkui Finansiniame veiklos modelyje numatytą finansavimą, reikalingą tinkamai vykdyti jo įsipareigojimus pagal Sutartį;
Komercinė veikla	reiškia Koncesininko savo rizika vykdomą ūkinę komercinę veiklą, kurią leidžia vykdyti Specifikacija bei Sutartis ir kuri yra numatyta vykdyti Pasiūlyme bei yra susijusi su Objektuose teikiamomis Viešosiomis paslaugomis ar Paslaugomis ir / ar užtikrina Objekto funkcionavimą nenukrypstant nuo Projekto tikslų įgyvendinimo ir Objekto funkcionalumo ir paskirties reikalavimų;
Kompensavimo įvykis	reiškia Sutarties 22 punkte nurodytus įvykius, kurių rizika pagal Sutartį yra išimtinai ar iš dalies priskirta Suteikiančiajai institucijai ir kurio sukeltos neigiamos pasekmės Koncesininkui ar Investuotojui turi būti visiškai ar iš dalies kompensuojamos Sutartyje nustatyta tvarka bei dėl kurių gali būti pratęsti Sutartyje nustatyti Koncesininko įsipareigojimų vykdymo terminai;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Komunalinės paslaugos	reiškia elektros energijos, šilumos energijos, vandens, dujų tiekimo, nuotekų šalinimo ir atliekų išvežimo paslaugas ar kitas paslaugas, kaip tai numatyta Specifikacijose;
Koncesijų įstatymas	reiškia Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymą;
Koncesininkas	reiškia Projekto tikslui įgyvendinti Investuotojo įsteigtą privatų juridinį asmenį, kuris yra Sutarties šalimi ir vykdo joje nustatytą veiklą ir kuris Sutarties sudarymo metu privalo: <ol style="list-style-type: none">1. būti uždarnosios akcinės bendrovės teisinės formos; ir2. priklausyti (t.y. 100 proc. jo akcijų) tik Investuotojui, išskyrus atvejus, kai Sutartis aiškiai leidžia kitaip; ir3. būti skirtu tik Projekto įgyvendinimui skirtai veiklai vykdyti; ir4. neturėti jokių įsiskolinimų ar kitų prievolių, nesusijusių su Sutarties vykdymu; ir5. taikyti galiojančius verslo apskaitos standartus; ir6. būti registruotam pridėtinės vertės mokesčio mokėtoju;
Konkursas	reiškia Suteikiančiosios institucijos, vadovaujantis Koncesijų įstatymu ir Investicijų įstatymu, ir Sąlygomis, Centrinėje viešųjų pirkimų sistemoje paskelbtą ir Suteikiančiosios institucijos atliktą koncesijos suteikimo procedūrą [<i>konkurso Nr.</i>] konkurso būdu;
[jei taikoma] Lyginamoji analizė	(angl. <i>benchmarking</i>) reiškia procedūrą, kurioje teikiamų paslaugų kainos ar kiti parametrai palyginami su rinkos lyderių atliekamų panašių paslaugų kainomis ar kitais parametrais;]
[jei taikoma] Mokestis	reiškia Koncesininko Suteikiančiajai institucijai mokamą atlygį už suteiktą koncesiją [<i>taikoma, kai nenustatomas atskiras nuomos mokestis</i> (įskaitant galimybę naudotis Perduotu turtu ir jo infrastruktūra vykdant Komercinę veiklą)], kurio galutinį dydį Investuotojas nurodė Pasiūlyme bei pagrindė Finansiniame veiklos modelyje;]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Naujas turtas	reiškia kilnojamą turtą, reikalingą įrengti Objektą, įskaitant montuojamus baldus, pagal Specifikacijų reikalavimus ir Pasiūlymą, ir / ar reikalingą Paslaugų ar Komercinės veiklos teikimui Objekte ir kuri Koncesininkas įgyja ar sukuria po Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi dienos bet kokio sandorio pagrindu;
Objektas	reiškia <i>[nurodyti koks turtas Koncesininkui pavedamas sukurti/įgyti ar jam perduodamas rekonstravimui, atnaujinimui ir pan.]</i> ;
Objekto eksploatacijos pradžia	reiškia Suteikiančiosios institucijos ir Koncesininko pasirašytą akto, nurodyto šios Sutarties 9.3 punkte, datą, nuo kurios Koncesininkas pradeda teikti Paslaugas;
Pakeitimas	reiškia šios Sutarties 17 punkte nustatyta tvarka vykdomų Darbų ir teikiamų Paslaugų pakeitimą;
Papildomi darbai ir (ar) paslaugos	reiškia darbus ir paslaugas, nurodytus Sutarties 16 punkte bei kurie aiškiai nėra numatyti Sutartyje, įskaitant Specifikaciją, dėl kurių Šalys nėra susitarusios, bei kurie nepatenka į Pakeitimo, kaip yra numatyta Sutarties 17 punkte bei Sutarties keitimo, nurodyto Sutarties 38 punkte apimtį, t.y. darbai dėl objekto, kurio paskirtis neatitinka nei vieno Specifikacijose nurodyto viso ar bent kurios dalies paskirties, o paslaugos – skirtingo (kitokio) pobūdžio, nei numatyta Specifikacijose tačiau kurie yra būtini Suteikiančiajai institucijai siekiant efektyvesnio Projekto įgyvendinimo, ir kurie gali būti inicijuojami Suteikiančiosios institucijos Sutarties 16 punkte nustatyta tvarka;
Paprastasis remontas	reiškia statybos darbus, kurių tikslas – atnaujinti Perduotą turtą (ar jo dalį), jo nerekonstruojant ir kapitališkai neremontuojant, kaip tai apibrėžia STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (su vėlesniais pakeitimais);
Pasiūlymas	reiškia Investuotojo Konkurso metu pagal Sąlygų reikalavimus pateiktą galutinį pasiūlymą, kuris pripažintas laimėjusiu Konkursą bei pridedamas kaip Sutarties 2 priedas;
Paslaugos	reiškia Koncesininko, laikantis Sutarties, Specifikacijų reikalavimų ir Pasiūlymo nuostatų teikiamas paslaugas, išskyrus Komercinę veiklą;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Paslaugų teikimo planas	reiškia Koncesininko pateiktą techninį, inžinerinį ir organizacinį sprendinį, apimančią Paslaugų teikimo veiksmus, veiksmų seką;
Paslaugų teikimo pradžia	reiškia Objekto (ar jo dalies) eksploatavimo pradžios dieną, nuo kurios Koncesininkas pradeda teikti Paslaugas atitinkamoje Objekto dalyje;
Perduotas turtas	reiškia pagal [<i>pasirinkti</i> : nuomos, panaudos, patikėjimo] sutartį Suteikiančiosios institucijos [<i>jei yra ir (ar) Perleidėjo</i>] Koncesininkui perduodamą valdyti ir naudoti [<i>nurodyti koks turtas perduodamas</i>], reikalingą Darbams atlikti ir Paslaugoms teikti. [<i>jei taikoma, išskyrus Žemės sklypą.</i>] Išsamus Perduoto turto sąrašas pridedamas kaip atitinkamos [<i>pasirinkti</i> : nuomos, panaudos, patikėjimo] sutarties priedas ir yra neatskiriama jos dalis;
Prievolių įvykdymo užtikrinimas	reiškia Sutarties 32.1 punkte nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuriuo užtikrinamas Koncesininko įsipareigojimų pagal Sutartį įvykdymas;
Projektas	reiškia Suteikiančiosios institucijos koncesijos būdu įgyvendinamą investicijų projektą [<i>nurodyti pavadinimą</i>], kurio aprašymas pateiktas Sąlygose;
PVM	reiškia Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo nustatytą pridėtinės vertės mokestį;
Remontas	reiškia Paprastąjį ir Kapitalinį remontą;
[<i>jei taikoma</i> Rinkos tikrinimas	reiškia Sutarties 24 punkte numatyta tvarka Koncesininko atliekamą tikrinamų paslaugų rinkos tikrinimą;]
[<i>jei taikoma</i> Rinkos tikrinimo data	reiškia [<i>nurodyti skaičių</i>] metų (skaičiuojant nuo Paslaugų teikimo pradžios dienos) [<i>nurodyti mėnesį</i>] mėnesio [<i>nurodyti dieną</i>] dieną;]
Sąlygos	reiškia Konkurso sąlygas su priedais, taip pat visus jų patikslinimus ir atsakymus į Konkurso dalyvių prašymus;
Specialiųjų teisės aktų pasikeitimas	reiškia Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktą, susijusį su Darbų atlikimo, Paslaugų ir Viešųjų paslaugų teikimo reglamentavimu arba Koncesininko akcininkų teisėmis ir pareigomis, kylančiomis dėl Koncesininko veiklos, pasikeitimą (išskyrus susijusią su

Komercinę veiklą);

Specifikacijos

reiškia Sutarties 1 priedą *Specifikacijos*, kuriame nustatyti reikalavimai ir rodikliai, kuriuos privalo tenkinti Darbai ir Paslaugos;

Subtiekėjai

reiškia Pasiūlyme nurodytus, Sutartyje nustatyta tvarka juos pakeitusius arba naujai pasitelktus ūkio subjektus, kurie atlieka darbus ar teikia paslaugas, už kurių atlikimą ar teikimą pagal Sutartį yra atsakingas Koncesininkas, ir kuriems už tai Koncesininkas moka atlygį, išskyrus elektros ir šilumos energijos, vandens tiekėjus, nuotekų šalinimo, atliekų išvežimo / tvarkymo ir kitus Komunalinių paslaugų teikėjus;

Susijęs asmuo

reiškia:

- a) Investuotoją;
- b) Susijusią bendrovę;
- c) Investuotojo ar Susijusios bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius;
- d) Investuotojo ar Susijusios bendrovės priežiūros ir valdymo organų nario sutuoktinį, jo artimuosius giminaičius, taip pat asmenis susijusius svainystės ryšiais iki antrojo laipsnio imtinai;
- e) bendrovės, susijusios su d) punkte minimais asmenimis, ir tokių bendrovių priežiūros ir valdymo organų nariai;

Susijusi bendrovė

reiškia bet kurią bendrovę, ūkinę bendriją, ribotos atsakomybės bendriją, fondą ar kitą vienetą (juridinį arba ne juridinį asmenį), kurį Koncesininkas ar Investuotojas tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja arba kuris pats tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja Koncesininką ar Investuotoją, arba kurį kartu su Koncesininku tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja kitas vienetas, turėdamas nuosavybės teisę, kapitalo dalį ar įgyvendindamas tokiai kontroliuojamai bendrovei taikomus teisės aktų reikalavimus ir kuris yra susijęs su Sutarties įgyvendinimu. Laikoma, kad vienetas kontroliuoja kitas bendroves, jei jis tiesiogiai ar netiesiogiai:

- a) turi daugiau kaip 50 % tokios kontroliuojamos bendrovės išleistų akcijų ar kitokių nuosavybės vertybinių

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

popierių; arba

b) turi daugiau kaip 50 % visų balsų, kuriuos suteikia kontroliuojamos bendrovės išleistos akcijos ar kitokie nuosavybės vertybiniai popieriai; arba

c) turi galimybę paskirti ar išrinkti daugiau kaip pusę tokios kontroliuojamos bendrovės valdymo ar kito organo (išskyrus dalyvių susirinkimą) narių; arba

d) yra sudaręs sutartį, pagal kurią kontroliuojama bendrovė yra įsipareigojusi įgyvendinti kontroliuojančios bendrovės sprendimus ir nurodymus; arba

e) turi teisę į ne mažiau kaip 50 % kontroliuojamos bendrovės turto, pelno ar likutinio reikalavimo.

Susijusių bendrovių sąrašas pridedamas prie Sutarties kaip Sutarties 7 priedas ir privalo būti nuolat atnaujinamas pasikeitus jame nurodytiems duomenims;

Sutartis

reiškia šią partnerystės (koncesijos) sutartį tarp [*Suteikiančiosios institucijos pavadinimas*] [*jei yra, Perleidėjo*] ir [*Investuotojo pavadinimas*] bei [*Koncesininko pavadinimas*] sudaromą dėl Projekto įgyvendinimo viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu, kaip tai nustatyta Koncesijų įstatyme;

Sutarties vertė

reiškia šios Sutarties 2.2 nurodytą vertę, nurodytą vertę, kuri gali būti keičiama Sutarties 38 punkte nustatyta tvarka;

Tiesioginis susitarimas

reiškia tarp Finansuotojo, Koncesininko ir Suteikiančiosios institucijos sudaromą susitarimą, kuriuo Suteikiančioji institucija įsipareigoja Finansuotojui (ar jo paskirtam subjektui) suteikiamos tam tikros teisės, įskaitant ir galimybę pasinaudoti įstojimo („*step-in*“) teise vietoje Koncesininko vykdyti Sutartį ir kuris pateikiamas kaip Sutarties 9 priedas;

Turtas

reiškia Perduotą turtą, Objektą ir Naują turtą [*jei taikoma, o taip pat Žemės sklypą*];

Turto vertė

reiškia rinkos vertę, nustatytą taikant individualų vertinimą, kurį atlieka turto vertinimo įmonė arba nepriklausomas turto vertintojas;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Viešosios paslaugos reiškia [*nurodyti kokios Viešosios paslaugos bus teikiamos*];

[*jei taikoma* **Žemės sklypas**] reiškia [*nurodyti žemės sklypą ar jo dalį, jo charakteristikas*];

[*jei taikoma* **Žemės sklypo nuomos sutartis**] reiškia **Koncesininko ir** [*nurodyti subjektą, su kuriuo vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymu ir su juo susijusių teisės aktų reikalavimais turi būti sudaroma valstybinės ir (ar) savivaldybių žemės nuomos sutartis*] **Darbų ir esant būtinumui Remonto vykdymo laikotarpiui sudarytą nuomos sutartį dėl Žemės sklypo, priskirto Projektui įgyvendinti.**

1.2. Jeigu sąvokos vartojimo kontekstas nenurodo kitaip, Sutartyje:

- 1.2.1. vyriškąją gimine vartojami žodžiai apima ir žodžius, vartojamus moteriškąją gimine ir atvirkščiai;
- 1.2.2. vienskaitos forma vartojami žodžiai apima žodžius, vartojamus daugiskaitos forma ir atvirkščiai;
- 1.2.3. nuorodos į skyrius, punktus, lenteles ar priedus reiškia nuorodas į Sutarties skyrius, punktus, lenteles ar priedus, nebent aiškiai nurodoma kitaip;
- 1.2.4. nuorodos į Sutartį taip pat reiškia nuorodas ir į jos priedus;
- 1.2.5. Sutarties ar bet kokio dokumento „sudarymas“ reiškia, kad Sutartį ar kitą dokumentą pasirašė visos Sutarties ar atitinkamo dokumento šalys;
- 1.2.6. bet kokia nuoroda į teisės aktus suprantama kaip nuoroda į Sutarties įgyvendinimo metu aktualią teisės aktų redakciją, išskyrus atvejus, kai aiškiai numatyta kitaip;
- 1.2.7. punktų ir kitų nuostatų pavadinimai rašomi tik patogumo sumetimais ir neturi įtakos Sutarties aiškinimui.

1.3. Sutarties priedai yra neatskiriama Sutarties dalis. Šalių įsipareigojimai pagal Sutartį, arba nesutarimai dėl Sutarties dokumentuose esančių prieštaravimų ar neatitikimų aiškinami vadovaujantis tokia dokumentų pirmumo eile:

- 1.3.1. Sutartis;
- 1.3.2. Sutarties ir Sąlygų priedai:
 - a) Specifikacijos;
 - b) Finansinis veiklos modelis;
 - c) [*jei yra* **Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka**]
 - d) Rizikos pasiskirstymo tarp šalių matrica;
 - e) [*jei taikoma* **Tiesioginis susitarimas su Finansuotoju**] kitos Sąlygų dalys;
 - f) Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- g) Pasiūlymas;
- h) Privalomų draudimo sutarčių sąrašas;
- i) kiti Sutarties priedai.

III. SUTARTIES DALYKAS IR TIKSLAS

2. Sutarties dalykas, vertė ir tikslas

- 2.1. Koncesininkas įsipareigoja Sutartyje nustatyta tvarka ir laikantis nustatytų reikalavimų atlikti Darbus, teikti Paslaugas, prisiimti Sutartyje nustatytą riziką, sukurti ir (arba) įgyti Naują turtą, tinkamai valdyti ir naudoti Turtą ir, pasibaigus Sutarčiai, grąžinti / perduoti jį (jeigu Sutartyje nenurodyta kitaip) Suteikiančiajai institucijai [*jei yra ir (ar) Perleidėjui ar tretiesiems asmenims*] [*jei taikoma, o Žemės sklypą – įgaliotai institucijai*] teisės aktu nustatyta tvarka, [*jei taikoma mokėti Mokestį*] taip pat tinkamai vykdyti kitas savo pareigas pagal Sutartį, o Suteikiančioji institucija [*jei yra ir Perleidėjas*] įsipareigoja užtikrinti, kad Sutartyje nustatyta tvarka Koncesininkui būtų suteikta valdyti ir naudoti Žemės sklypą [*nurodyti ir kitą perduodamą turtą*], prisiimti Sutartyje nustatytą riziką, [*Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį laiku mokėti Atlygį*] už Paslaugas ir tinkamai vykdyti kitas savo pareigas pagal Sutartį.
- 2.2. Sutarties vertė – [*suma skaičiais*] [*suma žodžiais*] Eur be PVM.
- 2.3. Pagrindinis Sutarties tikslas yra užtikrinti efektyvų kokybiškų Darbų atlikimą, Paslaugų teikimą [*jei yra teikiamos ir Viešųjų paslaugų teikimą*] bei visą Sutarties galiojimo laikotarpį siekti Paslaugų efektyvumo, kokybės gerinimo ir racionalaus Turto naudojimo ir valdymo.

IV. SUTARTIES GALIOJIMO IR VYKDYMO LAIKOTARPIS

3. Sutarties įsigaliojimas

- 3.1. Sutartis, išskyrus Sutarties 3.2 punkte nurodytą apimtį, įsigalioja nuo tos dienos, kai ją pasirašo visos Sutarties Šalys.
- 3.2. Sutartis visa savo apimtimi, susijusia su įsipareigojimais atlikti Darbus, teikti Paslaugas ir mokėti [*pasirinkti: Atlygį, Mokestį*] įsigalioja kitą Darbo dieną po to, kai įvykdomos visos Sutarties 5 priede *Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos* numatytos sąlygos. Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos privalo būti įvykdytos ne vėliau kaip praėjus [*nurodyti terminą, rekomenduojama – 90-120 (devyniasdešimt – šimtą dvidešimt) dienų*] nuo Sutarties pasirašymo dienos, nebent Šalys susitarų dėl Išankstinių sutarties įsigaliojimo sąlygų įvykdymo termino pratęsimo.
- 3.3. Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos laikomos įvykdytomis, kai tai raštu patvirtina Šalys. Tą padaryti Šalys privalo padaryti ne vėliau kaip per [*nurodyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias)*] Darbo dienas nuo visos informacijos apie Išankstinių sutarties įsigaliojimo sąlygų įvykdymą gavimo, arba, per šį terminą privalo pateikti kitai Šaliai motyvuotą atsisakymą pripažinti Išankstines Sutarties įsigaliojimo sąlygas įvykdytomis. Jeigu Šalis per šiame punkte nurodytą terminą nepateikia motyvuoto

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

atsisakymo patvirtinti Išankstinių sutarties sąlygų įvykdymą, laikoma, kad jos yra įvykdytos.

- 3.4. Jeigu dėl objektyvių, nuo Šalių nepriklausančių, priežasčių Sutartis visa apimtimi neįsigalioja iki Sutarties 3.2 punkte nurodyto termino pabaigos, Šalys abipusiu raštišku susitarimu gali pratęsti Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi terminą, bet ne ilgiau kaip dar **[nurodyti terminą, rekomenduojama – 90 (devyniasdešimt) dienų]**. Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi termino pratęsimo šiame Sutarties 3.4 punkte numatytu atveju Sutarties 48 punkte nustatyta atsakomybė nėra taikoma.
- 3.5. Siekdami įvykdyti Išankstines sutarties įsigaliojimo sąlygas ir tinkamai pasirengti įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymui, Suteikiančioji institucija, **[jei yra Perleidėjas]** Investuotojas ir Koncesininkas visą laikotarpį iki Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi privalo bendradarbiauti, kooperuotis ir dėti maksimalias pastangas, įskaitant tinkamą bendradarbiavimą gaunant reikiamus sutikimus, leidimus, licencijas, sertifikatus ir kitus dokumentus, taip pat pateikiant dokumentus, kurių pagrindai reikia Išankstinių sutarties įsigaliojimo sąlygų įvykdymui.
- 3.6. Šalys taip pat susitaria:
- 3.6.1. Nuo Koncesininko priklausančių Išankstinių sutarties įsigaliojimo sąlygų, neįvykdymas prilyginamas Investuotojo ir / ar Koncesininko atsisakymui sudaryti Sutartį Koncesijų įstatymo prasme ir Suteikiančioji institucija įgyja teisę reikalauti Investuotojo ir (ar) Koncesininko sumokėti iš viso **[baudos dydis nustatomas atsižvelgiant į planuojamus patirti nuostolius, bei į prašomą Sąlygose pasiūlymo galiojimo užtikrinimo dydį nurodyti sumą – pvz.: 50 000 (penkiasdešimt tūkstančių)]** eurų dydžio baudą, kuri laikoma Šalių iš anksto aptartais galutiniais Suteikiančiosios institucijos nuostoliais, ir turi teisę šią baudą išreikalauti be kita ko pasinaudodamas Pasiūlymo galiojimo užtikrinimu, kurį Investuotojas pateikė Konkurso metu.
- 3.6.2. nuo Suteikiančiosios institucijos priklausančių Išankstinių sutarties įsigaliojimų sąlygų, neįvykdymas prilyginamas Suteikiančiosios institucijos atsisakymui sudaryti Sutartį, ir Koncesininkas įgyja teisę reikalauti Suteikiančiosios institucijos sumokėti iš viso **[nurodyti sumą – pvz.: 50 000 (penkiasdešimt tūkstančių)]** eurų dydžio baudą, kuri laikoma Šalių iš anksto aptartais galutiniais Koncesininko nuostoliais.
- 3.6.3. jeigu Sutartis neįsigalioja visa apimtimi dėl nuo Šalių nepriklausančių priežasčių ar kaltės, ar Šalims priskirtų rizikų, ar dėl abiejų Šalių kaltės, Šalys taiko pilną restituciją ir grąžina viena kitai viską, ką yra gavusios viena iš kitos pagal šią Sutartį ar dėl šios Sutarties, tačiau neprivalo viena kitai atlyginti jokių išlaidų, sąnaudų, nuostolių (žalos) ir neprivalo mokėti jokių netesybų.

4. Darbų vykdymo ir Paslaugų teikimo pradžia bei trukmė

- 4.1. Darbai privalo būti pradėti vykdyti ne vėliau kaip nurodyta Pasiūlyme pateiktame Darbų atlikimo plane ir privalo būti atlikti per **[įrašyti terminą iš Investuotojo Pasiūlymo arba teisės akto]** nuo šios Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi dienos.
- 4.2. Paslaugos gali būti pradėdamos teikti **[pasirinkti: Atlygis, Mokestis]** mokamas tik nuo Objekto eksploatacijos pradžios.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 4.3. Paslaugos Objekte ar atitinkamoje jo dalyje privalo būti pradėtos teiki visa apimtimi, nurodyta Specifikacijose ir Pasiūlyme, ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų nuo Objekto eksploatacijos pradžios ir teikiamos iki Sutarties galiojimo pabaigos.
- 4.4. Sutarties 4.1 punkte nurodytas Darbų užbaigimo ir (ar) Objekto eksploatacijos pradžios terminas Šalių rašytiniu susitarimu gali būti pratęstas tik esant šioms sąlygoms, kai Darbai negali būti užbaigti ar Paslaugos negali būti pradėtos teikti dėl:
 - 4.4.1. Nenugalimos jėgos aplinkybių, kaip jos apibrėžtos Sutarties 43.1 punkte; arba
 - 4.4.2. Atleidimo atvejo; arba
 - 4.4.3. Kompensavimo įvykio.

5. Sutarties galiojimo terminas

- 5.1. Sutartis galioja [*nurodyti laikotarpį*] metus nuo jos įsigaliojimo visa apimtimi momento. Sutarties įsigaliojimo momentas apibrėžtas Sutarties 3.1 punkte, bet ne ilgiau nei pasiekiamą Investicijų gražos norma, nurodyta Investuotojo Pasiūlyme.

V. ŠALIŲ PAREIŠKIMAI IR GARANTIJOS

6. Suteikiančiosios institucijos [*jei yra ir Perleidėjo*] pareiškimai ir garantijos

- 6.1. Suteikiančioji institucija [*jei yra ir Perleidėjas*] atitinkamai pareiškia ir garantuoja:
 - 6.1.1. Suteikiančioji institucija [*jei yra ir Perleidėjas*] atliko reikiamus veiksmus ir gavo oficialius leidimus ir / ar pritarimus Sutarties sudarymui ir ja prisiimtų įsipareigojimų vykdymui. Sutartis sukuria Suteikiančiajai institucijai [*jei yra ir Perleidėjui*] teisėtas bei galiojančias prievoles pagal Sutarties nuostatas, kurios gali būti įgyvendinamos jos [*jei yra ir Perleidėjas ju*] atžvilgiu priverstine tvarka;
 - 6.1.2. Suteikiančioji institucija pagal savo kompetenciją ir įgaliojimus, nustatytus Sutarties sudarymo dieną galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais, yra atsakinga už atitinkamas funkcijas ir veiklos sritis, kurios įgyvendinamos ir užtikrinamos sudarant Sutartį, todėl ji yra suteikiančioji institucija Koncesijų įstatymo prasme;
 - 6.1.3. Suteikiančioji institucija [*jei yra ir Perleidėjas*] suteikė Investuotojui ir Koncesininkui visą esminę ir, jos žiniomis, teisingą informaciją, kurios pareikalavo Koncesininkas, susijusią su Perduotu turtu [*jei taikoma, Žemės sklypu*] ir Suteikiančiosios institucijos [*jei yra, Perleidėjo*] įsipareigojimais pagal Sutartį. Suteikta informacija yra teisinga Sutarties sudarymo dieną visais esminiais aspektais, išskyrus galimus Perduoto turto [*jei taikoma, Žemės sklypo*] būklės pokyčius dėl įprastinės ūkinės veiklos, atsiradusius laikotarpiu tarp informacijos pateikimo dienos ir Sutarties pasirašymo dienos. Nėra jokių reikšmingų nutylėtų faktų, kurie būtų žinomi Suteikiančiajai institucijai ir turėtų esminės reikšmės Sutarties sudarymui bei numatytų įsipareigojimų vykdymui;
 - 6.1.4. Sudarydama [*jei yra ir Perleidėjas Sudarydami*] bei vykdydama [*jei yra ir Perleidėjas vykdydami*] Sutartį Suteikiančioji institucija [*jei yra ir Perleidėjas*] nepažeidžia jokių esminių susitarimų ar įsipareigojimų, kurių šalimi ji [*jei yra ir Perleidėjas jie*] yra, jai [*jei yra ir Perleidėjas jiems*] taikomo teismo (arba arbitražo) sprendimo, nuosprendžio,

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- nutarimo arba nutarties, taip pat jokių jai *[jei yra ir Perleidėjas jiems]* taikomų įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų;
- 6.1.5. Suteikiančioji institucija *[jei yra ir Perleidėjas]* turi teisę perduoti Koncesininkui valdyti ir naudoti Perduotą turtą *[pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo]* teise, Sutartyje nustatytomis sąlygomis ir tvarka. Perduotas turtas kitiems asmenims neperleistas, neareštuotas ir neįkeistas;
- 6.1.6. Suteikiančiajai institucijai *[jei yra ir Perleidėjui]* nėra įteikta jokių pranešimų ar šaukimų į teismą ar arbitražą ir nėra jokių prieš ją *[jei yra Perleidėjas juos]* ar jos *[jei yra Perleidėjas jų]* pradėtų prieš kitą asmenį ar ketinamų pradėti teisminių bylų nagrinėjimų, arbitražo ar kitų teisinių procesų, kurie galėtų padaryti esminę neigiamą įtaką Suteikiančiosios institucijos *[jei yra ir Perleidėjo]* finansinei padėčiai ir / ar galimybei vykdyti įsipareigojimus pagal Sutartį;
- 6.1.7. *[jei taikoma]* Žemės sklypas neįtrauktas į atnaujinamo valstybės nekilnojamo turto sąrašą, viešame aukcione parduodamo valstybės nekilnojamo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašą, taip pat nėra asmenų, turinčių teisę atkurti nuosavybės teises į Žemės sklypą pagal Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą, taip pat nėra jokių kitų apribojimų, kurie neleistų Koncesininkui sudaryti Žemės sklypo nuomos sutarties dėl Žemės sklypo ar naudoti jį Sutartyje numatytais tikslais ir tvarka, išskyrus apribojimus, kurie numatyti Sąlygose, Sutartyse, viešuosiuose registruose, taip pat tuos apribojimus, kurie Investuotojui buvo atskleisti Konkurso metu;]
- 6.1.8. Suteikiančiosios institucijos *[jei yra ir Perleidėjo]* atstovai turi visus įgaliojimus sudaryti Sutartį.
- 6.2. Nepaisant Sutarties 6.1 punkte nustatytų Suteikiančiosios institucijos pareiškimų ir garantijų, Šalys pareiškia ir patvirtina, kad Suteikiančioji institucija prieš sudarant Sutartį sudarė galimybes Investuotojui atlikti savarankiškus patikrinimus dėl Suteikiančiosios institucijos *[jei yra ir Perleidėjo]* Konkurso metu investuotojui pateiktų duomenų / informacijos, pareiškimų ir garantijų teisingumo ir tikslumo, Specifikacijų ir šios Sutarties projekto teisingumo, tikslumo, pakankamumo, teisėtumo ir klaidų juose nebuvimo *[jei taikoma bei dėl Žemės statuso, būklės, trūkumų, suvaržymų, apsunkinimų, valdymo ir naudojimo sąlygų ir reikalavimų]*. Suteikiančioji institucija supranta, kad Koncesininkas ir Investuotojas sudaro Sutartį ne vien pasitikėdamas Suteikiančiosios institucijos pareiškimais ir garantijomis bei Investuotojui ir Koncesininkui pateikta informacija.
- 6.3. Išskyrus, kai Sutarties 6.1 punkte aiškiai nurodyta kitaip, Sutarties 6.1 punkte nustatyti Suteikiančiosios institucijos *[jei yra ir Perleidėjo]* pareiškimai ir garantijos galioja visa apimtimi nuo Sutarties sudarymo momento.
- 6.4. Suteikiančioji institucija *[jei yra ir Perleidėjas]* įsipareigoja nedelsiant informuoti Investuotoją ir Koncesininką apie bet kokius įvykius ar aplinkybes, dėl kurių bet kuris iš Suteikiančiosios institucijos *[jei yra ir (ar) Perleidėjo]* pareiškimų ar garantijų taps neteisingas arba galėtų tokiu tapti ateityje.
- 6.5. Sutarties 6.1 punkte nustatyti Suteikiančiosios institucijos pareiškimai ir garantijos galioja ir galios visa apimtimi nuo Sutarties sudarymo momento.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

7. Koncesininko ir Investuotojo pareiškimai ir garantijos

7.1. Koncesininkas ir Investuotojas pareiškia ir garantuoja:

- 7.1.1. Koncesininkas ir Investuotojas yra tinkamai įsteigti ir teisėtai pagal [*nurodyti valstybę ar valstybės*] teisės aktus veikiantys juridiniai asmenys, turintys visas teises ir įgaliojimus ir atlikę visus veiksmus, reikalingus sudaryti Sutartį ir įgyvendinti savo teises ir pareigas pagal ją;
- 7.1.2. Koncesininko 100 % akcijų priklauso ir priklausys Investuotojui (*[nurodyti, kas valdo Koncesininko akcijas ir jų dalis]*), išskyrus atvejus, kai Sutartis aiškiai nustato kitaip. Koncesininkas neužsiima jokia kita veikla, nesusijusia su įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymu ir be išankstinio raštiško Suteikiančiosios institucijos sutikimo ja neužsiims visu Sutarties galiojimo laikotarpiu;
- 7.1.3. Koncesininkas turi ar gali per protingą laiką po Sutarties sudarymo įgyti teisę verstis ūkine veikla, reikalinga Sutarčiai vykdyti;
- 7.1.4. Investuotojas ir Koncesininkas bei jo atitinkamai įgalioti darbuotojai, vadovai, valdymo organai ir akcininkai / dalyviai atliko visus veiksmus ir gavo visus reikalingus leidimus / pritarimus, kurie pagal kitas sutartis, Investuotojo ir Koncesininko įstatus ar jiems taikomus teisės aktus yra reikalingi Sutarties sudarymui ir ja prisiimtų įsipareigojimų vykdymui. Sutartis sukuria Koncesininkui ir Investuotojui teisėtą bei galiojančią prievolę, kurios gali būti įgyvendinamos jo atžvilgiu priverstine tvarka pagal Sutarties nuostatas;
- 7.1.5. Sudarydami bei vykdydami Sutartį Koncesininkas ir Investuotojas nepažeidžia jokių esminių susitarimų ar įsipareigojimų, kurių šalimi jie yra, jiems taikomo teismo (arba arbitražo) sprendimo, nuosprendžio, nutarimo arba nutarties, taip pat jokių jiems taikomų įstatymų ar kitų teisės aktų reikalavimų;
- 7.1.6. Investuotojui ir Koncesininkui nėra įteikta jokių pranešimų ar šaukimų į teismą ar arbitražą ir nėra jokių prieš jį ar jo pradėtų prieš kitą asmenį ar ketinamų pradėti teisminių bylų nagrinėjimų, arbitražo ar kitų teisinių procesų, kurie galėtų padaryti esminę neigiamą įtaką Koncesininko ar Investuotojo finansinei padėčiai ir / ar verslui ir / ar galimybei vykdyti įsipareigojimus pagal Sutartį ir apie kuriuos nėra raštiškai informuota Suteikiančioji institucija;
- 7.1.7. Investuotojas ir Koncesininkas Pasiūlymo pateikimo metu visiškai ir besąlygiškai atitiko, Sutarties sudarymo metu atitinka ir visą jos galiojimo laikotarpį atitiks visus Sąlygose jiems nustatytus reikalavimus, atsižvelgiant į neįvykdytą Sutarties dalį;
- 7.1.8. Koncesininkas ir Investuotojas sudaro Sutartį, turėdamas ilgalaikį (ne mažiau kaip Sutarties galiojimo laikotarpis) tikrą verslo interesą užtikrinti Darbų atlikimą ir Paslaugų teikimą bei gauti iš to naudą;
- 7.1.9. Visa Konkurso metu Koncesininko ir (ar) Investuotojo pateikta informacija, įskaitant informaciją apie jo veiklą, patirtį, žinių ir kvalifikuoto personalo turėjimą, finansinę būklę, sutartinius įsipareigojimus, akcininkus, Susijusias bendroves nėra melaginga;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 7.1.10. Investuotojas ir Koncesininkas surinko visą, jo manymu, būtiną ir pakankamą informaciją, reikalingą vykdyti jo įsipareigojimus pagal Sutartį. Suteikiančioji institucija patvirtina savo supratimą, kad Investuotojo ir Koncesininko surinkta informacija, nurodyta šiame punkte, apsiriboja Suteikiančiosios institucijos Konkurso metu pateikta informacija bei kita viešai iki Pasiūlymų pateikimo paskelbta informacija, su kuria bet kuris subjektas galėjo susipažinti be jokių apribojimų;
- 7.1.11. Investuotojas ir Koncesininkas patvirtina, kad turėjo galimybę susipažinti su visais jiems pateiktais ir viešai prieinamais dokumentais ir informacija, kurių pagrindu Investuotojas ir Koncesininkas turėjo galimybę daryti savarankiškas išvadas apie Šalių teises ir pareigas pagal Sutartį bei spręsti dėl dalyvavimo Konkurse. Investuotojas ir Koncesininkas prisiima visą atsakomybę dėl Sutartimi prisiimamų įsipareigojimų ir su jais susijusios rizikos vertinimo;
- 7.1.12. Sutarties sudarymo metu Koncesininkui ir Investuotojui nėra žinoma apie jokiais aplinkybes, kurios galėtų sutrukdyti tinkamą Sutartimi prisiimtų įsipareigojimų vykdymą;
- 7.1.13. Koncesininkas ir Investuotojas turi arba turi galimybę gauti finansinius išteklius, reikalingus Sutarčiai tinkamai įvykdyti. Šis patvirtinimas netaikomas papildomų investicijų, kurios gali būti reikalingos Papildomų darbų ir (ar) paslaugų pirkimo atveju;
- 7.1.14. Investuotojas ir Koncesininkas nėra nemokūs, likviduojami, restruktūrizuojami, jų atžvilgiu nėra inicijuojamos ar vykdomos bankroto, restruktūrizavimo, reorganizavimo ar likvidavimo procedūros, jie nėra sustabde arba apriboję savo veiklos, jų atžvilgiu nėra inicijuota jokių bankroto, restruktūrizavimo, reorganizavimo arba likvidavimo bylų;
- 7.1.15. Sutartį pasirašantys Koncesininko ir Investuotojo atstovai turi visus įgaliojimus sudaryti Sutartį.
- 7.2. Investuotojas ir Koncesininkas privalo nedelsiant informuoti Suteikiančiąją instituciją [*jei yra ir Perleidėją*] apie bet kokius įvykius ar aplinkybes, dėl kurių bet kuris iš Koncesininko ir Investuotojo pareiškimų ar garantijų taps neteisinga arba galėtų tokia tapti ateityje.
- 7.3. Investuotojas ir Koncesininkas supranta, kad Suteikiančioji institucija [*jei yra ir Perleidėjas*] sudaro Sutartį pasitikėdama [*jei yra ir Perleidėjas pasitikėdami*] Koncesininko ir Investuotojo pareiškimais ir garantijomis bei jų Suteikiančiajai institucijai pateikta informacija. Suteikiančioji institucija [*jei yra ir Perleidėjas*] neatliks jokio savarankiško patikrinimo dėl Koncesininko ir Investuotojo pareiškimų ir garantijų teisingumo ir tikslumo.
- 7.4. Sutarties 7.1 punkte nustatyti Koncesininko ir Investuotojo pareiškimai ir garantijos galioja ir galios visa apimtimi nuo Sutarties sudarymo momento.

VI. PERDUOTO TURTO IR [*Je* taikoma ŽEMĖS SKLYPO (-Ų) PERDAVIMAS,] NAUJO TURTO SUKŪRIMAS IR GRAŽINIMAS

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

8. Perduotas turtas ir [jei taikoma, Žemės sklypas (-ai)]

- 8.1. Suteikiančioji institucija įsipareigoja užtikrinti, kad Suteikiančioji institucija arba Perleidėjas ne vėliau kaip per [nurodyti terminą, rekomenduojama ne daugiau kaip 10 (dešimt)] Darbo dienų nuo Sutarties pasirašymo atsisakys turimų [nurodyti panaudos ar kitą teisėtą valdymo pagrindą] teisių į [jei taikoma, Žemės sklypo (-ų)] ir Perduoto turto valdymą, taip pat įsipareigoja atlikti visus veiksmus ir dėti visas pastangas tam, kad Žemės sklypas (-ai) ir Perduotas turtas Sutarties 3.2 punkte nurodytu terminu [pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo] sutarčių ar kitu teisėtu pagrindu būtų perduotas valdyti ir naudoti Koncesininkui.
- 8.2. [jei taikoma, Koncesininkas privalo ne vėliau kaip per 5 (penkias) Darbo dienas nuo šios Sutarties 8.1 punkte nurodyto termino esamo (-ų) Žemės sklypo valdytojo (-ų) turimų teisių į Žemės sklypą atsisakymo ir įrodymų apie tai pateikimo Koncesininkui termino kreiptis į Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos dėl nuomos sutarties sudarymo].

[jei taikoma, Žemės sklypo nuomos sutarties galiojimo pabaiga sutampa su Sutarties galiojimo pabaiga. Koncesininkas savo lėšomis ir rizika privalo imtis visų reikiamų veiksmų, kad Žemės sklypo nuomos sutartis būtų nutraukta, atsižvelgiant į šiame 8 punkte nurodytus Žemės sklypo nuomos terminus].

- 8.3. [jei taikoma Koncesininkas privalo atlikti visus su Žemės sklypo registro duomenų pasikeitimų registravimu Nekilnojamojo turto registre ir atlikti kitus su tuo susijusius veiksmus (įskaitant ir su tuo susijusių išlaidų padengimą). Suteikiančioji institucija, pagal kompetenciją, suteikia visą tam reikalingą ir turimą informaciją bei įgaliojimus].
- 8.4. [jei taikoma Per [nurodyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias) Darbo dienas] nuo Darbų užbaigimo įforminimo teisės aktų nustatyta tvarka, Koncesininkas įsipareigoja pateikti visus reikalingus dokumentus Nekilnojamojo turto registro tvarkymo įstaigai dėl atnaujinto Perduoto turto pakeistų registro duomenų įregistravimo, o per [nurodyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų] nuo Perduoto turto pakeistų registro duomenų įregistravimo Nekilnojamojo turto registre su Suteikiančiąja institucija pasirašyti [pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo] sutarties (-čių) pakeitimą, susijusį su atnaujinto Perduoto turto pakeistais registro duomenimis bei įregistruoti tokį pakeitimą Nekilnojamojo turto registre.
- 8.5. [jei taikoma Suteikiančioji institucija [jei yra ir Perleidėjas] įsipareigoja savo kompetencijos ribose dėti visas pastangas, kad Koncesininkas būtų atleistas nuo Žemės sklypo nuomos mokesčio. Tuo atveju, jeigu Koncesininkas nebus atleistas nuo žemės nuomos mokesčio, Suteikiančioji institucija įsipareigoja visiškai atlyginti Koncesininko sumokėtą žemės nuomos mokestį].
- 8.6. Koncesininkas įsipareigoja užtikrinti, kad visą Sutarties ir [pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo] sutarčių [jei taikoma, Žemės sklypo nuomos sutarčių] galiojimo laikotarpį Perduotas turtas [jei taikoma, Žemės sklypo nuomos sutarčių] būtų naudojamas pagal jo paskirtį ir Sutarties sąlygas, o teisės ir pareigos pagal su Koncesininkui Perduotu turtu [jei taikoma, Žemės sklypo nuomos sutarčių] susijusias sutartis, perduotas Koncesininkui būtų vykdomos laikantis tų sutarčių reikalavimų. Koncesininkas neturėtų dirbtinai

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- sudarinti/pratęsinėti Sutarties vykdymui nereikalingų sutarčių. Už perduotų sutarčių prievoles ir tinkamą vykdymą nuo jų perdavimo momento atsako Koncesininkas.
- 8.7. Perduotas turtas [*jei taikoma, ir Žemės sklypas*] Suteikiančiosios institucijos išankstiniu rašytinu sutikimu gali būti naudojamas ir kitais tikslais, kiek toks naudojimas nekliudo efektyviam ir kokybiškam Darbų atlikimui ir Paslaugų teikimui, nesudaro kliūčių užtikrinti Darbų rezultato ir Paslaugų atitikimą teisės aktų, Sutarties ir jos priedų reikalavimams. Suteikiančiosios institucijos pareikalavimu Perduoto turto [*jei taikoma, ir Žemės sklypo*] naudojimas kitais tikslais turi būti nutrauktas, jei pareikalavimas pareikštas ne vėliau kaip prieš [*nurodyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų*] iki reikalaujamos nutraukimo datos. Tuo atveju, jeigu Perduoto turto [*jei taikoma, ir Žemės sklypo*] naudojimas kitiems, nei Sutarties įvykdymo, tikslams trukdo tinkamai įgyvendinti Sutartį, Suteikiančiosios institucijos pareikalavimu toks naudojimas privalo būti nutraukiamas iškart gavus tokį pareikalavimą. Ginčus dėl šio Sutarties 8.7 punkte numatytų pareikalavimų pagrįstumo spendžia Sutarties 53 punkte nurodyta komisija.
 - 8.8. Gavus išankstinį rašytinį Suteikiančiosios institucijos sutikimą, Koncesininkas turi teisę subnuomoti Perduotą turtą ir Žemės sklypą Investuotojo Pasiūlyme nurodytam Subtiekėjui ar Sutarties vykdymo metu pasitelktam Subtiekėjui.
 - 8.9. Koncesininkas atsako už Perduoto turto naudojimą ir valdymą nepažeidžiant Lietuvos Respublikos teisės aktų, įskaitant ir teisės aktus, reglamentuojančius aplinkos apsaugą, darbų saugą, higienos normų laikymąsi.
 - 8.10. [*Pasirinkti*] Jeigu Perduotas turtas nebegali būti toliau naudojamas pagal savo pirminę paskirtį, Koncesininkas privalo tokį turtą suremontuoti arba pakeisti analogišku ar geresniu pakeičiamo turto paskirties turtu, o tokį netinkamą naudoti Perduotą turtą savo sąskaita utilizuoti arba atiduoti perdirbimui / arba [*nurodyti, koks Perduotas turtas ir kada turės ar privalės būti pakeistas nauju / analogišku / geresniu turtu, utilizuotas ir pan. kam, taip pat kokiomis sąlygomis tai turės būti atlikta*]].
 - 8.11. Sutarties galiojimo laikotarpiu Koncesininkas turi teisę kreiptis į Suteikiančiąją instituciją prašydamas nutraukti / pakeisti [*pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo*] sutartis ir priimti atgal tą Perduotą turtą, kuris tapo nereikalingas Koncesininkui Darbų atlikimui arba Paslaugų teikimui. Suteikiančioji institucija privalo pateikti motyvuotą sprendimą dėl tokio prašymo ne vėliau kaip per 10 (dešimt) Darbo dienų nuo Koncesininkas prašymo gavimo momento, tačiau jis neprivalo atsiimti tokio turto.
 - 8.12. [*pasirinkti: Nuomos, Panaudos, Patikėjimo*] sutarčių, galiojimo pabaiga sutampa su Sutarties galiojimo pabaiga, jei [*pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo*] sutartyse nenumatyta ankstesnė sutarčių galiojimo pabaiga. Koncesininkas ir Investuotojas savo sąskaita ir rizika privalo imtis visų protingų veiksmų, kad, pasibaigus Sutarties galiojimui, teisės ir pareigos pagal [*pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo*] sutartį [*jei taikoma, Žemės sklypo nuomos sutartį*] būtų perleistos Suteikiančiajai institucijai arba jos iš anksto raštu nurodytam subjektui.
 - 8.13. Už Perduotą turtą [*jei taikoma, Žemės sklypą*] Suteikiančioji institucija [*jei yra ir Perleidėjas*] nereikalauja jokių papildomų mokėjimų, susijusių su Perduoto turto [*jei taikoma, Žemės sklypo*] valdymu ir naudojimu, išskyrus Sutarties 3 priede Atsiskaitymų ir

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

mokėjimų tvarkoje numatytus mokėjimus [*jei taikoma, ir Perduoto turto nuomos sutartyje numatytus nuompinigių, kuriuos Koncesininkas privalo mokėti pagal galiojančius teisės aktus.*]

8.14. [Jeigu reikalaujama Koncesininkas, atlikęs Darbus, privalo suteikti [nurodyti kieno naudai] [nurodyti, kokį servitutą / servitutus]].

9. Darbų atlikimas, Naujo turto įsigijimas ar sukūrimas. Koncesininko teisės ir pareigos valdant ir naudojant Naują turtą

9.1. Koncesininkas turi atlikti Darbus, įsigyti ar sukurti Paslaugų [*jei yra teikiamos ar Viešųjų paslaugų*] teikimui reikalingą Naują turtą, laikydamasis Specifikacijų reikalavimų, Pasiūlymo bei Sutartyje nustatytų terminų.

9.2. Ne vėliau, kaip per 1 (vieną) mėnesį nuo Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi dienos turi pateikti Suteikiančiajai institucijai Darbų atlikimo planą. Suteikiančioji institucija turi teisę ne vėliau, kaip per [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 20 (dvidešimt)*] dienų pateikti pastabas / pasiūlymus Darbų atlikimo planui, tačiau Koncesininkas neprivalo į juos atsižvelgti ir gali pradėti Darbus. Suteikiančiajai institucijai nepateikus pastabų / pasiūlymų dėl Darbų atlikimo plano per šiame punkte nustatytą terminą, laikoma, kad Suteikiančioji institucija jų neturi ir Koncesininkas gali pradėti Darbus.

9.3. Rengiant Darbų atlikimo projektus ir kaip Darbų rezultatai sukuriama Objektą:

9.3.1. Koncesininkas privalo parengti ar užtikrinti, kad būtų parengti Darbų atlikimo projektai. Projektinė dokumentacija turi būti pateikiama Suteikiančiajai institucijai peržiūrai bei pastabų ir (ar) pasiūlymų pateikimui etapais (techninio darbo projekto arba techninio projekto sudedamosios dalys prieš atliekant techninio projekto ekspertizę, techninio projekto ir darbų projekto pakeitimai ir užbaigtas darbo projektas prieš pradėdant įgyvendinti darbus) Rengdamas projektinę dokumentaciją ar užtikrindamas, kad ji būtų parengta, Koncesininkas privalo Specifikacijose ir (ar) Pasiūlyme nenumatytus techninių ir darbo projektų sprendinius iš anksto prieš šios projektinės dokumentacijos galutinių dokumentų patvirtinimą pateikti Suteikiančiajai institucijai. Parengtos projektinės dokumentacijos po vieną originalų egzempliorių ar tinkamai patvirtintą kopiją Koncesininkas privalo nedelsiant pateikti Suteikiančiajai institucijai. Atlikus Darbus, Suteikiančioji institucija iš Koncesininko turi gauti projektinės dokumentacijos versiją su žyma „Taip pastatyta“. Su projektine dokumentacija turi būti pateikta ir išpildomoji dokumentacija, t.y. panaudotų medžiagų sertifikatai, atitikties deklaracijos, sistemų bandymo protokolai, įrenginių / prietaisų naudojimo instrukcijos ir t.t.).

9.3.2. Koncesininkas parengtus Objekto pasiūlymus, statybos techninį darbo projektą arba techninį projektą po ekspertizės ir pakoreguotą pagal privalomas ekspertizės pastabas, taip pat atskiras Objekto statybos darbo projekto dalis ne vėliau kaip [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimt)*] dienų prieš pradėdant vykdyti atitinkamus Darbus pagal tas darbo projekto dalis įsipareigoja pateikti peržiūrėti Suteikiančiajai institucijai. Suteikiančioji institucija preliminariai įvertina tokios medžiagos atitikimą Specifikacijoms, Pasiūlymui ir kitiems Sutartyje nustatytiems reikalavimams ir ne vėliau kaip per [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias)*] Darbo dienas nuo

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

medžiagos gavimo raštu informuoja Koncesininką apie teigiamą įvertinimą arba pateikia motyvuotą neigiamą įvertinimą. Tačiau Suteikiančiosios institucijos teigiamas arba neigiamas įvertinimas nesukelia Šalims jokių tiesioginių pasekmių. Šiame punkte nustatytu terminu negavus Suteikiančiosios institucijos rašytinio atsakymo bus vertinama, kad Suteikiančioji institucija neturi pastabų Koncesininko pateiktai medžiagai.

- 9.3.3. Darbai privalo būti vykdomi vadovaujantis Gera verslo praktika, siekiant maksimalios kokybės ir efektyvumo, bei laikantis visų Darbams taikomų teisės aktų reikalavimų, įskaitant aplinkosaugos reikalavimus;
- 9.3.4. Koncesininkas, užbaigęs Darbus, apie tai informuoja Suteikiančiąją instituciją. Suteikiančioji institucija per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika)]* dienų nuo pranešimo apie Darbų užbaigimą gavimo dienos patikrina Darbus / jų rezultatus, siekdamas nustatyti galimus neatitikimus Specifikacijoms ir / ar Pasiūlymui;
- 9.3.5. Jeigu Darbai atitinka jiems keliamus reikalavimus, Suteikiančioji institucija per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias)]* Darbo dienas nuo patikrinimo atlikimo išduoda raštišką to patvirtinimą ar kitus reikalingus dokumentus, kurių pagrindu Koncesininkas organizuoja Objekto ar jo dalies statybos užbaigimo įforminimą teisės aktų nustatyta tvarka;
- 9.3.6. Jeigu Darbai neatitinka jiems keliamų esminių reikalavimų, nustatytų Specifikacijose ir / ar Pasiūlyme, dėl ko vadovaujantis teisės aktais negali būti visai ar tinkamai teikiamos Paslaugos *[jei yra teikiamos ir / ar Viešosios paslaugos]*, Suteikiančioji institucija gali motyvuotai atsisakyti išduoti Sutarties 9.3.5 punkte nurodytą patvirtinimą. Tokiu atveju esminiai neatitikimai užfiksuojami rašytiniu aktu, kurį pasirašo Suteikiančiosios institucijos ir Koncesininko atstovai ir kuris tampa neatskirama Sutarties dalimi. Patvirtinimo dėl Darbų atitikimo Specifikacijų ir Pasiūlymo reikalavimams išdavimas atidedamas iki tada, kada Koncesininkas ištaisys esminius neatitikimus.;
- 9.3.7. Darbų atlikimo metu Suteikiančioji institucija ir visi jos įgalioti asmenys, kurių sąrašas iš anksto suderinamas su Koncesininku, turi teisę patekti į Darbų vykdymo vietą, tikrinti bei prižiūrėti Darbų atlikimą. Koncesininkas ir jo pasitelktas (-i) Subtiekėjas (-ai) privalo sudaryti visas protingas galimybes Suteikiančiajai institucijai ir jos įgaliotiems asmenims tikrinti ir prižiūrėti Darbų atlikimą;
- 9.3.8. Koncesininkas visais atvejais yra atsakingas už Darbų ir jų rezultato atitikimą Specifikacijoms, Pasiūlymui ir teisės aktams, nepriklausomai nuo to, ar Suteikiančioji institucija ar jos įgalioti asmenys faktiškai patikrina Darbų atitikimą keliamiems reikalavimams ar pasirašo atitikimo Specifikacijoms ir / ar Pasiūlymui patvirtinimo aktą;
- 9.3.9. Koncesininkas privalo savo sąskaita gauti visus sutikimus ir leidimus, kurie pagal teisės aktų reikalavimus yra būtini tam, kad, užbaigus atitinkamus Darbus, jų rezultatus būtų galima teisėtai naudoti pagal jų paskirtį ir pateiktų Suteikiančiajai institucijai minėtų sutikimų ir leidimų kopijas. Tais atvejais, kai pagal teisės aktų reikalavimus tinkamam Darbų rezultatų naudojimui, valdymui ir (ar) disponavimui Suteikiančioji institucija privalo turėti aukščiau šiame Sutarties punkte nurodytų sutikimų, įgaliojimų ir leidimų originalus, Koncesininkas privalo juos pateikti Suteikiančiajai institucijai;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 9.3.10. Tuo atveju, jeigu tarp Šalių kyla ginčas ar nesutarimas dėl Darbų ar jų dalių neatitikimo, jis sprendžiamas vadovaujantis Sutarties 53 punkto nuostatomis.
- 9.4. Koncesininkas turi atlikti visus kitus veiksmus, reikalingus tam, kad būtų sukurtas Objektas (įskaitant, be apribojimų, prireikus gauti naujas Objekto prisijungimo sąlygas, gauti statybą leidžiančius dokumentus ir kt.).
- 9.5. *[jei Naujas turtas Sutarties galiojimo laikotarpiu nuosavybės teise priklausys Koncesininkui Naujas turtas Sutarties galiojimo metu priklausys Koncesininkui nuosavybės teisėmis. jei Naujas turtas Sutarties galiojimo laikotarpiu nuosavybės teise priklausys Koncesininkui nepriklausys Naują turtą Koncesininkas valdys ir naudos [pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo] teise, nuosavybės teisės įregistruojamos [nurodyti subjektą, kuriam Naujas turtas priklausys nuosavybės teisėmis]].* Visus su Naujo turto įregistravimu (jeigu toks įregistravimas reikalingas pagal teisės aktus) susijusius veiksmus (įskaitant su tuo susijusių išlaidų padengimą) privalo atlikti Koncesininkas Suteikiančiajai institucijai suteikiant visą tam reikalingą informaciją ir įgaliojimus.
- 9.6. Už Naujo turto naudojimą ir valdymą nepažeidžiant Specifikacijų, Pasiūlymo bei Lietuvos Respublikos teisės aktų, įskaitant ir teisės aktus, reglamentuojančius aplinkos apsaugą, darbų saugą, higienos normų laikymąsi, atsako Koncesininkas.
- 9.7. Naujas turtas Suteikiančiosios institucijos išankstiniu rašytinu sutikimu Koncesininko gali būti naudojamas ir kitais tikslais, kiek toks naudojimas nekliudo efektyviam ir kokybiškam Paslaugų teikimui, nesudaro kliūčių užtikrinti Paslaugų atitikimą teisės aktų, Sutarties reikalavimams. Suteikiančiosios institucijos pareikalavimu Naujo turto naudojimas kitais tikslais turi būti nutrauktas, jei pareikalavimas pareikštas ne vėliau kaip prieš *[nurodyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų]* iki reikalaujamos nutraukimo datos. Tuo atveju, jeigu Naujo turto naudojimas kitiems, nei Sutarties įvykdymo, tikslams trukdo tinkamai įgyvendinti Sutartį, Suteikiančiosios institucijos pareikalavimu toks naudojimas privalo būti nutraukiamas iškart gavus tokį pareikalavimą. Ginčus dėl šiam Sutarties 9.7 punkte numatytų pareikalavimų pagrįstumo sprendžia Sutarties 53 punkte nurodyta komisija.
- 9.8. *[jei taikoma Koncesininkas [pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo] sutarčių pagrindais Komercinei veiklai vykdyti naudoja Objektą tik tuo laikotarpiu, kuomet juose Suteikiančioji institucija arba jos paskirti subjektai nevykdo veiklos, t.y., kai šiuose objektuose nėra teikiamos Viešosios paslaugos. Ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų nuo Darbų užbaigimo šiame Sutarties 9 straipsnyje nustatyta tvarka, Koncesininkas ir Suteikiančioji institucija turi susitarti dėl bendradarbiavimo naudojant Objektus savo veiklos vykdymui ir Viešųjų paslaugų teikimui tvarkos ir tokią tvarką peržiūrėti bei, jei reikia, atnaujinti, ne rečiau nei kas metų ketvirtį. Suteikiančioji institucija išipareigoja užtikrinti, jog Suteikiančiosios institucijos ar jos įgaliotų įstaigų būtų naudojami ir po naudojimo sutvarkomi laikantis tų pačių reikalavimų, kokie yra apibrėžti Specifikacijose].*
- 9.9. Koncesininkas privalo užtikrinti, jog Darbų Subtiekėjai būtų įsidedę atitinkamose savo atliekamų Darbų srityse sertifikuotą aplinkos apsaugos valdymo sistemą, atitinkančią LST EN ISO 14001 arba lygiavertį standartą, ir sertifikuotas darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos darbe sistemas, atitinkančias OHSAS 18001:2007 ar lygiavertį standartą, ir

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Darbų vykdymo laikotarpiu iki Objekto pripažinimo tinkamu naudoti teisės aktų nustatyta tvarka laikytis jų reikalavimų.

- 9.10. Prieš pabaigiant Darbus, bet ne vėliau, kaip prieš 1 (vieną) mėnesį iki Darbų užbaigimo, Koncesininkas privalo parengti ir pateikti Suteikiančiajai institucijai Paslaugų teikimo planą, kurio formą Suteikiančioji institucija ne vėliau, kaip prieš 6 (šešis) mėnesius iki Darbų užbaigimo paruošia ir pateikia derinti Koncesininkui. Reikalavimai Paslaugų teikimo planui yra numatyti Specifikacijose ir teisės aktuose. Paslaugų teikimo planas turi atitikti Pasiūlymą.

10. Turto gražinimas / perdavimas

- 10.1. Pasibaigus [*pasirinkti*: nuomos, panaudos, patikėjimo] sutarčių [*jei taikoma, Žemės sklypo nuomos sutarčių*] galiojimui, taip pat gražinant Perduotą turtą [*jei taikoma, ir Žemės sklypą*] pasibaigus Sutarties galiojimui ar ją nutraukus prieš terminą šioje Sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, Perduotą turtą [*jei taikoma, ir Žemės sklypą*] Koncesininkas privalo gražinti (perduoti) Suteikiančiajai institucijai [*jei yra, Perleidėjui*] teisės aktų nustatyta tvarka.
- 10.2. Pasibaigus Sutarties galiojimui arba ją nutraukus prieš terminą, [*jei Sutarties galiojimo laikotarpiu Naujas turtas nuosavybės teise priklausė Koncesininkui*] Naujo turto nuosavybės teisė turi būti perduota Suteikiančiajai institucijai teisės aktų nustatyta tvarka. *Už perleidžiamas nuosavybės teises į Naują turtą, įvertintą likutine verte, Suteikiančioji institucija įsipareigoja mokėti Koncesininkui [rekomenduojama nurodyti 1 (vieną) eurą] / arba Naujas turtas lieka Koncesininko nuosavybėje. jei Sutarties galiojimo laikotarpiu Naują turtą Koncesininkas valdė ir naudojo* [*pasirinkti*: nuomos, panaudos, patikėjimo] *teise* Naują turtą Koncesininkas privalo gražinti Suteikiančiajai institucijai teisės aktų nustatyta tvarka.].
- 10.3. Šalys susitaria, kad gražinimo metu Turtas turi atitikti kiekybinius ir kokybinius reikalavimus bei rodiklius, kurie nustatyti Specifikacijose, atsižvelgiant į normalų nusidėvėjimą, sudarant galimybę toliau Turtą tinkamai eksploatuoti ne trumpesnę nei Specifikacijose nurodytą laikotarpį.
- 10.4. Pagal šį 10 punktą gražinamo (perduodamo) Turto būklę patikrina iš Koncesininko ir Suteikiančiosios institucijos atstovų sudaryta komisija, kurią sudaro po 3 (tris) Suteikiančiosios institucijos ir Koncesininko atstovus, kompetentingus įvertinti Turto būklę, ir kurios pirmininku skiriamas Suteikiančiosios institucijos atstovas. Komisijos sprendimai priimami Sutarties 53 punkte nustatyta tvarka. Savo darbą dėl gražinamo (perduodamo) Turto būklės nurodyta komisija pradeda likus ne mažiau kaip 12 (dvylikai) mėnesių iki Sutarties termino pabaigos, o priešlaikinio Sutarties nutraukimo atveju – ne vėliau kaip per [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 10 (dešimt)*] Darbo dienų nuo rašytinio įspėjimo apie Sutarties nutraukimą pateikimo dienos tam, kad kaip galima anksčiau būtų identifikuoti galimi gražinamo (perduodamo) Turto neatitikimai nustatytiems reikalavimams ir Koncesininkas iki Sutarties termino pabaigos galėtų tuos neatitikimus pašalinti. Turto būklės patikrinimo– rezultatai privalo būti komisijos priimti ir patvirtinti ne vėliau kaip likus [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 3 (tris)*] mėnesiams iki Sutarties pabaigos arba, Sutarties priešlaikinio nutraukimo atveju - ne

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

vėliau kaip likus [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkioms)*] Darbo dienų iki Sutarties nutraukimo dienos. Remdamasis šio patikrinimo rezultatais, Suteikiančioji institucija per 5 (penkis) Darbo dienas privalo arba patvirtinti Turto būklės atitikimą keliamiems reikalavimams, arba pateikti motyvuotą atsisakymą patvirtinti, nurodant konkrečius neatitikimus.

- 10.5. Jeigu grąžinamas Turtas neatitinka šiame Sutarties 10 punkte nurodytų reikalavimų, Koncesininkas privalo per protingą Suteikiančiosios institucijos nurodytą terminą ištaisyti tokius trūkumus Koncesininko pasirinktu būdu: suremontuojant tokį turtą, pakeičiant lygiaverčiu kitu turtu, atlyginant Suteikiančiajai institucijai tokio turto suremontavimo ar pakeitimo lygiaverčiu kitu turtu pagrįstas išlaidas arba atlygindamas Suteikiančiajai institucijai tokio Turto suremontavimo ar pakeitimo lygiaverčiu turtu pagrįstas išlaidas.
- 10.6. Sutartyje ir jos prieduose nustatytus reikalavimus atitinkantis Turtas pagal tarp Šalių pasirašomą Turto perdavimo–priėmimo (grąžinimo) aktą (-us) Koncesininkas privalo būti grąžintas (perduotas) Suteikiančiajai institucijai (išskyrus Sutartyje numatytus atvejus) ne vėliau kaip per Sutarties pasibaigimo arba nutraukimo dieną.
- 10.7. Suteikiančioji institucija gali atsisakyti pasirašyti Turto perdavimo–priėmimo (grąžinimo) aktą (-us) tik tuo atveju, jei:
 - 10.7.1. Suteikiančiajai institucijai patvirtinus Turto būklės atitikimą keliamiems reikalavimams pagal Sutarties 10.4 punktą, Turtas dėl po Turto būklės patikrinimo pagal Sutarties 10.4 punktą iki perdavimo momento atsiradusių trūkumų neatitinka nustatytų reikalavimų, arba
 - 10.7.2. Suteikiančiajai institucijai pagal Sutarties 10.5 punktą pateikus motyvuotą atsisakymą patvirtinti Turto būklės atitikimą keliamiems reikalavimams, Suteikiančiosios institucijos atsisakyme nurodyti konkretūs Turto trūkumai nebuvo ištaisyti.
- 10.8. Sutarties 10.7 punkte nurodytais atvejais atsisakydamas pasirašyti patvirtinimą ir / ar perdavimo – priėmimo aktą, Suteikiančioji institucija Koncesininkui pateikia motyvuotą raštišką atsisakymą, jame nurodant konkrečius Turto neatitikimus reikalavimams. Tokiu atveju Koncesininkas privalo kaip įmanoma greičiau, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) mėnesius po Sutarties galiojimo termino pabaigos ar jos nutraukimo prieš terminą, ištaisyti nurodytus trūkumus.

VII. ŠALIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

11. Dokumentų perdavimas ir saugojimas

- 11.1. Koncesininkas privalo saugoti visus finansinės atskaitomybės dokumentus ir sutartis, susijusias su įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymu, ne trumpiau kaip iki Sutarties pasibaigimo ir 2 (du) metus po to, jeigu teisės aktai nenumato ilgesnio termino. Suteikiančiosios institucijos prašymu Koncesininkas privalo perduoti Suteikiančiajai institucijai ar jo nurodytoms institucijoms / asmenims tinkamai patvirtintas tokių dokumentų kopijas ne vėliau, kaip per 10 (dešimt) Darbo dienų nuo jų pareikalavimo ir, jei taikoma, sudarymo.
- 11.2. Pasibaigus Sutarčiai, Koncesininkas savo lėšomis užtikrina tinkamą Koncesininko dokumentų, susijusių su perduodamu Turtu, perdavimą Suteikiančiajai institucijai ar jos nurodytoms institucijoms / asmenims. Bet kuriuo atveju, tokie dokumentai Suteikiančiajai

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

institucijai perduodami ne vėliau kaip per 10 (dešimt) Darbo dienų po Sutarties pabaigos. Nepaisant to, Suteikiančioji institucija privalo pasilikti ir saugoti Sutarties 11.1 punkte nurodytą terminą tokių dokumentų tinkamai patvirtintas kopijas.

12. Suteikiančiosios institucijos įsipareigojimai

- 12.1. Suteikiančioji institucija įsipareigoja laiku vykdyti savo įsipareigojimus pagal Sutartį ir kuo operatyviau bendradarbiauti su Koncesininku sprendžiant su Sutarties vykdymu susijusius klausimus.
- 12.2. Suteikiančioji institucija privalo užtikrinti, kad tiek jai pačiai, tiek jos įgaliotiems asmenims naudojantis Suteikiančiajai institucijai pagal Sutartį suteiktomis teisėmis būtų kuo mažiau trukdoma Koncesininko veikla ir Sutarties vykdymas.
- 12.3. *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį Suteikiančioji institucija turi laiku mokėti Atlygį Koncesininkui už šio teikiamas Paslaugas ir atliktus Darbus, kaip tai numatyta Sutarties 23 punkte. Suteikiančioji institucija įsipareigoja nedelsdamas informuoti Koncesininką apie finansinius sunkumus, kurie gali sukliudyti Suteikiančiajai institucijai tinkamai ir/ar laiku sumokėti atlygį Koncesininkui, ir apie priemones, kurių Suteikiančioji institucija imasi, siekdamas juos pašalinti].*
- 12.4. Investuotojo ar Koncesininko prašymu, Suteikiančioji institucija pagal teisės aktuose numatytą savo kompetenciją ar, jei tai numatyta Sutartyje, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 10 (dešimt) Darbo dienų, išskyrus atvejus, kai teisės aktuose ir (ar) šioje Sutartyje numatyti kiti terminai, privalo išduoti Koncesininkui visus sutikimus, suderinimus, patvirtinimus, leidimus ir / ar licencijas, reikalingus Sutartyje numatytų teisių ir pareigų įgyvendinimui, jeigu teisę gauti šiuos suderinimus, patvirtinimus, leidimus ir / ar licencijas ar teisę kreiptis dėl jų gavimo Koncesininkui numato teisės aktai ar Sutartis ir Suteikiančiajai institucijai buvo pateikta visa reikalinga informacija bei dokumentai. Suteikiančioji institucija neturi teisės nepagrįstai atsisakyti išduoti šiame punkte numatytus sutikimus, suderinimus, patvirtinimus, įgaliojimus, leidimus ir licencijas. Suteikiančiajai institucijai šiame punkte nurodytu ar kitu Sutartyje nustatytu terminu neišdavus nurodytų sutikimų, suderinimų, patvirtinimų, įgaliojimų, leidimų ir licencijų ir nenurodžius atsisakymo motyvų, laikoma, kad nurodyti sutikimai, suderinimai, patvirtinimai, įgaliojimai, leidimai ir licencijos, dėl kurių Koncesininkas kreipėsi į Suteikiančiąją instituciją, yra išduoti. Prieš atlikdamas veiksmus tokio Suteikiančiosios institucijos sutikimo, suderinimo, patvirtinimo, įgaliojimo, leidimo ar licencijos pagrindu (jeigu tokių veiksmų atlikimas be aiškiai išreikšto Suteikiančiosios institucijos sutikimo, suderinimo, patvirtinimo, įgaliojimo, leidimo ar licencijos neprieštarauja imperatyviems teisės aktų reikalavimams) Koncesininkas raštu apie tai informuoja Suteikiančiąją instituciją. Šalys šiuo susitaria, kad tuo atveju, jeigu be aiškiai išreikšto Suteikiančiosios institucijos sutikimo, suderinimo, patvirtinimo, įgaliojimo, leidimo ar licencijos Koncesininkas negali tinkamai atlikti savo įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymui reikalingų teisėtų veiksmų, tokių sutikimą, suderinimą, patvirtinimą, įgaliojimą, leidimą ar licenciją Suteikiančioji institucija įsipareigoja išduoti ne vėliau kaip per 10 (dešimt) Darbo dienų nuo visos reikalingos informacijos bei dokumentų gavimo datos, o jeigu nepagrįstai atsisako tai padaryti, toks atsisakymas laikomas Kompensavimo įvykiu.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 12.5. Jeigu Sutarties įgyvendinimui reikiamų leidimų ir licencijų išdavimas yra priskirtas ne Suteikiančiosios institucijos, bet kitų valstybės/savivaldybės institucijų kompetencijai, Koncesininko prašymu bei savo teisių ribose Suteikiančioji institucija deda visas teisėtas pastangas (tarpininkauja, teikia papildomą informaciją, kai tai neprieštarauja teisės aktams ir viešajam interesui, duoda sutikimus ar įgaliojimus ir pan.), kad reikiami leidimai ir licencijos būtų išduoti ar atnaujinti per įmanomai trumpesnę laiką.
- 12.6. Koncesininko ar Investuotojo prašymu, Suteikiančioji institucija privalo ne vėliau kaip per 10 (dešimt) Darbo dienų nuo Koncesininko prašymo ir reikalingų dokumentų gavimo datos teikti visą turimą teikti visą informaciją, kurios gali prireikti siekiant gauti Sutarties įgyvendinimui reikalingus leidimus ir licencijas.
- 12.7. Sutartyje nustatytais atvejais, kuomet Suteikiančioji institucija išduoda sutikimus Koncesininkui, Suteikiančioji institucija privalo išduoti sutikimus nustatytais terminais, jei sutikimo išdavimo terminas nėra nustatytas, Suteikiančioji institucija privalo išduoti tokį sutikimą per protingą terminą. Suteikiančiosios institucijos atsisakymas išduoti sutikimą turi būti motyvuotas.

13. Koncesininko ir Investuotojo įsipareigojimai

- 13.1. Koncesininkas įsipareigoja laiku ir kokybiškai atlikti Darbus, teikti Paslaugas bei operatyviai bendradarbiauti su Suteikiančiąja institucija ir jos paskirtais asmenimis visais su Sutarties vykdymu susijusiais klausimais.
- 13.2. Koncesininkas savo sąskaita ir rizika užtikrina, kad tiek jis pats, tiek Darbus atliekantys, Paslaugas teikiantys asmenys turėtų Sutarties įgyvendinimui reikiamas licencijas, leidimus (įskaitant projektavimo ir statybos leidimus), atestatus, patvirtinimus ar sertifikatus visą Sutarties galiojimo visą apimtį arba visą atitinkamų Darbų atlikimo, Paslaugų teikimo, kuriems atlikti (teikti) yra reikalingi nurodyti dokumentai, laikotarpį, vykdyti juose numatytas sąlygas bei jais vadovausis. Koncesininkas negalės remtis tokių dokumentų nebuvimu, siekdamas išvengti atsakomybės dėl įsipareigojimų pagal šią Sutartį nevykdymo ir (ar) netinkamo vykdymo ir bus visiškai atsakingas už kilusias pasekmes dėl tokių dokumentų nebuvimo ar pavėluoto gavimo, išskyrus atvejus, kai su tokiais dokumentais susijusi rizika pagal šią Sutartį yra pilnai priskirta Suteikiančiajai institucijai.

[Jei perkeliami esami darbuotojai, susiję su Paslaugų teikimu Koncesininkas iki [nurodyti terminą] įsipareigoja su [nurodyti subjektą, kurio darbuotojai turi būti perkeliami į Koncesininką] ir 10 priede nurodomais darbuotojais sudaryti raštišką susitarimą (-us) dėl darbuotojų perkėlimo į Koncesininką tokiomis pačiomis arba analogiškoms sąlygoms, kaip ir jų darbo sutartys su [nurodyti subjektą, kurio darbuotojai turi būti perkeliami į Koncesininką]. Raštiško susitarimo(-ų) galima nesudaryti tik su tokiais perkeliamais darbuotojais, kurie nesutinka būti perkelti į Koncesininką, arba iki atitinkamo susitarimo pasirašymo dienos nutraukia darbo santykius su [nurodyti subjektą, kurio darbuotojai turi būti perkeliami į Koncesininką].]

- 13.3. Koncesininkas užtikrina, kad jie ir / arba Subtiekėjai visą Sutarties galiojimo laikotarpį turės reikalingą kiekį kvalifikuotų darbuotojų, reikalingų tinkamam įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymui.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 13.4. *[Jei perkeliami esami darbuotojai, susiję su Paslaugų teikimu Koncesininkas įsipareigoja nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 1 (vieną) mėnesį nuo Sutarties pabaigos bet koku pagrindu, sudaryti raštišką sutartį su Suteikiančiąja institucija arba jo nurodytu subjektu dėl Koncesininko darbuotojų, būtinų tolesniam analogiškų Paslaugų teikimui ir sutinkančių būti perkeltais, perkėlimo. Tikslų tokių perkeliamų darbuotojų sąrašą ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo Sutarties pabaigos bet koku pagrindu nustato Sutarties 53 punkte nurodyta komisija.]*
- 13.5. Koncesininkas turi laikytis visų išduotose licencijose, atestatuose ar leidimuose nurodytų sąlygų ir jomis vadovautis, taip pat dėti visas pastangas, jog šių sąlygų laikytusi ir Darbus atliekantis, Paslaugas teikiantis Koncesininko personalas ar Subtiekėjai.
- 13.6. Koncesininkas įsipareigoja laikytis aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Su tokių reikalavimų vykdymu susijusias investicijas atlieka ir riziką prisiima Koncesininkas, išskyrus Esminio teisės aktų pasikeitimo atveju, kaip nurodyta šioje Sutartyje.
- 13.7. Koncesininkas privalo savo apskaitą tvarkyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu bei kitais Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktais.
- 13.8. Koncesininkas kartu su Investuotoju solidariai atsako už įsipareigojimų pagal Sutartį tinkamą vykdymą:
- 13.8.1. nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų, taip pat leidimų bei licencijų išdavimo sąlygų ir susilaikant nuo tokių veiksmų, kurie galėtų tapti kliūtimi vėlesniam reikiamų leidimų ir licencijų išdavimui ir / ar atnaujinimui;
- 13.8.2. nepažeidžiant Sutarties nuostatų;
- 13.8.3. laikantis Finansinio veiklos modelio;
- 13.8.4. vadovaujantis Gera verslo praktika;
- 13.8.5. nepažeidžiant Sąlygų ir Pasiūlyme pateiktų įsipareigojimų, išskyrus tuos atvejus, kai Sutartyje numatytais atvejais jie yra pakeičiami;
- 13.8.6. laikantis Draudimo sutartyse nustatytų reikalavimų.
- 13.9. Koncesininkas privalo Suteikiančiajai institucijai teikti Paslaugų ataskaitas, kaip tai numatyta šioje Sutartyje.
- 13.10. Koncesininkas ir Investuotojas įsipareigoja Sutarties galiojimo metu be Suteikiančiosios institucijos sutikimo:
- 13.10.1. nepriimti sprendimų dėl Koncesininko reorganizacijos ar pertvarkymo ir jų nevykdyti dėl Koncesininko;
- 13.10.2. neparduoti Koncesininko esminės dalies turto ir neprisiimti esminių finansinių įsipareigojimų. Esminė turto dalimi šio punkto prasme laikomas turtas *[apibrėžti, kas bus laikoma esmine Koncesininko turto dalimi pvz.: viršija 100 000 (vieną šimtą tūkstančių eurų), taip pat bet koki Turto vienetą, nepriklausomai nuo jo vertės]*. Esminiais finansiniais įsipareigojimais laikomi skoliniai įsipareigojimai, kurių bendra vertė viršija *[limitas, pvz.: 1 000 000 (vieną milijoną) eurų (be PVM)]*, arba pagal kuriuos mokėjimai viršija *[limitas,*

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

pvz.: 500 000 (penkis šimtus tūkstančių) eurų (be PVM)] per finansinius metus. Tačiau finansiniai įsipareigojimai pagal susitarimus su Finansuotoju (įskaitant refinansavimo susitarimus) ar Kitu paskolos teikėju, numatyti Finansiniame veiklos modelyje ir sutartys, mokėjimai, garantijos ar laidavimai Darbus (jų dalį) atliekančiam Subtiekėjui, ir Pasiūlyme nurodytam Paslaugas teikiančiam Subtiekėjui, nelaikomi esminiais šio Sutarties šio punkto prasme.

- 13.11. Koncesininkas ir Investuotojas įsipareigoja informuoti Suteikiančiąją instituciją apie bet kokias bylas, iškeltas bet kuriame teisme ar arbitraže, kuriose bet kuriuo statusu dalyvauja Koncesininkas ir kuriose yra sprendžiami ginčai ir / ar klausimai, kylantys ir / ar susiję su Darbų atlikimu, Paslaugų teikimu, ne vėliau kaip per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 10 (dešimt) dienų]* nuo tokio dalyvavimo pradžios ar sužinojimo apie tokį dalyvavimą.
- 13.12. Įsipareigojimus pagal Sutartį Koncesininkas ir Investuotojas vykdo savo sąskaita, rizika ir be Suteikiančiosios institucijos finansinės pagalbos, nebent Sutartyje aiškiai nurodyta kitaip.
- 13.13. Nutraukus Sutartį ar jai pasibaigus kitais pagrindais, Koncesininkas privalo besąlygiškai ir kaip įmanoma greičiau, jokiu pagrindu neužlaikydamas, grąžinti Suteikiančiajai institucijai ar jos nurodytiems subjektams visą Turtą, kurį grąžinti numatyta Sutartyje, ir visas su grąžinamu Turtu ar atliekamais Darbais, ar teikiamomis Paslaugomis susijusias teises ir įgaliojimus, organizuoti tinkamą veiklai pagal Sutartį vykdyti sudarytų sutarčių, kurios negali galioti ilgiau kaip ši Sutartis, nutraukimą, išskyrus, jei jų galiojimas yra būtinas veiklai pagal Sutartį vykdyti ir jų galiojimas nesukelia apsunkinimų Suteikiančiajai institucijai.
- 13.14. Laikoma, kad kartu su Koncesininku Sutarties 13.1 - 13.13 punktuose bei kituose Sutarties punktuose nurodytus įsipareigojimus prisiima ir Investuotojas; t. y. Koncesininkas ir Investuotojas už Sutarties 13.1 - 13.13 punktuose bei kituose Sutarties punktuose nurodytų įsipareigojimų vykdymą atsako Suteikiančiajai institucijai solidariai (kaip solidarūs skolininkai).

14. Rizikos pasidalijimas

- 14.1. Šalys riziką, susijusią su Sutartyje nustatytais jų įsipareigojimais, tarpusavyje pasidalina šioje Sutartyje ir jos prieduose, įskaitant Rizikos pasiskirstymo tarp šalių matricą pateiktą Sutarties 4 priede, nustatyta tvarka.
- 14.2. Jeigu Darbų atlikimo metu realizuosis archeologinė rizika, kuri yra priskirta Suteikiančiajai institucijai, t. y. Žemės sklype bus aptikta bet kokių kilnojamų ir / arba nekilnojamų kultūros vertybių, iškasenų, antikvarinių bei kitokių objektų, turinčių meninę, istorinę, kultūrinę, mokslinę ar piniginę vertę, arba žmonių palaikų, Koncesininkas turi:
 - 14.2.1. apie tokius radinius nedelsdamas informuoti Suteikiančiąją instituciją; ir
 - 14.2.2. jeigu yra reikalinga, sustabdyti Darbus tokia apimtimi, kiek jų vykdymas keltų pavojų radiniams arba apribotų ar sutrukdytų jų iškasimą; ir
 - 14.2.3. imtis visų būtinų veiksmų, kad radiniai būtų išsaugoti tokioje pačioje padėtyje ir būklėje, kurioje jie buvo surasti.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 14.3. Koncesininkas su radiniais elgiasi vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais.
- 14.4. Koncesininkas sudarys galimybę Suteikiančiosios institucijos arba kitų valdžios institucijų atstovams ir / arba pareigūnams patekti į Žemės sklypą siekiant pašalinti arba perduoti radinius, su sąlyga, kad patenkant į Žemės sklypus bus laikomasi juose taikomų saugumo reikalavimų.

15. Investicijos ir jų vykdymo tvarka

- 15.1. Koncesininkas privalo atlikti ne mažesnes investicijas į Turtą ir kokybiško Paslaugų *[jei yra teikiamos ir Viešųjų paslaugų]* teikimo užtikrinimą, nei nurodyta Finansiniame veiklos modelyje, laikydamasis Darbų atlikimo, Paslaugų teikimo planuose ir Specifikacijose nurodytų terminų.
- 15.2. Koncesininkas užtikrina, kad Turtas nuo Objekto eksploatacijos pradžios ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų nuo šios datos Paslaugos, per visą likusį Sutarties galiojimo laikotarpį atitiks teisės aktų, Sutarties, Specifikacijų ir Pasiūlymo reikalavimus. Šį įsipareigojimą Koncesininkas įgyvendina savarankiškai surasdamas ir panaudodamas tam reikalingas lėšas, bei pasirinkdamas reikiamas priemones ir būdus.
- 15.3. Koncesininkas turi teisę keisti Finansiniame veiklos modelyje nurodytus finansavimo šaltinius, finansavimo apimtį ar finansavimo sąlygas, jei tai padidina Investicijų grąžą bet kurios iš Šalių prisiimamos rizikos atžvilgiu ir nedidina Suteikiančiosios institucijos įsipareigojimų, įskaitant ir įsipareigojimus Sutarties nutraukimo atvejais nesant Suteikiančiosios institucijos kaltės. Tokiam finansavimo šaltinių keitimui būtinas išankstinis raštiškas Suteikiančiosios institucijos sutikimas, kurio Suteikiančioji institucija negali nepagrįstai neduoti. Tokį sutikimą arba motyvuotą atsisakymą jį suteikti Suteikiančioji institucija turi pateikti per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų]* nuo prašymo su visa jį pagrindžiančia informacija ir dokumentais pateikimo Suteikiančiajai institucijai. Investicijų grąžos pokyčiu šio Sutarties 15.3 punkto prasme laikomas Investicijų grąžą sudarančių pajamų srautų dabartinių verčių skirtumas prieš finansavimo šaltinių ar finansavimo sąlygų pakeitimą ir po tokio pakeitimo. Dabartinei piniginių srautų vertei apskaičiuoti kaip diskonto norma naudojama Pasiūlymo pateikimo metu Finansiniame veiklos modelyje nurodyta Investicijų grąžos norma.
- 15.4. *[Jei taikoma Sutarties 15.3 punkte nustatytu atveju pakeitus Finansiniame veiklos modelyje nurodytus finansavimo šaltinius arba gaunamo finansavimo sąlygas ir dėl to padidėjus Investicijų grąžai, pagal Sutarties 23 punktą Suteikiančiajai institucijai mokėtini mokėjimai didinami [nustatyti dydį, rekomenduojama – 50 (penkiasdešimt)] procentų nuo tokio padidėjimo.]*
- 15.5. Koncesininkui gavus didesnę Investicijų grąžą, nei buvo nurodyta Finansiniame veiklos modelyje, planuotą Investicijų grąžos normą viršijanti dalis tenka Koncesininkui, išskyrus atvejus, kai tokį Investicijų grąžos padidėjimą tiesiogiai lėmė Suteikiančiosios institucijos veiksmai ar sprendimai. Dėl nuo tiesioginių Suteikiančiosios institucijos veiksmų ar sprendimų planuotą Investicijų grąžos normą viršijanti Investicijų grąžos dalis padalinama *[nurodyti padalinimo taisyklės ar santykį]*.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

15.6. Koncesininkas, gavęs išankstinį raštišką Suteikiančiosios institucijos sutikimą, turi teisę pakeisti Finansiniame veiklos modelyje nurodytas Investicijas kitomis investicijomis arba atidėti ar paankstinti Investicijų atlikimo terminus, jeigu užtikrinama tokia pati arba didesnė Suteikiančiosios institucijos Paslaugų gavėjų už mokėjimus Koncesininkui gaunama vertė. Tokį sutikimą arba motyvuotą atsisakymą jį suteikti Suteikiančioji institucija turi pateikti per **[nustatyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų]** nuo prašymo su visa jį pagrindžiančia informacija pateikimo Suteikiančiajai institucijai.

16. Papildomi darbai ir paslaugos

- 16.1. Investuotojas rengdamas Pasiūlymą privalėjo iš anksto numatyti ir Pasiūlyme įvertinti visus darbus, paslaugas ir veiksmus reikalingus Sutartyje įtvirtintiems įsipareigojimams įvykdyti ir rezultatams pasiekti bei šį įvertinimą atspindėti Finansiniame veiklos modelyje. Siekdamas išvengti abejonių Šalys pareiškia, kad Sutartyje įtvirtinti Koncesininko įsipareigojimai savo esme atitinka rangovo / generalinio rangovo įsipareigojimus prisiimamus „iki rakto“ (*angl. turnkey*) tipo statybos rangos sutartyse, t. y. tokiose statybos rangos sutartyse, kuriuose rangovas privalo atlikti tiek aiškiai nurodytus darbus ir veiksmus, tiek ir juose nenurodytus, kurie yra reikalingi Sutartyje nurodytiems Darbams ir veiksmams atlikti bei rezultatams pasiekti.
- 16.2. Paaiškėjus Papildomų darbų ar paslaugų poreikiui, tokie darbai ar paslaugos gali būti atliekami ir už juos apmokama tik tokiu atveju, jei tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams ir tokie darbai ar paslaugos yra raštu suderinti su Koncesininku.
- 16.3. Papildomus darbus ir (ar) paslaugas gali inicijuoti tik Suteikiančioji institucija. Koncesininkas turi teisę informuoti Suteikiančiąją instituciją apie Papildomų darbų ir / ar paslaugų poreikį.
- 16.4. Siekiant suderinti papildomus darbus ar paslaugas, Suteikiančioji institucija Koncesininkui pateikia motyvuotą siūlymą dėl jų būtinybės. Sudarant sutartį, įforminami Papildomi darbai ir / ar paslaugos, nurodant Papildomų darbų ir / ar paslaugų pavadinimus, vienetus, kiekius, sutarties vertę, t.y. visas gautinas Koncesininko pajamas, sutarties terminą, kuris negali būti ilgesnis nei Sutarties galiojimo terminas, argumentus dėl Papildomų darbų ir (ar) paslaugų būtinybės, techninius sprendinius (brėžinius ir pan.) (darbų atveju) ar specifikacijas (paslaugų atveju), nustatomos kainos ar įkainių pagrindimas. Sutartis dėl Papildomų darbų ir / ar paslaugų turi būti pasirašyta Suteikiančiosios institucijos ir Koncesininko ir yra laikoma sudėtine Sutarties dalimi. Jeigu per Suteikiančiosios institucijos motyvuotame siūlyme nustatytą terminą Koncesininkas nepateikia motyvuoto atsakymo dėl sutikimo ar atsisakymo atlikti Papildomus darbus ir / ar teikti papildomas paslaugas arba nepagrįstai delsia sudaryti sutartį, pasiūlymas dėl Papildomų darbų ir / ar paslaugų laikomas atšauktu. Tokiu atveju Suteikiančioji institucija Papildomus darbus ir / ar paslaugas gali pirkti teisės aktu nustatyta tvarka iš kitų juridinių asmenų. Šiame punkte numatytoje sutartyje taip pat privalo būti išspręstas Darbų atlikimo ir / ar Paslaugų teikimo terminų pratęsimas, susijęs su Papildomų darbų atlikimu ar papildomų paslaugų teikimu (jeigu toks terminų pratęsimas yra būtinas). Papildomi darbai gali būti pradedami vykdyti ar Papildomos paslaugos gali būti pradedamos teikti iš karto po sutarties dėl Papildomų darbų ir / ar paslaugų pasirašymo. Jeigu Papildomi darbai ir / ar paslaugos perkami iš trečiųjų asmenų, Suteikiančioji institucija įsipareigoja suderinti tokių Papildomų darbų ir / ar paslaugų

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- grafikus su Koncesininku, o taip pat imtis visų priemonių, kad tokie tretieji asmenys laikytųsi darbų saugos reikalavimų ir netrukdytų Koncesininkui vykdyti Darbus.
- 16.5. Papildomų darbų atlikimo ar paslaugų teikimo sąnaudos turi būti apskaičiuojamos pagal Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1S-104 patvirtintą Kainodaros taisyklių nustatymo metodiką (arba kitą Sutarties sudarymo ar vykdymo metu galiojančią aktualią jos ar ją pakeičiančios metodikos redakciją).
- 16.6. Koncesininkas imsis visų pagrįstai įmanomų priemonių Papildomų darbų ir / ar paslaugų finansavimui užtikrinti jam ir Finansuotojui ar Kitam paskolos teikėjui priimtinomis sąlygomis. Jeigu Koncesininkas neturi galimybių užtikrinti Papildomų darbų ir / ar paslaugų finansavimo, Suteikiančioji institucija ir Koncesininkas raštu suderina atitinkamą mokėjimo už tokius Papildomus darbus ir / ar paslaugas grafiką, arba tokių Papildomų darbų ir / ar paslaugų atsisako.
- 16.7. Jeigu Suteikiančioji institucija ir Koncesininkas nesusitaria dėl Papildomų darbų ir / ar paslaugų finansavimo, kaip nurodyta Sutarties 16.6 punkte, Suteikiančioji institucija turi teisę Papildomus darbus ir / ar paslaugas įsigyti teisės aktų nustatyta tvarka iš kitų ūkio subjektų.
- 16.8. Bet kokių atveju, bendra Papildomų darbų ir / ar paslaugų, perkamų iš Koncesininko šio 16 punkto nustatyta tvarka, vertė per visą Sutarties laikotarpį negali viršyti 50 procentų pradinės Sutarties vertės.

17. Darbų ir Paslaugų keitimas

- 17.1. Sutarties Šalys turi teisę inicijuoti Pakeitimą šiame 17 punkte nustatyta tvarka.
- 17.2. Galimi tik tokie Pakeitimai, kurie yra susiję su Turtu, yra lygiaverčiai ir / ar nedidina arba nemažina Suteikiančiosios institucijos išpareigojimų.
- 17.3. Jeigu Šalis inicijuoja Pakeitimą, ji privalo pateikti pranešimą kitai Šaliai apie inicijuojamą Pakeitimą. Tokiame pranešime turi būti nurodyta:
- 17.3.1. Pakeitimo aprašymas, kuris turėtų būti pakankamai detalus tam, kad galima būtų įvertinti ir pateikti kitai Šaliai pasiūlymą (jeigu Pakeitimą inicijuoja Suteikiančioji institucija) arba sutikimą (jeigu Pakeitimą inicijuoja Koncesininkas);
- 17.3.2. Priežastys, dėl kurių siūloma keisti Darbus ir (ar) Paslaugas;
- 17.3.3. Poveikis Darbų vykdymui ir (ar) Paslaugų teikimui bei terminams (jei taikomas);
- 17.3.4. siūlomo Pakeitimo įgyvendinimo grafikas;
- 17.3.5. terminas, per kurį kita Šalis turi pateikti pasiūlymą (jeigu Pakeitimą inicijuoja Suteikiančioji institucija) arba sutikimą (jeigu Pakeitimą inicijuoja Koncesininkas) dėl Pakeitimo įgyvendinimo. Jeigu toks terminas pranešime nėra nurodytas, Šalis turi pateikti pasiūlymą / sutikimą per 15 (penkiolika) Darbo dienų nuo pranešimo apie inicijuojamą Pakeitimą gavimo dienos.
- 17.4. Pranešimą dėl Pakeitimo gavusi Šalis turi teisę atsisakyti vykdyti Pakeitimą, jeigu:
- 17.4.1. atliekant Pakeitimą būtų pažeidžiami teisės aktų reikalavimai;
- 17.4.2. įvykdžius siūlomus Pakeitimus, būtų atšaukti anksčiau išduoti leidimai, sutikimai ar kitokio pobūdžio patvirtinimai, susiję su šia Sutartimi ir (ar) su [*nereikalingą išbraukti Pastato-bendrabučio / Globos namų*] susijusia projektine dokumentacija;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 17.4.3. siūlomas Pakeitimas galėtų iš esmės turėti neigiamos įtakos galimybėms įvykdyti Projektą;
 - 17.4.4. siūlomas Pakeitimas galėtų padaryti reikšmingos žalos asmens sveikatai ar saugumui;
 - 17.4.5. siūlomas Pakeitimas galėtų iš esmės turėti neigiamos įtakos Projekto bendrovės galimybėms vykdyti įsipareigojimus pagal Tiesioginį susitarimą ar kitą Sutartyje numatyta tvarka sudarytą sutartį su Finansuotoju;
 - 17.4.6. dėl siūlomo Pakeitimo Koncesininkas patirs papildomas Sąnaudas, kurių finansavimą turėtų užtikrinti Suteikiančioji institucija.
- 17.5. Gavus Šalies atsisakymą vykdyti siūlomą Pakeitimą, Pakeitimą inicijuojanti Šalis turi organizuoti su kita Šalimi susitikimą, kurio metu aptariami šie klausimai:
- 17.5.1. Koncesininko pateiktas pagrindimas, patvirtinantis, jog Koncesininkas ėmėsi visų įmanomų priemonių su Pakeitimu susijusių sąnaudų padidėjimo sumažinimui ar sąnaudų sumažėjimo padidimui;
 - 17.5.2. Pakeitimo finansinį paskaičiavimą, t.y. papildomų Investicijų ir neberekalingų atlikti Investicijų dydžio apskaičiavimas, vadovaujantis sąnaudų efektyvumo ir racionalumo principais;
 - 17.5.3. Šalies atsisakymo vykdyti siūlomą Pakeitimą priežastys ir galimos priemonės šioms priežastims pašalinti.
- 17.6. Jeigu tarp Šalių kyla ginčas dėl pasiūlymo ar dėl atsisakymo keisti Darbus ir (ar) Paslaugas, ginčas sprendžiamas šios Sutarties 55 punkte nustatyta tvarka.
- 17.7. Šalims susitarus dėl pasiūlymo ar atsisakymo atlikti Pakeitimą, arba ginčą išsprendus šios Sutarties 55 punkte nustatyta tvarka, Suteikiančioji institucija patvirtina gautą pasiūlymą (su pakeitimais, jei taikoma) arba atšaukia savo inicijuotą Pakeitimą.
- 17.8. Šalims sutarus dėl Pakeitimo, jeigu yra poreikis, raštu suderina atitinkamą keitimų grafiką. Jeigu iškyla ginčas tarp Šalių dėl Pakeitimo grafiko, ginčas sprendžiamas šios Sutarties 55 punkte nustatyta tvarka.
- 17.9. Patvirtinus pasiūlymą, Koncesininkas privalo ne vėliau, kaip per 10 (dešimt) Darbo dienų pateikti Suteikiančiajai institucijai pakeistą Finansinį veiklos modelį šios Sutarties 3 priede nustatyta tvarka, jeigu tai yra būtina.
- 17.10. Patvirtinus pasiūlymą, Šalys nedelsiant sudarys atitinkamus Sutarties pakeitimus (jeigu tokie yra reikalingi).

18. Paslaugų teikimas

- 18.1. Koncesininkas privalo nuo Paslaugų teikimo pradžios užtikrinti galimybę vartotojams naudotis Paslaugomis nuolat ir nediskriminacinėmis sąlygomis pagal Pasiūlymą ir Specifikacijas.
- 18.2. Koncesininkas privalo užtikrinti, jog teikiamų Paslaugų pobūdis, kiekis ir kokybė nuolat ir visiškai atitiktų teisės aktų, Sutarties keliamus reikalavimus. Kilus ginčams dėl Paslaugų atitikimo nurodytiems dokumentams, jie sprendžiami Sutarties 53 punkte nustatyta tvarka.
- 18.3. Koncesininkas teikti Paslaugas privalo Turto buvimo vietoje, išskyrus Sutartyje numatytas išimtis ar Paslaugas, kurios pagal Specifikacijas, Pasiūlymą ar savo esmę turi būti teikiamos kitoje vietoje.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 18.4. Nuo Paslaugų teikimo reikalavimų galima nukrypti tik tokiais atvejais ir dydžiais, kurie nurodyti Specifikacijose. Kiekvieno tokio nukrypimų galima nepertraukiama bei bendra trukmė nurodoma Specifikacijose.
- 18.5. Paslaugų teikimo metu Koncesininkas (arba atitinkamų Paslaugų Subtiekėjai) privalo būti įsidedęs Paslaugų teikimo srityse sertifikuotą aplinkos apsaugos valdymo sistemą, atitinkančią LST EN ISO arba lygiavertį standartą, ir sertifikuotą darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos darbe sistemą, atitinkančią OHSAS 18001:2007 ar lygiavertį standartą, ir visą laiką laikytis jų reikalavimų.

19. Subtiekėjai

- 19.1. Darbų atlikimui ir Paslaugų teikimui, išskyrus Sutarties 19.6 punkte nurodytą atvejį, Koncesininkas gali pasitelkti tik Subtiekėjus ar kitus ūkio subjektus, kurie atitinka Sutarties 1 priede pateikiamų Sąlygų Subtiekėjams keliamus kvalifikacijos reikalavimus ir gavus išankstinį Suteikiančiosios institucijos sutikimą, kurio Suteikiančioji institucija negali nepagrįstai atsisakyti išduoti. Nurodytas Suteikiančiosios institucijos sutikimas nereikalingas Sutarties 19.6 punkte nurodytu atveju, taip pat dėl Subtiekėjų ar kitų ūkio subjektų, kurie buvo įvardinti Investuotojo pasiūlyme.
- 19.2. Subtiekėjai ar kiti ūkio subjektai atlikdami Darbus ir teikdami Paslaugas privalo laikytis tokių pačių reikalavimų, kokie dėl atitinkamų Darbų ir Paslaugų pagal Sutartį keliami Koncesininkui.
- 19.3. Subtiekėjai ar ūkio subjektai, kurių pajėgumais Investuotojas rėmėsi Konkurso metu siekdamas atlikti Sąlygose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus, gali būti pakeisti kitais ūkio subjektais, jeigu:
- 19.3.1. keičiantys ūkio subjektai *[jei į Subtiekėjų pajėgumus buvo atsižvelgiama atrenkant Konkurso laimėtoją užtikrina neprastesnius išteklius nei keičiamų Subtiekėjų įsipareigoti suteikti ištekliai bei pajėgumai, reikalingi likusiai Sutarties daliai įvykdyti ir]* atitinka Sąlygose keičiamiems Subtiekėjams ar kitiems ūkio subjektams keliamus reikalavimus, įskaitant kvalifikacijos reikalavimus, jeigu Konkurso metu atitinkamų Subtiekėjų ar kitų ūkio subjektų kvalifikacija Investuotojas grindė savo atitikimą Sąlygose nustatytiems reikalavimams; ir
- 19.3.2. Koncesininkas gauna išankstinį raštišką Suteikiančiosios institucijos sutikimą (išskyrus Sutarties 19.6 punkte nurodytą atvejį, kuris negali būti nepagrįstai neišduodamas.
- 19.4. Koncesininkas gali nutraukti ar bet kaip kitaip užbaigti sutartį su Subtiekėju ar ūkio subjektu, kurio pajėgumais Investuotojas rėmėsi Konkurso metu siekdamas atitikti Sąlygose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus (t.y. atsisakyti įsigyti Darbus ar Paslaugas iš Subtiekėjo ar ūkio subjekto) ir vykdyti Darbus ar teikti Paslaugas pats tik gavęs rašytinį Suteikiančiosios institucijos sutikimą, kuris negali būti nepagrįstai neduodamas.
- 19.5. Sudaręs sutartį su Subtiekėju, Koncesininkas ne vėliau kaip per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 3 (tris) Darbo dienas]* nuo jos sudarymo sutarties kopiją pateikia Suteikiančiajai institucijai.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 19.6. Neatsižvelgiant į Sutarties 19.1 punktą, Koncesininkas turi teisę pasitelkti naują Subtiekėją ar ūkio subjektą ir be Koncesininko išankstinio raštiško sutikimo, jeigu per 12 mėnesių laikotarpį tokio Subtiekėjo atliekamų darbų ir teikiamų paslaugų bendra vertė neviršija [*nurodyti sumą*] per finansinius metus sumos.
- 19.7. Sutartys su Subtiekėjais privalo būti sudaromos vadovaujantis sąžiningumo ir ištiestos rankos principais bei Gera verslo praktika. Sutartys privalo galioti ne ilgiau kaip iki Sutarties pasibaigimo arba nutraukimo, arba jas turi būti leidžiama be jokių neigiamų pasekmių nutraukti vienašališku pareiškimu prieš ne daugiau kaip [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimties) dienų*] iki pageidaujamos nutraukimo datos.
- 19.8. Nepaisant to, ar Darbus atlieka, Paslaugas teikia Koncesininkas pats, ar pasitelkdamas Subtiekėjus, už tinkamą Darbų atlikimą ir Paslaugų teikimą, atitikimą Specifikacijų ir Pasiūlymo reikalavimams, bei jų kokybę atsako Koncesininkas.
- 19.9. Subtiekėjai ar kiti ūkio subjektai turi būti įsidedę atitinkamose savo atliekamų Darbų srityse sertifikuotą aplinkos apsaugos valdymo sistemą, atitinkančią LST EN ISO 14001 arba lygiavertį standartą, ir sertifikuotas darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos darbe sistemas, atitinkančias OHSAS 18001:2007 ar lygiavertį standartą, ir Darbų vykdymo laikotarpiu iki Objekto pripažinimo tinkamu naudoti teisės aktų nustatyta tvarka laikytis jų reikalavimų. Šis reikalavimas netaikomas sub-subtiekėjams.

20. Veiksmų derinimas su Suteikiančiąja institucija

- 20.1. Koncesininkas privalo Suteikiančiajai institucijai pateikti susipažinti:
- 20.1.1. Sutarties 28.1 punkte nurodytų ekspertų kandidatūras;
- 20.1.2. Koncesininko auditoriaus kandidatūras;
- 20.2. Koncesininkas visais atvejais privalo gauti išankstinį rašytinį Suteikiančiosios institucijos sutikimą, kuris negali būti nepagrįstais neduodamas, dėl:
- 20.2.1. Finansavimo šaltinių, apimčių ir / ar finansavimo sąlygų keitimo, kaip tai numatyta Sutarties 15.3 punkte;
- 20.2.2. Finansinio veiklos modelio keitimo;
- 20.2.3. Subtiekėjų keitimo at pasitelkimo, kaip tai numatyta 19 punkte;
- 20.2.4. Asmenų, kurių kvalifikacija Investuotojas Konkurso metu grindė savo atitikimą Sąlygose nustatytiems kvalifikacijos reikalavimams, pakeitimo kandidatūras;
- 20.2.5. Sutarties 33 punkte numatytų sandorių, susijusių su Koncesininko prievolių tretiesiems asmenims įvykdymo užtikrinimu, išskyrus Sutartyje numatytas išimtis;
- 20.2.6. Sutarties 8.10 punkte numatytu atveju – sutarčių, susijusių su Turto naudojimu kitiems nei nustatyta Sutartyje tikslams, sąlygas;
- 20.2.7. Draudimo sutarčių laikino nesudarymo Sutarties 34.4 punkte numatytu atveju;
- 20.2.8. pagal Draudimo sutartis gautų draudimo išmokų už Turto žuvimą panaudojimą ne tokio turto atstatymui, kaip tai numatyta Sutarties 34.8 punkte

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 20.2.9. bet kokių sandorių, sudaromų tarp Koncesininko ir Susijusių asmenų, išskyrus numatytus Pasiūlyme;
- 20.2.10. kitų sandorių, išskyrus numatytus Pasiūlyme, kurių pagrindu Koncesininkas prisiima įsipareigojimus, kurių vertė einamaisiais finansiniais metais *[suma, pvz.: viršija 100 000 (vieną šimtą tūkstančių) eurų, arba bendra sutarties ar su atitinkamu kontrahentu dėl analogiško dalyko sudaromų visų vykdomų ar vykdytinų sandorių vertė viršija 500 000 (penkis šimtus tūkstančių) eurų (be PVM)]* eurų (be PVM). Tuo atveju, jeigu šių verčių iš anksto nėra galimybės nustatyti, Suteikiančiosios institucijos sutikimo reikės jeigu:
- sutarčių galiojimo terminas yra ilgesnis nei *[terminas]* ar viršija Sutarties galiojimo laikotarpį; arba
 - sutartys yra neterminuotos; išskyrus atvejus, kai (1) šiose sutartyse yra numatyta jų vienašališko nutraukimo galimybė, įspėjant kitą šalį prieš ne ilgesnį kaip *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimties) dienų]* laikotarpį bei (2) šiuo būdu nutraukus sutartį Koncesininkui nekyla pareigos atlyginti nuostolius ar mokėti bet kokio pobūdžio netesybas;
- 20.3. Suteikiančioji institucija turi pareikšti savo sutikimą ar motyvuotą atsisakymą išduoti sutikimą dėl Sutarties 20.2 punkte nurodytų sandorių sudarymo ne vėliau kaip per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 10 (dešimt) Darbo dienų]* nuo Koncesininko kreipimosi dienos. Jeigu per nustatytą laikotarpį Suteikiančioji institucija nepateikia jokių pastabų ar prieštaravimų, laikoma, jog ji sutinka su siūlomais atlikti veiksmais. Jeigu duodamas sutikimas sudaryti nurodytus sandorius, jie turi būti sudaromi rinkos sąlygomis, laikantis ištiestos rankos principo. Apie sandorio sudarymą Koncesininkas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 10 (dešimt) Darbo dienų]*, informuoja Suteikiančiąją instituciją, pateikdamas sutarties ir / ar kitų susijusių dokumentų kopijas.

VIII. ATLEIDIMO ATVEJAI IR KOMPENSAVIMO ĮVYKIAI

21. Atleidimo atvejai

- 21.1. Atleidimo atvejais laikomi ir Koncesininkas turi teisę laikinai visiškai ar iš dalies sustabdyti Darbų atlikimą ir / ar Paslaugų teikimą, jeigu:
- 21.1.1. Suteikiančioji institucija nevykdo savo įsipareigojimų pagal Sutartį;
 - 21.1.2. *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį dėl nuo Suteikiančiosios institucijos priklausančių aplinkybių ilgiau kaip 30 (trisdešimt) dienų negauna priklausančio atitinkamo mėnesio Atlygio mokėjimo už Sutarties vykdymą];*
 - 21.1.3. *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį per vienerius metus vėluojamų Atlygio suma viršija pusės vieno mėnesio Atlygio mokėjimo sumą];*
 - 21.1.4. dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo, atsiradus aplinkybėms, nurodytoms Sutarties 39 punkte ar dėl Sutarties 4 priede pateiktoje Rizikos pasiskirstymo tarp Šalių matricoje Suteikiančiajai institucijai priskirtos rizikos realizavimosi;
 - 21.1.5. dėl bet kokių nuosavybės ar panašių teisių apribojimų Turte ar Žemės sklypų atžvilgiu;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 21.1.6. dėl leidimų vykdyti Darbus neišdavimo ar vėlavimo išduoti, kurių lėmė įgaliotų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus institucijų veiksmai ar neveikimas nesilakant teisės aktų reikalavimų;
- 21.1.7. dėl Suteikiančiosios institucijos sudarytų sandorių su trečiaisiais asmenimis, jeigu dėl to vėluojama vykdyti Darbus ar Turtui padaroma žala;
- 21.1.8. dėl valstybės institucijų ar kitų viešojo administravimo subjektų neteisėtų veiksmų vėluojama vykdyti Darbus arba teikti Paslaugas;
- 21.1.9. inžinerinių / komunikacinių tinklų, už kurių įrengimą bei priežiūrą nėra atsakingas Koncesininkas, avarijos, kurios įvyksta ne dėl Suteikiančiosios institucijos veiksmų (veikimo ar neveikimo) ir kurios tiesiogiai įtakoja Sutarties tinkamą įgyvendinimą;
- 21.1.10. dėl nenugalimos jėgos aplinkybių.
- 21.2. Tuo atveju, jeigu Sutarties 21.1 punkte nustatytais pagrindais visiškai ar iš dalies sustabdomas Darbų atlikimas ir / ar Paslaugų teikimas, Koncesininkas privalo:
 - 21.2.1. iš anksto, ne vėliau kaip prieš *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 3 (tris) Darbo dienas]*, arba jeigu tai neįmanoma – iš karto atsiradus galimybei, pranešti apie tai Suteikiančiajai institucijai ir pagrįsti sustabdymo priežastis;
 - 21.2.2. per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų]* nuo prašymo dėl Atleidimo atvejo taikymo, Koncesininkas turi pateikti Suteikiančiajai institucijai visą informaciją susijusią su Atleidimo įvykiu, įskaitant:
 - 21.2.2.1. detalų Atleidimo atvejo aprašymą, įskaitant Atleidimo atvejo pobūdį, jo atsiradimo dieną ir tikėtiną jo trukmę;
 - 21.2.2.2. Atleidimo atvejo poveikio Koncesininko galimybėms vykdyti šioje Sutartyje nustatytus įsipareigojimus, nurodant, kurių konkrečiai įsipareigojimų vykdymas yra neįmanomas;
 - 21.2.2.3. Priemonių, kurių ketina imtis Koncesininkas, siekdamas sumažinti Atleidimo atvejo pasekmes, aprašymas.
 - 21.2.3. imtis visų protingai prieinamų priemonių, kad Darbai būtų atliekami ir Paslaugos būtų teikiamos maksimalia įmanoma dalimi ir būtų kuo greičiau atnaujintas Darbų atlikimo ir Paslaugų teikimas visa numatyta jų apimtimi;
 - 21.2.4. imtis protingų priemonių Turto saugumui užtikrinti.
- 21.3. Jeigu Atleidimo atvejis kyla iki Išankstinių sutarties įsigaliojimo sąlygų įvykdymo, arba iki Darbų atlikimo, Paslaugų teikimo pradžios, Atleidimo atvejo trukmės laikotarpiui pratęsimi atitinkamai Sutarties 3 punkte nustatyti Sutarties įsigaliojimo terminai, Sutarties 4.1 punkte nustatyti Darbų atlikimo arba Sutarties 4.2 punkte nustatyti Paslaugų teikimo pradžios terminai, tačiau bendras Sutarties galiojimo terminas nepratęsiamas.
- 21.4. Atleidimo atveju Koncesininkui netaikoma Sutarties 48 punkte numatyta atsakomybė ir Sutarties 40 punkte nustatyti Sutarties nutraukimo pagrindai.
- 21.5. Tų pačių aplinkybių atžvilgiu gali būti taikomos Sutarties 21 ir 22 punktų nuostatos, jei šios aplinkybės atitinka tiek Atleidimo atvejo, tiek ir Kompensavimo įvykio kriterijus.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

21.6. Bet kokie Šalių nesutarimai dėl Atleidimo įvykio sprendžiami šios Sutarties 53 punkte nustatyta tvarka.

22. Kompensavimo įvykiai

22.1. Kompensavimo įvykiais laikomi įvykiai, kurių rizika pagal Sutartį, įskaitant Sutarties 4 priedą *Rizikos paskirstymo tarp šalių matrica* yra išimtinai ar iš dalies priskirta Suteikiančiajai institucijai, ir kurie yra nurodyti žemiau, kurių pasekmės neprivalo būti kompensuojamos ir (ar) atlyginamos kitų asmenų, ir (ar) nėra atsiradę kaip Investuotojo ar Koncesininko, ar su jais Susijusių asmenų, ar Subtiekėjų ar kitų, Koncesininko pasitelktų Sutarties įgyvendinimui, ūkio subjektų veiksmų pasekmė, išskyrus veiksmus, kuriais buvo siekiama išvengti Kompensavimo įvykio ar jo įtakos Finansiniame veiklos modelyje numatytų Investicijų ar sąnaudų, susijusių su Paslaugų teikimu, padidėjimui, jei sukelti nuostoliai ar Investicijų, ar Sąnaudų, susijusių su Paslaugų teikimu, padidėjimas būtų buvę didesni:

- 22.1.1. pakeičiami esami teisės aktai arba priimami nauji teisės aktai, nustatantys papildomus reikalavimus Darbų atlikimui ir (ar) Paslaugų teikimui, dėl kurių tampa būtina atlikti Papildomus darbus ir (ar) paslaugas, pakeisti Paslaugų teikimo būdus ir priemones, ir kai tokie teisės aktai priskiriami prie Esminių teisės aktų pasikeitimo;
- 22.1.2. pakeičiami ar priimami nauji teisės aktai, išimtinai reglamentuojantys Koncesininko veiklą, dėl kurių Koncesininkas priverstas patirti neplanuotas Sutarties įgyvendinimo Sąnaudas, ir kai tokie teisės aktai priskiriami prie Esminiais teisės aktų pasikeitimų;
- 22.1.3. Turtas perleidžiamas arba perduodamas valdyti ar naudoti arba teismo sprendimu priteisiamas trečiajam asmeniui (išskyrus Sutartyje numatytus atvejus), tačiau tik tuo atveju, jeigu tai nesudaro pagrindo nutraukti Sutartį jos 40 punkto pagrindais;
- 22.1.4. visiškai ar iš dalies atlikti Darbų ar teikti Paslaugų objektyviai neįmanoma dėl to, kad Suteikiančioji institucija nevykdo savo įsipareigojimų pagal Sutartį ne dėl Koncesininko savo įsipareigojimų pagal Sutartį nevykdymo ar neteisėtų veiksmų;
- 22.1.5. visiškai ar iš dalies atlikti Darbų ar teikti Paslaugų objektyviai neįmanoma dėl bet kokių nuosavybės teisės apribojimų Turto atžvilgiu;
- 22.1.6. visiškai ar iš dalies atlikti Darbų objektyviai neįmanoma dėl bet kokių nuosavybės teisės apribojimų Žemės sklypo atžvilgiu;
- 22.1.7. visiškai ar iš dalies atlikti Darbų objektyviai neįmanoma dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtų veiksmų ar neveikimo vėluojant išduoti projektavimui pradėti reikalingus dokumentus, nors jiems gauti Koncesininkas viešojo administravimo subjektui yra pateikęs visus teisės aktų reikalavimus atitinkančius dokumentus (nesant ginčo dėl dokumentų turinio);
- 22.1.8. visiškai ar iš dalies atlikti Darbų objektyviai neįmanoma dėl Suteikiančiosios institucijos sudarytų sandorių su trečiaisiais asmenimis, jeigu dėl to vėluojama atlikti Darbus ar Turtui padaroma žala;
- 22.1.9. pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės. Šiuo atveju Suteikiančiajai tenka *[nustatyti dydį, rekomenduojama – 50 (penkiasdešimt)]* % rizikos pasireiškimo sukeltų pasekmių, išskyrus atvejus, kai pagal Sutartį Koncesininkas turėjo arba turi apsidrausti nuo konkrečių nenugalimos jėgos aplinkybių – tokiu atveju visų nenugalimos jėgos aplinkybių pasekmių rizika tenka Koncesininkui;
- 22.1.10. pasikeičia pridėtinės vertės mokesčio tarifas.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 22.2. Dėl Kompensavimo įvykio kilę Koncesininko nuostoliai kompensuojami Suteikiančiosios institucijos prisiimta rizikos dalimi.
- 22.3. Įvykus Kompensavimo įvykiui, Koncesininkas turi nedelsiant, bet ne vėliau kaip per *[nurodyti terminą, rekomenduojama 5 (penkias) Darbo dienas]* nuo sužinojimo (turėjimo sužinoti) apie Kompensavimo įvykį, raštu pranešti apie tai Suteikiančiajai institucijai ir ne vėliau kaip per *[nurodyti terminą, rekomenduojama 21 (dvidešimt vieną) dieną]* nuo Kompensavimo įvykio pateikti Suteikiančiajai institucijai Kompensavimo įvykį pagrindžiančius dokumentus, įrodančius jo įtaką Finansiniame veiklos modelyje numatytam Investicijų dydžiui ar Sutartyje, Pasiūlyme, nustatytiems arba kitiems Šalių sutarties terminams. Terminu informuoti apie Kompensavimo įvykį praleidimas dėl objektyvių, nuo Koncesininko nepriklausančių priežasčių, praleidimas nepanaikina Koncesininko teisės į kompensaciją.
- 22.4. Suteikiančioji institucija per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų]* nuo dokumentų, pagrindžiančių patirtus nuostolius ir jų dydį ar būtinumą pratęsti nustatytus terminus, gavimo turi priimti motyvuotą sprendimą dėl Kompensavimo įvykio patvirtinimo arba motyvuotą atsisakymą tai padaryti.
- 22.5. Patvirtinus Kompensavimo įvykį, Koncesininkui kompensuojama:
- 22.5.1. jeigu dėl Kompensavimo įvykio padidėja Investicijos į Turtą – būtinas tokių Investicijų padidėjimas, leidžiantis užtikrinti nepakitusią Investicijų gražos normą;
- 22.5.2. jeigu dėl Kompensavimo įvykio padidėja Koncesininko sąnaudos, susijusios su Paslaugų teikimu – būtinas tokių sąnaudų padidėjimas, leidžiantis užtikrinti nepakitusią Investicijų gražos normą;
- 22.5.3. *[jei taikoma Jeigu dėl kompensavimo įvykio sumažėja Koncesininko pagrįstos pajamos, susijusios su Paslaugų teikimu – būtinas tokių pajamų sumažėjimas, leidžiantis užtikrinti nepakitusią Investicijų gražos normą.]*
- 22.6. Sutarties 22.5 punkte numatyta kompensacija apskaičiuojama ir mokama vadovaujantis Sutarties 3 priedu Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka.
- 22.7. Šalys patvirtina bendrą supratimą, kad atlikus Pakeitimą arba įgyvendinus teisę dėl Papildomų darbų ir (ar) paslaugų atlikimo bei apmokėjimo už juos Sutarties 16 ir 17 punktuose nustatyta tvarka, papildomos kompensacijos dėl to paties dalyko, t.y. antrą kartą už tą patį dalyką, šiame Sutarties 22 punkte nustatyta tvarka Koncesininkui nemokamos.
- 22.8. Patvirtinus Kompensavimo įvykį, laikotarpiui, kuris yra būtinas Kompensavimo įvykio pasekmėms ištaisyti, pratęsiama atitinkamai Sutarties 3 punkte nustatyti Sutarties įsigaliojimo terminai, Sutarties 4.1 punkte nustatyti Darbų atlikimo pabaigos arba Sutarties 4.2 punkte nustatyti Paslaugų teikimo pradžios terminai, arba kiti Sutartyje, Specifikacijose, Pasiūlyme numatyti arba Šalių sutarti terminai, išskyrus šios Sutarties galiojimo terminą.
- 22.9. Tuo atveju, jeigu Koncesininkas pranešimą apie Kompensavimo įvykį pateikia nesilaikydamas Sutarties 22.3 punkte nustatyto termino, už pavėluotą laikotarpį

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

kompensacija nemokama, o terminų pratęsimo atveju toks laikotarpis įskaičiuojamas į pratęstą terminą.

- 22.10. Bet kokie Šalių nesutarimai dėl Kompensavimo įvykio buvimo, kompensacijos dydžio ir mokėjimo tvarkos, terminų atidėjimo ir to trukmės, sprendžiami Sutarties 53 punkte nustatyta nesutarimų sprendimo tvarka.
- 22.11. Esant Kompensavimo įvykiui, apie kurį Koncesininkas pranešimą ir Kompensavimo įvykį pagrindžiančius dokumentus Suteikiančiajai institucijai pateikia laikydamasis Sutarties 22.3 punkte nustatytą terminų, Koncesininkui netaikoma Sutarties 48 punkte numatyta atsakomybė ir Sutarties 40 punkte nustatyti Sutarties nutraukimo pagrindai už tą Kompensavimo įvykio trukmės laikotarpį, apie kurį buvo tinkamai pranešta bei pateikti Kompensavimo įvykį pagrindžiantys įrodymai Sutarties 22.3 nustatyta tvarka.

IX. MOKĖJIMAI

23. Mokėjimai ir jų tvarka

- 23.1. Koncesininkas už Paslaugų teikimą atlygį gauna iš Paslaugų vartotojų imdamas atlygį, kurį nustato [nurodyti, kokį atlygį (Koncesininko nuožiūra, pagal patvirtintas rinkliavas ar kitais būdais) gali imti Koncesininkas ir kas tai nustato]. Šio atlygio dydis gali būti keičiamas tik laikantis [jei atlygio dydžio keitimo reikalavimai nurodyti priede Sutarties 3 priede pateiktame Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka nurodytų reikalavimų / jei keitimo reikalavimai nurodomi Sutarties tekste šių reikalavimų:
- 23.1.1. *[nurodyti reikalavimus atlygio dydžio keitimui];*
- 23.1.2. *[. . .];*
- Jokie kiti mokėjimai iš vartotojų negali būti imami, nebent Sutartyje aiškiai nustatoma kitaip.
- 23.2. Tais atvejais, kai Koncesininkui leidžiama naudoti Turtą kitai nei Sutarties įvykdymui reikalingai veiklai vykdyti, Koncesininkas turi teisę nustatyti už tokį naudojimą gaunamų pajamų dydį savo nuožiūra, nebent Turtas naudojamas Susijusių asmenų veiklai – tokiu atveju privaloma sandorius dėl Turto naudojimo sudaryti laikantis ištiestos rankos principo.
- 23.3. *[Jei taikoma Suteikiančioji institucija už Koncesininkui suteiktą teisę teikti Paslaugas ir gauti už tai Sutarties 23 punkte nurodytą atlygį iš Koncesininko gauna Mokestį, nurodytą Sutarties 3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkoje nustatyta tvarka.]*
- 23.4. *[Jei už Perduotą turtą neatlyginama Koncesininkas už Perduotą turtą neatlygina / jei už Perduotą turtą ar jo dalį mokamas atlygis Koncesininkas įsipareigoja už Perduotą turtą pagal [nurodyti [pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo] sutartis, už pagal kurias gautą turtą Koncesininkas turi mokėti] [jei mokėti reikės nustatyto dydžio sumą sumokėti [suma] eurų atlygį [nurodyti, kada ir kaip turi būti sumokama]. / jei mokėti reikės periodinį atlygį nuo Sutarties įsigaliojimo mokėti Suteikiančiajai institucijai [nurodyti, kokios sumos ir kaip bus mokamos].]*
- 23.5. Suteikiančioji institucija Koncesininkui už grąžinamą Naują turtą atskirai *[pasirinkti neapmoka / arba atlygina Sutarties 3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkoje nustatyta tvarka].*

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 23.6. *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka atlygį Koncesininkui mokamos sumos sumažinamos arba gali būti padidinamos tokiais atvejais ir dydžiais, kurie nurodyti Sutarties 3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkoje nustatyta tvarka.]*
- 23.7. *[Jei Koncesininkas atlieka mokėjimus Suteikiančiajai institucijai Pagal Sutarties 23.3 punktą Suteikiančiajai institucijai už Koncesininkui suteiktą teisę teikti Paslaugas ir gauti už tai atlygį mokami mokėjimai didinami arba gali būti sumažinami tokiais atvejais ir dydžiais, kurie nurodyti Sutarties 3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkoje.]*
- 23.8. Iš vienos Šalies kitai Šaliai atliekamų mokėjimų neišskaičiuojami jokie mokesčiai, rinkliavos ar bet kokio pobūdžio kiti mokėjimai, išskyrus pagal Sutarties 3 priede *Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka* numatytas išskaitas ir (ar) pagal Sutartį mokėtinus delspinigius, baudas, nuostolius ar netesybas.
- 23.9. *[Jei mokėjimų dydžio keitimo dėl pasikeitusių mokesčių tvarka nurodoma Sutarties 3 priede Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkoje Mokėjimų už Paslaugas dydis dėl mokesčius reglamentuojančių teisės aktų pasikeitimo keičiamas Sutarties 3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkoje nustatyta tvarka. / jei mokėjimų dydžio keitimo dėl pasikeitusių mokesčių tvarka nurodoma Sutarties tekste Pasikeitus pridėtinės vertės mokesčio tarifui, atitinkamai pakeičiamas pagal Sutartį vienos Šalies kitai Šaliai atliekamų mokėjimų, kuriems taikomas pasikeitęs pridėtinio mokesčio tarifas, dydis.]*
- 23.10. Kitų, nei nurodyta Sutarties 23.9 punkte, mokesčių pakeitimai įtakos Šalių tarpusavio mokėjimams neturi. */arba Šalių tarpusavio mokėjimų dydis keičiamas ir dėl [nurodyti kitus mokesčius, kurių pasikeitimas turi įtakos mokėjimams] mokesčių pasikeitimo. Pakeitimai atliekami tokia tvarka:*
- 23.10.1. *[nurodyti mokesčių] – [nurodyti, kokie mokėjimai ir kaip bus keičiami dėl pasikeitusio mokesčio];*
- 23.10.2. *[. . .].*
- Šio Sutarties 23.10 punkto pagrindu pasikeitęs mokėjimų dydis taikomas nuo atitinkamo mokesčio tarifo pasikeitimo įsigaliojimo.]*
- 23.11. Visi pagal Sutartį Suteikiančiosios institucijos ar Koncesininko atliekami mokėjimai kiekvienais metais indeksuojami vadovaujantis Sutarties 3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkoje nustatyta tvarka. Indeksuotas mokėjimų dydis taikomas *[nurodyti, nuo kada taikomas indeksuotas mokėjimų dydis].*
- 23.12. Visi mokėjimai pagal šį Sutarties 23 punktą turi būti atliekami Sutarties 3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkoje nustatyta tvarka.
- 23.13. Visi mokėjimai nustatomi ir atliekami eurais.
- 23.14. Visos išlaidos, susijusios su atitinkamos Šalies įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymu, tenka atitinkamai Šaliai ir nėra kompensuojamos kitų Šalių sąskaita, išskyrus atvejus, kai Sutartis aiškiai nustato kitaip.
- 23.15. *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka atlygį Jeigu dėl Koncesininko kaltės Objektas negali būti naudojamas Paslaugų teikimui [jei yra teikiamos ir / ar Viešųjų*

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

paslaugų teikimui], t. y. dėl Objekto netinkamumo Koncesininkas negali teikti Paslaugų [jei yra teikiamos ir / ar Viešųjų paslaugų], o Suteikiančioji institucija – vykdyti teisės aktais pavestų funkcijų, Suteikiančioji institucija nemoka Atlygio už laikotarpį, per kurį Objektas visai ar iš dalies negalėjo būti naudojamas Paslaugų teikimui ar Viešųjų paslaugų teikimui ir Suteikiančiosios institucijos teisės aktais pavestų funkcijų vykdymui (taikomas principas „nulinis tinkamumas – nulinis mokėjimas“ (angl. zero availability – zero payment“). Šalys susitaria ir patvirtinta, kad Sutartyje nurodyti Atleidimo atvejai ir / ar Nenugalimos jėgos atvejai nėra laikomi „nulinis tinkamumas – nulinis mokėjimas“ (angl. „zero availability – zero payment“) atvejais.

24. [jei taikoma] Rinkos tikrinimas ir Lyginamoji analizė

- 24.1. Koncesininkas įsipareigoja likus 6 (šešioms) mėnesiams iki atitinkamos Rinkos tikrinimo datos arba iki rašytinio motyvuoto Suteikiančiosios institucijos reikalavimo savo sąskaita atlikti Rinkos tikrinimą / Lyginamąją analizę, organizuoti jo atlikimą Suteikiančiosios institucijos nurodytų paslaugų rūšių atžvilgiu toliau nurodyta tvarka ir sąlygomis:
 - 24.1.1. Suteikiančioji institucija savo sprendimu ir sąskaita Rinkos tikrinimą / Lyginamąją analizę taip pat gali pavesti nepriklausomiems specialistams. Rinkos tikrinimą / Lyginamąją analizę Suteikiančioji institucija savo sprendimu gali pavesti atlikti nepriklausomiems specialistams ir tuo atveju, jeigu kyla abejonų dėl Koncesininko atlikto Vertės tyrimo rezultatų pagrįstumo ir (ar) patikimumo. Jeigu šiuo atveju nustatoma, kad Koncesininko atlikto / suorganizuoto Rinkos tikrinimo / Lyginamosios analizės rezultatai yra pagrįsti ir patikimi, tokio tyrimo išlaidos Suteikiančiajai institucijai nekompensuojamos. Tačiau, jeigu tyrimas nustato Koncesininko pateikto Rinkos tikrinimo / Lyginamosios analizės rezultatų nepagrįstumą ir (ar) nepatikimumą, visas tokio tyrimo išlaidas Suteikiančiajai institucijai kompensuoja Koncesininkas ne vėliau nei per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimties) dienų]* terminą po Suteikiančiosios institucijos reikalavimo pateikimo Koncesininkui;
 - 24.1.2. Rinkos tikrinimą / Lyginamąją analizę Koncesininkas privalo atlikti ne vėliau kaip per 3 (tris) mėnesius nuo Rinkos tikrinimo datos arba Suteikiančiosios institucijos motyvuoto reikalavimo pateikimo raštu dienos. Prieš atliekant Rinkos tikrinimą / Lyginamąją analizę Šalys suderina efektyvią ir skaidrią Rinkos tikrinimo / Lyginamosios analizės atlikimo metodiką, kuria privaloma vadovautis atliekant Rinkos tikrinimą / Lyginamąją analizę. Jeigu nesusitariama Rinkos tikrinimo / Lyginamosios analizės atlikimo metodikos suderinimo, tokią metodiką parengia ir patvirtina Sutarties 53 punkte nurodyta komisija;
 - 24.1.3. Rinkos tikrinimo / Lyginamosios analizės rezultatų pagrindu atradus efektyvesnius veiklos metodus ir (ar) būdus ir (ar) radus rinkoje efektyvesnius potencialius paslaugų, panašių į Paslaugas, subteikėjus, juos Suteikiančioji institucija gali siūlyti įdiegti ir (ar) naudoti Koncesininkui, taip pagerinant Sutartyje įtvirtintų įsipareigojimų vykdymo veiklos rezultatus (pvz. sumažinant veiklos sąnaudas, pagerinant Paslaugų kokybę, ir kt.). Koncesininkas turi teisę nesutikti įdiegti atrastus efektyvesnius veiklos metodus ir būdus ir (ar) naudoti efektyvesnius potencialius subteikėjus tik tai tuomet, jeigu dėl tokio pakeitimo jis patirtų neigiamas pasekmes – padidėtų investicijos ar išaugtų Paslaugų teikimo išlaidos,

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

ar Koncesininkas patirtų kitų netekimų, kurių nekompensuotų dėl tokio pakeitimo gauta nauda. Iš pakeitimų gaunama nauda paskirstoma tarp Šalių Sutarties 3 priede pateikto Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka nustatyta tvarka].

25. Finansavimo sąlygų keitimas

25.1. Koncesininkas turi teisę keisti Finansiniame veiklos modelyje nurodytus finansavimo šaltinius, apimtis ar finansavimo sąlygas šios Sutarties 15.3 punkte ir Sutarties 3 priede Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka nustatyta tvarka.

X. ĮSIPAREIGOJIMŲ VYKDYMO KONTROLĖ

26. Suteikiančiosios institucijos teisė kontroliuoti

26.1. Suteikiančioji institucija turi teisę kontroliuoti, kaip Koncesininkas vykdo įsipareigojimus pagal Sutartį, įskaitant teisę savo pasirinktomis priemonėmis tikrinti:

26.1.1. Koncesininko Sutarties 9.3 punkte nustatyta tvarka atliekamų Darbų vykdymą;

26.1.2. Koncesininko valdomą ir naudojamą Turtą, bei visų pagal Sutartį Koncesininko priimtų pareigų vykdymą;

26.1.3. Koncesininko teikiamų Paslaugų atitikimą Sutartyje ir jos prieduose keliamiems reikalavimams.

26.2. Suteikiančiajai institucijai įgyvendinant savo teises tikrinti ir kontroliuoti Koncesininko veiklą, Koncesininkas privalo su Suteikiančiaja institucija ar jos įgaliotais atstovais visapusiškai bendradarbiauti, leisti ir sudaryti jiems galimybes susipažinti su dokumentais, apžiūrėti patalpas / vietą, kur vykdoma veikla, susijusi su Darbų atlikimu ir Paslaugų teikimu, bei teikti visą prašomą su pagal Sutartį priimtų įsipareigojimų įgyvendinimu susijusią informaciją.

26.3. Šiame Sutarties 26 punkte numatytos Suteikiančiosios institucijos teisės kontroliuoti Koncesininko veiklą nedaro jokios įtakos kitoms Sutarties nuostatomis, kurios suteikia Suteikiančiajai institucijai naudotis tapačiomis ar panašiomis kontrolės teisėmis.

26.4. Jokia Sutarties nuostata negali būti suprantama kaip atleidžianti Koncesininką nuo atsakomybės už valstybės institucijų nustatytus pažeidimus ir skiriamas sankcijas, ar už tretiesiems asmenims padarytą žalą.

27. Informacijos teikimas

27.1. Koncesininkas teikia Suteikiančiajai institucijai informaciją bei sudaro galimybes kontroliuoti savo veiklą, susijusią su Sutartyje numatytų teisių ir pareigų įgyvendinimu. Ne vėliau nei žemiau nurodytais terminais Koncesininkas pateikia Suteikiančiajai institucijai šią informaciją:

Nr.	Informacija	Terminas
1.	Nepriklausomo auditoriaus audituotos Koncesininko finansinės atskaitomybės dokumentai bei auditoriaus išvada dėl jų	Ne vėliau kaip <i>[nustatyti terminą, rekomenduojama – 130 (šimtą trisdešimt) dienų]</i> po kiekvienų

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Nr.	Informacija	Terminas
		finansinių metų pabaigos
2.	Koncesininko parengta mėnesinė / ketvertinė ir metinė veiklos ataskaita, kaip nurodyta Specifikacijose	Ne vėliau kaip per <i>[nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias) Darbo dienas]</i> kiekvieno atitinkamo ataskaitinio laikotarpio pabaigos
3.	Atitikimo Sutarties 18.2 punkte nustatytiems reikalavimams patikros, numatytos Sutarties 28 punkte, ataskaita	Ne vėliau kaip per Specifikacijose numatytus terminus, o jeigu Specifikacijose tokie terminai nenustatyti – ne vėliau kaip per 2 (du) mėnesius nuo Suteikiančiosios institucijos motyvuoto reikalavimo atlikti patikrą pateikimo dienos
4.	Finansinio veiklos modelio įgyvendinimo ataskaitos, kuriose pateikiama informacija apie atliktas investicijas, darbus, ir kita Suteikiančiosios institucijos reikalaujama informacija bei dokumentai. Suteikiančioji institucija bet kuriuo Sutarties vykdymo metu gali pareikalauti pateikti sudarytas sutartis, pasirašytus darbų priėmimo aktus, gautas bei apmokėtas sąskaitas	Ne vėliau kaip per <i>[nustatyti terminą, rekomenduojama – 14 (keturiolika) dienų]</i> pasibaigus kiekvienam finansinių metų ketvirčiui
5.	Su Subtiekėjais sudarytos sutartys	Per Sutartyje numatytus terminus
6.	Sutarties 34.1 punkte numatytos Draudimo sutartys	Per Sutartyje numatytus terminus
7.	Sutarties 20.2.9 ir 20.2.10 punktuose numatytos Koncesininko sutartys	Per Sutartyje numatytus terminus, o jeigu terminai nenustatyti - per 5 (penkias) Darbo dienas nuo jų sudarymo dienos
8.	Kita Suteikiančiosios institucijos prašoma informacija ir / ar dokumentai, jeigu jie turi ar gali turėti įtakos įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymui arba susiję su informacijos apie Sutarties vykdymą pateikimu Suteikiančiosios institucijos tinkamo informavimo tikslu	Per protingą Suteikiančiosios institucijos prašyme nurodytą terminą

28. Teikiamų Paslaugų patikra

28.1. Specifikacijose nurodytais atvejais arba Suteikiančiajai institucijai motyvuotai pareikalavus, tačiau ne dažniau kaip 1 (vieną) kartą per kiekvienus 2 (dvejus) Sutarties galiojimo metus Koncesininkas privalo savo lėšomis, pasitelkęs nepriklausomus finansinius, techninius, teisinius ekspertus, atlikti atitikimo Sutarties 18.2 punkte nustatytiems reikalavimams patikrą ir jos ataskaitą pateikti Suteikiančiajai institucijai.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- Jeigu patikros metu nustatomi neatitikimai Sutarties 18.2 punkte nustatytiems reikalavimams, Koncesininkas papildomai privalo Suteikiančiajai institucijai nurodyti juos lėmusias priežastis.
- 28.2. Koncesininko veiklos atitikimo Sutarties 18.2 punkte nustatytiems reikalavimams patikrą (išsamią ar dalinę) gali atlikti ir Suteikiančioji institucija, esant bent vienam iš šių pagrindų:
- 28.2.1. Koncesininko pateikta atitikimo Sutarties 18.2 punkte nustatytiems reikalavimams patikros ataskaita yra neišsami ar prieštaringa ir Koncesininkas neištaiso šių trūkumų arba nepateikia paaiškinimų per Suteikiančiosios institucijos nustatytą terminą;
- 28.2.2. Suteikiančioji institucija turi informacijos apie galimus Sutarties 18.2 punkte nustatytų reikalavimų pažeidimus;
- 28.2.3. Koncesininko atžvilgiu valstybės ir / ar savivaldybės institucija inicijuoja veiklos patikrinimus ar tyrimus, skiria sankcijas, jei tai įtakoja tolimesnį Sutarties vykdymą;
- 28.2.4. periodinių patikrinimų galimybė numatyta Specifikacijose Paslaugų teikimui taikomose nediskriminaciniuose norminiuose teisės aktuose;
- 28.2.5. atlikti tokį patikrinimą arba pateikti informaciją, kuriai nustatyti ar patikrinti reikia atlikti tokį patikrinimą, reikalauja valdžios institucijos, įskaitant, bet neapsiribojant Lietuvos Respublikos finansų ministeriją, Valstybės kontrolę.
- 28.3. Suteikiančioji institucija gali atlikti patikrą savo jėgomis arba pasitelkti nepriklausomus finansinius, techninius, teisinius ir kitus ekspertus / specialistus, arba valdžios ar kontrolės institucijas, Sutarties 28.2.1 - 28.2.5 punktuose nurodytais atvejais. Jei nustatomi Sutarties 18.2 punkte nustatytų reikalavimų pažeidimai, Suteikiančioji institucija gali reikalauti Koncesininko padengti tokios patikros atlikimo išlaidas, o Koncesininkas tokiu atveju turi padengti pagrįstas, faktiškai Suteikiančiosios institucijos patirtas patikros atlikimo išlaidas, kurios negali viršyti įprastų atitinkamų patikros paslaugų rinkos kainų.
- 28.4. Koncesininkas privalo sudaryti tinkamas sąlygas pagal teisės aktų reikalavimus veikiančioms valdžios ar kontrolės institucijoms, įskaitant, bet neapsiribojant Valstybės kontrolę, Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, atlikti atitikimo Sutarties 18.2 punkte nustatytiems reikalavimams ir / ar kitus patikrinimus.

XI. TEISIŲ IR PAREIGŲ PERLEIDIMAI

29. Teisių ir pareigų perleidimas

- 29.1. Suteikiančioji institucija be išankstinio rašytinio Koncesininko ir Investuotojo sutikimo, kurio pastarasis neturi teisės nepagrįstai neduoti, neturi teisės perleisti Sutartyje numatytų savo teisių ar pareigų. Teisių ir pareigų perleidimo atveju Suteikiančioji institucija (išskyrus Suteikiančiosios institucijos likvidavimo atvejį) išlieka solidariai atsakingas Koncesininkui kartu su asmeniu, kuriam Suteikiančioji institucija perleido savo teises ir pareigas pagal Sutartį.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 29.2. Koncesininkas, turėdamas išankstinį Suteikiančiosios institucijos sutikimą (kurio pastarasis neturi teisės nepagrįstai neduoti), turi teisę perleisti savo teises ir pareigas pagal Sutartį tik savo padaliniui arba dukterinei bendrovei, kuriai Koncesininkas gali daryti tiesioginę įtaką. *[jei taikoma, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnyje.]* Susitarimu privalo būti užtikrinta, kad šios sąlygos bus tenkinamos visą Sutarties galiojimo laiką ir dar ne mažiau kaip 3 (tris) mėnesius po Sutarties galiojimo termino pabaigos. Teises ir pareigas perėmęs subjektas privalo pateikti tokį patį Prievolių įvykdymo užtikrinimą, kaip ir ankstesnysis Koncesininkas. Koncesininko pateiktas Prievolių įvykdymo užtikrinimas grąžinamas, tačiau jis lieka solidariai atsakingu už Sutarties tinkamą vykdymą. Išpildžius visas šias sąlygas, Koncesininko teises ir pareigas perėmęs subjektas toliau laikomas Koncesininku šios Sutarties prasme.
- 29.3. Investuotojas, be Sutarties 31.1 punkte nustatytų atvejų, turi teisę perleisti savo teises ir pareigas pagal Sutartį ar Koncesininko akcijas ar jų dalį, gavęs išankstinį Suteikiančiosios institucijos sutikimą, kurio pastarasis negali nepagrįstai neduoti, jeigu:
- 29.3.1. naujas investuotojas atitinka Sąlygose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus neįvykdytos Sutarties daliai. Aiškumo dėlei, tokiu atveju, pradinis Investuotojas atleidžiamas nuo solidarios atsakomybės už Koncesininko įsipareigojimus pagal Sutartį tinkamą vykdymą, išskyrus atsakomybę kylančią dėl Koncesininko įsipareigojimų iki Investuotojo pakeitimo;
- 29.3.2. naujas investuotojas yra Finansuotojas arba Kitas paskolos teikėjas, kuriam yra taikomi Sąlygose nustatyti *[nustatyti kurie kvalifikaciniai reikalavimai taikomi]* (jeigu Investuotojas pats visa apimtimi neatitinka *[nustatyti kuris kvalifikacinis reikalavimas taikomas]*). Tokiu atveju naujas investuotojas solidariai atsakingas už įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymą;
- 29.3.3. dėl Investuotojo restruktūrizavimo, reorganizavimo, arba dėl nemokumo visas arba dalį pradinio Investuotojo teisių perima kitas ekonominės veiklos vykdytojas, atitinkantis pradinis Sąlygose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus, susijusius su nevykdyta Sutarties dalimi, su sąlyga, kad dėl to nereikia daryti kitų esminių Sutarties pakeitimų, dėl ko reikėtų organizuoti naują koncesijos suteikimo procedūrą;
- 29.3.4. tuo atveju, jeigu Investuotojas veikia jungtinės veiklos sutarties pagrindu ir po Darbų atlikimo viena iš jungtinės veiklos sutarties šalių pasitraukia perleisdamas savo teises ir pareigas ar turimas Koncesininko akcijas likusiems jungtinės veiklos sutarties šalims, jeigu toks perleidimas yra leidžiamas pagal jungtinės veiklos sutartį. Tokiu atveju likusios jungtinės veiklos sutarties šalys lieka solidariai atsakingos už pasitraukusios šalies įsipareigojimus pagal Sutartį.
- 29.4. Šios Sutarties 28.3 punkte nurodyti Investuotojo pakeitimų atvejai galimi tik tuomet, jeigu dėl tokio pakeitimo nepasikeičia bendras Sutarties pobūdis.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

30. Laikinas Koncesininko įsipareigojimų vykdymo perleidimas

- 30.1. Jeigu susiklosto ypatingos aplinkybės, dėl kurių Koncesininkas (jo pasitelkti Subtiekėjai ar kiti ūkio subjektai) negali užtikrinti nenutrūkstamo ir efektyvaus Darbų atlikimo ir / ar Paslaugų teikimo, kadangi negali įvykdyti ar nors ir gali vykdyti, tačiau nepagrįstai ar neteisėtai nevykdo kurio nors iš savo įsipareigojimų pagal Sutartį, ne ilgiau kaip [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 90 (devyniasdešimt) dienų*], perimti ir / arba perduoti tokio įsipareigojimo arba, jei kitaip tokio įsipareigojimo įgyvendinti negalima – visų įsipareigojimų įgyvendinimą tretiesiems asmenims. Šiame Sutarties 30.1 punkte nustatyta Suteikiančiosios institucijos teisė nedaro jokios įtakos kitoms jos teisėms pagal Sutartį.
- 30.2. Koncesininkas savo įsipareigojimus Sutarties 30.1 punkte nustatytu pagrindu privalo perduoti Suteikiančiajai institucijai arba Suteikiančiosios institucijos nurodytam trečiajam asmeniui gavęs raštišką Suteikiančiosios institucijos nurodymą. Tokiu atveju Suteikiančiajai institucijai arba Suteikiančiosios institucijos nurodytam subjektui perleidžiamos visos tinkamam perduodamų įsipareigojimų vykdymui reikalingos Koncesininko teisės ir pareigos, įskaitant ir teises, kylančias iš Koncesininko sutarčių su trečiaisiais asmenimis. Koncesininkas privalo užtikrinti tinkamą Darbų atlikimo ir / ar Paslaugų teikimo perdavimą bei nedelsdamas tinkamai įforminti reikalingus įgaliojimus ir atlikti kitus būtinus veiksmus.
- 30.3. Ypatingomis aplinkybėmis šio Sutarties 30 punkto prasme laikoma:
- 30.3.1. esminiai Sutarties pažeidimai, kaip jie apibrėžiami Sutarties 40.2 ir Sutarties 41.2 punktuose, nepašalinti per nustatytą terminą;
- 30.3.2. iškilusi reali grėsmė kilti didelei žalai aplinkai, visuomenės sveikatai, žmonių ar turto saugumui ir, Suteikiančiosios institucijos pagrįsta nuomone, Koncesininkas negali tam užkirsti kelio (pvz. Paslaugų teikimui naudojama infrastruktūra tampa nesaugi, neatliekama būtina Paslaugų teikimui naudojamos infrastruktūros patikimumo patikra, nesilaikoma gamintojo nurodymų, atliekant Darbus ar teikiant Paslaugas nesilaikoma privalomų saugos reikalavimų, Darbus atlieka ar Paslaugas teikia neturintis tam reikiamos kvalifikacijos personalas, į aplinką patenka pavojingos medžiagos ir pan.);
- 30.3.3. nenugalimos jėgos aplinkybės, numatytos Sutarties 43 punkte, dėl kurių Koncesininkas negali vykdyti savo įsipareigojimų, tęsiasi ilgiau kaip [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų*], tačiau Suteikiančioji institucija arba trečiasis asmuo gali užtikrinti įsipareigojimų vykdymą.
- 30.4. Suteikiančioji institucija prieš imdamasis šiame 30 punkte nurodytų veiksmų raštu, ne vėliau kaip prieš [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 60 (šešiasdešimt) dienų*] Darbų vykdymo metu arba ne vėliau kaip prieš [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimt) dienų*] po Paslaugų teikimo pradžios, informuoja Koncesininką apie:
- 30.4.1. ketinimą imtis nurodytų veiksmų;
- 30.4.2. tokių veiksmų ėmimosi priežastį;
- 30.4.3. datą, nuo kurios bus pradedami vykdyti nurodyti veiksmai;
- 30.4.4. laiko tarpą, kuriuo, Suteikiančiosios institucijos nuomone, bus vykdomi nurodyti veiksmai;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 30.4.5. jeigu įmanoma, tokių veiksmų poveikį Koncesininkui ir jo galimybei atlikti Darbus ar teikti Paslaugas tokių veiksmų vykdymo laikotarpiu.
- 30.5. Koncesininkas neatsako už asmens, kuris perima įsipareigojimų vykdymą, neveikimą ar perimtų ir (ar) perduotų įsipareigojimų vykdymo rezultatų atitikimą Sutarties ir (ar) teisės aktų reikalavimams.
- 30.6. Už Sutarties 30.1 punkto pagrindu perduoto įsipareigojimo vykdymą pagal Sutartį atsako asmuo, kuriam perduotas atitinkamo įsipareigojimo įgyvendinimas. Šiam asmeniui suteikiama visa perduoto įsipareigojimo pagal Sutartį vykdymui būtina informacija ir tai nėra laikoma kurios nors Šalies konfidencialios informacijos apsaugos reikalavimų pažeidimu.
- 30.7. [*Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį Laikino Koncesininko įsipareigojimų perdavimo tretiesiems asmenims metu Atlygis nemokamas*].
- 30.8. Už Sutarties 30.1 punkto pagrindu perduoto įsipareigojimo vykdymą pagal Sutartį atsako subjektas, kuriam perduotas atitinkamo įsipareigojimo įgyvendinimas. Šiam subjektui suteikiama visa perduoto įsipareigojimo pagal Sutartį vykdymui būtina informacija ir tai nėra laikoma kurios nors Šalies konfidencialios informacijos apsaugos pažeidimu. [*Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Mokestį Koncesininkui už laikotarpį, kuriuo toks įsipareigojimas pagal Sutartį perduotas vykdyti kitam subjektui:*
- 30.8.1. *mokami tokio dydžio mokėjimai, kurie padengtų Koncesininko įsipareigojimus finansuotojams ir 50 (penkiasdešimt) procentų praėjusio mėnesio pelno, – jeigu ypatingos aplinkybės atsirado dėl Suteikiančiosios institucijos kaltės;*
- 30.8.2. *nemokami jokie mokėjimai – jeigu ypatingos aplinkybės atsirado dėl Koncesininko kaltės;*
- 30.8.3. *mokami tokio dydžio mokėjimai, kurie padengtų Koncesininko įsipareigojimus finansuotojams ir to laikotarpio būtinų Koncesininko išlaidų dalį, tačiau nesuteiktų pelno, – jeigu ypatingos aplinkybės atsirado nesant nei vienos Šalies kaltės arba esant vienodai kaltei.*
- Tikslų mokėjimų dydį šiame Sutarties 30.8 punkte nurodytais atvejais tvirtina Sutarties 53 punkte numatyta komisija.*
- 30.9. Pasibaigus aplinkybėms, dėl kurių buvo perimtas ar perduotas atitinkamas Koncesininko įsipareigojimas, jam nedelsiant grąžinamos laikinai perleistos teisės ir Sutartis vykdoma įprasta tvarka.
- 30.10. Laikinas Koncesininko įsipareigojimų vykdymo perleidimas neužkerta kelio Sutarties nutraukimui Sutarties XVI skyriuje nustatyta tvarka.

31. Įstojimo galimybė („Step-In“)

- 31.1. Finansuotojas turi teisę pasinaudoti įstojimo teise, nustatyta Tiesioginiame susitarime, vadovaudamasis susitarime nustatytais reikalavimais ir tvarka, taip pat kitomis Tiesioginiame susitarime nustatytomis Finansuotojo teisėmis. Suteikiančioji institucija negali imtis veiksmų, prieštaraujančių Tiesioginiam susitarimui.

XII. PRIEVOLIŲ SUTEIKIANČIAJAI INSTITUCIJAI IR TRETIESIEMS ASMENIMS ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMAS

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

32. Prievolių Suteikiančiajai institucijai įvykdymo užtikrinimas

- 32.1. Koncesininkas, vykdydamas Išankstines Sutarties įsigaliojimo sąlygas, privalo pateikti Prievolių įvykdymo užtikrinimą pagal Sąlygose nustatytas formas, kurio dydis būtų:
- 32.1.1. Iki Paslaugų teikimo pradžios – **[nurodomas Sąlygose nustatytas dydis procentais arba fiksuota suma]** nuo Investuotojo Pasiūlyme nurodytos bendros Investicijų vertės (su PVM);
- 32.1.2. nuo Paslaugų teikimo pradžios iki Sutarties galiojimo pabaigos (kiekvienam 12 (dvylikos) mėnesių laikotarpiui nuo Paslaugų teikimo pradžios) – **[pasirinkti taikomą būdą [suma] [nurodyti valiutą] sumai / arba [procentai] procentams** nuo **[pasirinkti atitinkamų Paslaugų teikimo metų Atlygio (be PVM) arba Mokesčio (be PVM arba nurodoma kita Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydžio nustatymo tvarka)]**;
- 32.2. Koncesininko pateikiamas Prievolių įvykdymo užtikrinimas gali galioti trumpiau, nei Sutarties 32.1 punkte (pvz. gali galioti 12 mėnesių), tačiau tokiu atveju Koncesininkas privalo ne vėliau kaip prieš **[nustatyti terminą, rekomenduojama – 15 (penkiolika) dienų]** iki pateikto užtikrinimo galiojimo termino pabaigos pateikti Suteikiančiajai institucijai naują lygiavertį Prievolių įvykdymo užtikrinimą. Suteikiančioji institucija privalo ne daugiau kaip per **[nustatyti terminą, rekomenduojama – 3 Darbo dienas]** nuo užtikrinimo (arba paklausimo dėl jo tinkamumo) gavimo patvirtinti, ar užtikrinimas tinkamas ir lygiavertis.
- 32.3. Koncesininkui neįvykdžius savo prievolių, kurios yra užtikrintos Prievolių užtikrinimu, arba Sutarties 40 punkte nurodytu atveju, Suteikiančioji institucija turi teisę pasinaudoti jai pateiktu Prievolių įvykdymo užtikrinimu. Tokiu atveju, Prievolių įvykdymo užtikrinimas panaudojamas padengti (i) dėl Koncesininko ar Investuotojo kaltės kilusius nuostolius, ir (ii) kitus Koncesininko ar Investuotojo finansinius išsipareigojimus Suteikiančiajai institucijai pagal Sutartį. Jeigu po tokio panaudojimo liktų pagal Prievolių įvykdymo užtikrinimą pareikalautų užtikrinimo lėšų, jos per 10 (dešimt) Darbo dienų gražinamos Koncesininkui.
- 32.4. Pasibaigus Sutarčiai ir per 3(tirs) mėnesius Suteikiančiajai institucijai nepasinaudojus Prievolių įvykdymo užtikrinimu arba Koncesininkui įvykdžius užtikrinamas prievolės, ne vėliau kaip per **[nustatyti terminą, rekomenduojama – 7 (septynias) dienas]**, Suteikiančioji institucija grąžina jai suteiktą Prievolių įvykdymo užtikrinimą.

33. Prievolių tretiesiems asmenims įvykdymo užtikrinimas

- 33.1. Užtikrindamas savo prievolių įvykdymą Finansuotojui, Koncesininkas turi teisę įkeisti ir/ar perleisti savo būsimas pajamas, gaunamas pagal Sutartį ir perleisti reikalavimo teises, susijusias su Sutartimi, Finansuotojui taip pat įkeisti Finansuotojui sąskaitą, į kurią atliekami Suteikiančiosios institucijos mokėjimai Koncesininkui **[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį]**. Apie sudarytą įkeitimo sandorį Koncesininkas privalo nedelsiant informuoti suteikiančiąją instituciją. Užtikrinti savo prievolių įvykdymą kitu savo turtu, kitais įstatymų numatytais prievolių įvykdymo užtikrinimo būdais ar kitiems asmenims Koncesininkas gali tik gavęs išankstinį rašytinį Suteikiančiosios institucijos sutikimą, kurio šis negali nepagrįstai neduoti. Toks Suteikiančiosios

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

institucijos sutikimas nereikalingas, kai tokio užtikrinimo vertė neviršija 100 000 (vieno šimto tūkstančių) eurų ir yra nesusijusi su Turto suvaržymu.

- 33.2. Koncesininko akcijos ar jų suteikiamos teisės, iš anksto pranešus Suteikiančiajai institucijai, gali būti įkeistos Finansuotojui, sudarant atitinkamą susitarimą tarp Finansuotojo ir Investuotojo arba Tiesioginių susitarimą. Finansuotojui pasinaudojus šiame Sutarties punkte nustatytu įkeitimu ir esant Sutarties 40.1 punkte numatytai situacijai, minėtame punkte numatytas terminas pradedamas skaičiuoti iš naujo.
- 33.3. Suteikiančioji institucija įsipareigoja bendradarbiauti ir be svarbios priežasties, kai tai nepažeidžia Suteikiančiosios institucijos interesų nepadidina Suteikiančiosios institucijos įsipareigojimų, nesukuria jam ir / ar valstybei papildomų įsipareigojimų ir rizikų, ir neprieštarauja teisės aktams, neatsisakyti išduoti leidimus ar sutikimus, kurie bus būtini Koncesininko įsipareigojimų Finansuotojui užtikrinimo priemonėms sukurti. Suteikiančiosios institucijos atsisakymas išduoti leidimą ar sutikimą turi būti motyvuotas.

XIII. DRAUDIMAS

34. Draudimas ir draudimo išmokų naudojimas

- 34.1. Sutarties 6 *Privalomų draudimo sutarčių sudarymo sąrašas* priede nurodytais terminais Koncesininkas privalo savo sąskaita ir rizika savo naudai, ne mažesnei nei nurodytai Sutarties 6 priede ir / ar teisės aktų reikalaujamai sumai, sudaryti Sutarties 6 priede nurodytas ir / ar teisės aktų reikalaujamas Draudimo sutartis patikimose, finansiškai stabiliose ir turinčiose gerą reputaciją draudimo kompanijose. Jei Sutarties 6 priede nurodyta draudimo suma didesnė, nei teisės aktų reikalaujama draudimo suma, taikoma Sutarties 6 priede nurodyta suma. Draudimo sutartys turi įsigaliooti vykdant Išankstines sutarties įsigaliojimo sąlygas. Koncesininkas visą Sutarties galiojimo visa apimtimi laikotarpį privalo turėti galiojančias Draudimo sutartis, reikalaujamas sudaryti pagal teisės aktų reikalavimus (t. y. viena ar kelios Draudimo sutartys, įskaitant Draudimo sutarčių atnaujinimą ar pakeitimą naujomis Draudimo sutartimis, dėl to paties draudimo objekto turi nepertraukiamai apimti visą Sutarties 6 priede nurodytą draudimo terminą).
- 34.2. Ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo Draudimo sutarčių sudarymo Koncesininkas pateikia Suteikiančiajai institucijai jų kopijas ar kitus jų sudarymą liudijančius dokumentus ir draudimo įmokų sumokėjimą patvirtinančius dokumentus. Tuo atveju, jeigu draudimo įmokos mokamos ne tuo pačiu metu, kai sudaromos Draudimo sutartys, dokumentai apie sumokėjimą pateikiami Suteikiančiajai institucijai ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo draudimo įmokų sumokėjimo.
- 34.3. Tuo atveju, jeigu Koncesininkas laiku neįvykdo savo įsipareigojimo sudaryti Sutarties 6 priede numatytų Draudimo sutarčių, jas Koncesininko sąskaita gali sudaryti Suteikiančioji institucija.
- 34.4. Draudimo sutartys gali būti nesudaromos tik tuo atveju ir tik tam laikotarpiui, kai atitinkamos draudimo sutarties nėra galimybės sudaryti dėl situacijos draudimo rinkoje, arba tokios draudimo sutarties kaštai viršytų [*nurodyti limitą*]. Šiame punkte nurodytų sąlygų egzistavimą privalo įrodyti jomis besiremianti Šalis ir tam gauti kitos Šalies sutikimą.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 34.5. Šalys privalo imtis visų reikiamų veiksmų ar susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų atlikimo, jeigu dėl šių veiksmų ir / ar neveikimo draudikas įgytų teisę nutraukti sudarytas Draudimo sutartis, sustabdyti jų galiojimą, tai pat, atsiradus žalai, atsisakyti išmokėti Koncesininkui draudimo išmokas ar išmokėti žymiai mažesnę jų dalį dėl to, kad ši žala dėl Šalių atliktų veiksmų ir / ar neveikimo buvo pripažinta nedraudiminiu įvykiu.
- 34.6. Atsitikus draudimui įvykiui, kuriuo metu Turtas buvo sugadintas ar žuvo, Koncesininkas lėšas, gautas kaip draudimo išmoką už žuvusį Turtą, skiria jo atstatymui / pakeitimui lygiaverčiu Turtu.
- 34.7. Jeigu Turto atstatyti / pakeisti lygiaverčiu Turtu negalima arba tai netikslinga, draudimo išmoka turi būti panaudota nuostolių atlyginimui. Jeigu draudimo išmokos atlyginti nuostoliams nepakanka, likusią dalį padengia asmuo, atsakingas už žalos padarymą (ar kuriam pagal Sutartį priskirta atitinkama rizika, dėl kurios realizavimosi buvo sugadintas arba žuvo Turtas) iš savo nuosavų ir / ar skolintų lėšų. Jeigu padengus nuostolius arba atstačius / pakeitus Turtą lygiaverčiu turtu draudimo išmoka nesunaudojama, likutis panaudojamas Sutarties 3 priede pateiktame *Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka* nustatyta tvarka.
- 34.8. Koncesininkas turi teisę panaudoti gautas draudimo išmokas ne Turto atstatymui tik tuo atveju, jeigu kitoks lėšų panaudojimo būdas teiktų didesnę ekonominę ir socialinę naudą ir dėl tokio lėšų panaudojimo būdo yra gautas Suteikiančiosios institucijos sutikimas arba jeigu Sutartis nutraukiama anksčiau laiko Sutarties 40, 41 ir 42 punktuose nustatytais atvejais.
- 34.9. Koncesininkas, sudarydamas sutartis su Subtiekėjais ar kitais ūkio subjektais turi užtikrinti, kad Subtiekėjai ar kitais ūkio subjektai visam sutarčių vykdymo laikotarpiui apdraustų ir turėtų savo civilinės atsakomybės už žalą, padarytą tretiesiems asmenims bei jų turtui, draudimą ne mažesnei kaip [*nurodyti suma*] eurų sumai, išskyrus atvejus, jeigu Koncesininko Draudimo sutarčių apsauga galioja ir dėl jo pasitelktų Subtiekėjų veiksmais padarytos žalos. Koncesininkas, sudarydamas rangos sutartis su Subtiekėjais, nepriklausomai nuo tokių sutarčių vertės, turi užtikrinti, kad Subtiekėjai visam rangos sutarčių vykdymo laikotarpiui apdraustų ir turėtų savo civilinės atsakomybės už žalą, padarytą tretiesiems asmenims bei jų turtui, draudimą, išskyrus atvejus, jeigu Koncesininko Draudimo sutarčių apsauga galioja ir dėl jo pasitelktų Subtiekėjų veiksmais padarytos žalos.
- 34.10. Šiame punkte numatytų pareigų vykdymas ar jų nevykdymas neatleidžia Koncesininko nuo jo prisiimtų įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymo ir atsakomybės.

XIV. INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

35. Prievolė laikytis intelektinės nuosavybės apsaugos reikalavimų

35.1. Šalys privalo laikytis intelektinės nuosavybės apsaugos reikalavimų.

36. Koncesininko suteikiamos licencijos

36.1. Pasibaigus Sutarčiai, Koncesininkas suteikia Suteikiančiajai institucijai neribotos trukmės, perleidžiamą, neatlygintą ir neišimtinę licenciją (suteikiančią teisę suteikti sub-licencijas) naudoti visas ir bet kurias intelektinės nuosavybės teises, kurios suteiktos

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Koncesininkui ir kurios yra reikalingos Paslaugų teikimui ir Turto valdymui bei priežiūrai, įskaitant visas Koncesininko teises turimas / įgytas projektinės dokumentacijos atžvilgiu, išskyrus atvejus, kai Koncesininkas neturi teisės perleisti tokių intelektualinės nuosavybės teisių arba jam suteiktos ribotos licencijos. Tokiu atveju Koncesininkas bendradarbiauja ir suteikia Suteikiančiajai institucijai reikalingą informaciją, jog jis galėtų savarankiškai kreiptis į intelektualinės nuosavybės teisių turėtojus dėl reikalingų licencijų.

36.2. Jeigu pasibaigus Sutarčiai bet kurios intelektualinės nuosavybės teisės, reikalingos Paslaugų teikimui ar Turto valdymui ir priežiūrai priklauso tretiesiems asmenims, Koncesininkas ar Investuotojas privalo imtis visų prieinamų protingų priemonių savo lėšomis Suteikiančiosios institucijos naudai įgyti / nupirkti, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisės aktams, tokių intelektualinės nuosavybės teisių dalį, pakankamą Paslaugų teikimui ir Turto priežiūrai bei valdymui.

36.3. Koncesininkas turi atlyginti Suteikiančiajai institucijai visus pastarosios patirtus nuostolius, kilusius dėl bet kokio intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimo, susijusio su Paslaugų teikimu ir Turto valdymu bei priežiūra.

37. Suteikiančiosios institucijos suteikiamos licencijos

37.1. Suteikiančioji institucija Sutartimi suteikia Koncesininkui neperleidžiamą, neišskirtinę ir neatlygintą licenciją (suteikiančią teisę suteikti sub-licencijas) Sutarties galiojimo metu naudotis bet kokiomis intelektualinės nuosavybės teisėmis, priklausančiomis Suteikiančiajai institucijai ir reikalingomis projektavimui, statybai, finansavimui, Paslaugų teikimui ar Turto valdymui bei priežiūrai, įskaitant visas Suteikiančiosios institucijos teises turimas / įgytas projektinės dokumentacijos atžvilgiu.

37.2. Suteikiančioji institucija atlygina Koncesininkui visus pastarojo patirtus nuostolius, kilusius dėl bet kokio šiame Sutarties 37 punkte nurodytų intelektualinės nuosavybės teisių pažeidimo.

XV. SUTARTIES KEITIMAS

38. Sutarties keitimo atvejai

38.1. Be Sutarties 16 punkte nurodytų Papildomų darbų ir (ar) paslaugų bei 17 punkte nurodyto Pakeitimo, Šalys gali susitarti dėl Sutarties, įskaitant ir jos priedus, pakeitimų tik tuo atveju, jeigu tokie pakeitimai neprieštarauja viešiesiems interesams, ir iš esmės nesikeičia Sutarties pobūdis.

38.2. Sutarties nuostatas keisti galima šiais atvejais, jeigu abi Šalys dėl to susitaria:

38.2.1. įvyksta Esminis teisės aktų pasikeitimas;

38.2.2. jeigu Sutarties konkretaus keitimo vertę galima išreikšti pinigais ir tokio keitimo vertė nepadidina Sutarties vertės daugiau kaip 10% Sutarties vertės su sąlyga, kad toks Sutarties keitimas nepakeičia bendro Sutarties pobūdžio. Esant keliems tokiems keitimams iš eilės, vertė turi būti skaičiuojama atsižvelgiant į bendrą tokių keitimų vertę; arba

38.2.3. jeigu Sutarties keitimas yra būtinas esant visoms toliau nurodytoms sąlygoms:

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 38.2.3.1. būtinybė atlikti pakeitimą atsirado dėl aplinkybių, kurių Šalys atidžiai ir rūpestingai veikdamos negalėjo numatyti;
- 38.2.3.2. pakeitimu nekeičiamas bendras Sutarties pobūdis;
- 38.2.3.3. pajamų už Darbus arba Paslaugas padidėjimas neviršija 50% pradinės Sutarties vertės. Jei daromi keli pakeitimai iš eilės, ši riba taikoma kiekvieno pakeitimo vertei.
- 38.2.3.4. pagal oficialius Europos Sąjungos ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės institucijų reikalavimus (raštus) siekiant užtikrinti, kad Sutartis nebūtų apskaitoma valdžios sektoriaus balanse. Tokiu atveju Suteikiančioji institucija raštu informuoja Koncesininką ir Investuotoją apie Europos Sąjungos ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės institucijų reikalavimus bei suderina su Koncesininku ir Investuotoju būtinus Sutarties pakeitimus, jeigu tokie yra būtini ir jeigu jie nekeičia Šalių ekonominės pusiausvyros.
- 38.2.3.5. kiti Sutarties pakeitimai, kurie nėra numatyti šioje Sutartyje galimi tik jei neprieštarauja Koncesijų įstatymo 62 straipsniui.

38.3. Neesminiai (techninio pobūdžio) Sutarties pakeitimai gali būti atliekami visais atvejais.

39. Sutarties keitimas dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo arba dėl aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2 ir 38.2.3 punktuose

- 39.1. Sutarties 38.2 punkte nurodyti Sutarties keitimo atvejai neatleidžia Koncesininko nuo pareigos vykdyti įsipareigojimus pagal Sutartį, išskyrus atvejį, kai nėra galimybės vykdyti savo įsipareigojimų dėl Atleidimo atvejo ar Kompensavimo įvykio (jų trukmės terminu) bei atvejus, kai vykdant tokius įsipareigojimus būtų pažeisti imperatyvūs teisės aktų reikalavimai.
- 39.2. Įvykus Esminiam teisės aktų pasikeitimui arba atsiradus aplinkybėms, nurodytoms Sutarties 38.2.2 ir 38.2.3 punktuose, kurios neigiamai veikia Koncesininko teisių ir pareigų pagal Sutartį įgyvendinimą, Koncesininkas privalo imtis visų prieinamų priemonių siekiant užtikrinti, kad patiriama žala būtų kaip įmanoma mažesnė. Jeigu Esminis teisės aktų pasikeitimas arba aplinkybės nurodytos Sutarties 38.2.2 ir 38.2.3 punktuose yra palankūs Koncesininko teisių ir pareigų pagal Sutartį įgyvendinimui, jis privalo dėti visas pastangas, jog išnaudojant naujai atsiradusias galimybes būtų pasiekta didžiausia ekonominė ir socialinė nauda Suteikiančiajai institucijai ir galutiniams Paslaugų vartotojams.
- 39.3. Įvykus Esminiam teisės aktų pasikeitimui ar atsiradus aplinkybėms nurodytos Sutarties 38.2.2 ir 38.2.3 punktuose bei siekiant atstatyti Sutartyje įtvirtintą Šalių teisių ir pareigų arba ekonominę pusiausvyrą, kiekviena Šalis turi teisę reikalauti pakeisti galiojančios Sutarties nuostatas. Keičiant Sutarties nuostatas, Šalys privalo išlaikyti tokią pačią teisių ir pareigų ir / ar ekonominę pusiausvyrą, ypačingai – Investicijų grąžos normą, kokia buvo prieš Esminį teisės aktų pasikeitimą ar prieš atsiradus aplinkybėms nurodytos Sutarties 38.2.2 ir 38.2.3 punktuose.
- 39.4. Įvykus Esminiam teisės aktų pasikeitimui arba atsiradus aplinkybėms nurodytoms Sutarties 38.2.2 ir 38.2.3 punktuose bet kuri iš Šalių gali įteikti kitai Šaliai pranešimą apie

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Esminį teisės aktų pasikeitimą arba atsiradusias aplinkybes, nurodytas Sutarties 38.2.2-38.2.3 punktuose, nurodant:

- 39.4.1. keitimo arba aplinkybių esmę ir pagrindimą;
 - 39.4.2. ar reikalingas Sutarties keitimas;
 - 39.4.3. Projekto sąnaudų pasikeitimą, atmetus galimus sutaupymus, aiškiai nurodant papildomas sąnaudas ir (ar) sąnaudas, kurių Koncesininkas nebepatirs dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo arba dėl aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2-38.2.3 punktuose;
 - 39.4.4. keitimo įgyvendinimo detalią procedūrą ir grafiką;
 - 39.4.5. įrodymus, patvirtinančius, jog Sutarties Šalys ėmėsi visų įmanomų priemonių sąnaudų padidėjimo sumažinimui ar sąnaudų sumažėjimo padidimui;
 - 39.4.6. papildomų sąnaudų ar nereikalingų sąnaudų dydžio apskaičiavimas, vadovaujantis sąnaudų efektyvumo ir racionalumo principais.
- 39.5. Jeigu Sutarties Šalys sutaria, kad dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo arba dėl atsiradusių aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2-38.2.3 punktuose Koncesininkas gali patirti papildomas sąnaudas, Koncesininkas imsis visų pagrįstai įmanomų priemonių papildomam finansavimui užtikrinti jam ir Finansuotojui priimtinomis protingomis sąlygomis.
- 39.6. [*Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį* Šalims patvirtinus Esminį teisės aktų pasikeitimą arba aplinkybes, nurodytas Sutarties 38.2.2 - 38.2.3 punktuose, Koncesininkas privalo ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) Darbo dienų pateikti Suteikiančiajai institucijai reoptimizuotą Finansinį veiklos modelį. Siekiant išvengti abejonių, jeigu dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo arba dėl atsiradusių aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2 - 38.2.3 punktuose sumažėja reikalingų atlikti Investicijų ir (ar) Paslaugų sąnaudos, Atlygis turi būti keičiamas taip, kad Suteikiančioji institucija nemokėtų Koncesininkui už atitinkamus sutaupymus. Tuo atveju, jei dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo arba dėl atsiradusių aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2 - 38.2.3 punktuose padidėja reikalingų atlikti Investicijos ir (ar) Sąnaudos, Atlygis turi būti keičiamas taip, jog Koncesininkui būtų kompensuojamos padidėjusios Investicijos ar Sąnaudos].
- 39.7. [*Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Mokestį* Šalims patvirtinus Esminį teisės aktų pasikeitimą arba aplinkybes, nurodytas Sutarties 38.2.2 - 38.2.3 punktuose, Koncesininkas privalo ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) Darbo dienų pateikti Suteikiančiajai institucijai reoptimizuotą Finansinį veiklos modelį. Siekiant išvengti abejonių, jeigu dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo arba dėl atsiradusių aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2 - 38.2.3 punktuose sumažėja reikalingų atlikti Investicijų ir (ar) Paslaugų sąnaudos, Mokestis turi būti keičiamas taip, kad Suteikiančioji institucija gautų naudą iš Koncesininko už atitinkamus jo sutaupymus. Tuo atveju, jei dėl Esminio teisės aktų pasikeitimo arba dėl atsiradusių aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2 - 38.2.3.3 punktuose padidėja reikalingų atlikti Investicijos ir (ar) Sąnaudos, Mokestis turi būti

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

keičiamas taip, jog Koncesininkui būtų kompensuojamos padidėjusios Investicijos ar Sąnaudos].

- 39.8. Jeigu Koncesininkas ėmėsi visų pagrįstai įmanomų priemonių papildomam finansavimui užtikrinti, tačiau nesugebėjo to padaryti per 60 (šešiasdešimt) dienų nuo Esminio teisės aktų pasikeitimo arba aplinkybių, nurodytų Sutarties 38.2.2 - 38.2.3 punktuose patvirtinimo, Suteikiančioji institucija įsipareigoja atlyginti Koncesininko papildomas Sąnaudas šios Sutarties punkte nustatyta tvarka.
- 39.9. Jeigu Koncesininkas neturi galimybių užtikrinti papildomo finansavimo šio Sutarties 39.8 punkte nustatyta tvarka, Suteikiančioji institucija ir Koncesininkas raštu suderina atitinkamą mokėjimo grafiką. Jeigu iškyla ginčas tarp Suteikiančiosios institucijos ir Koncesininko dėl mokėjimo grafiko, ginčas sprendžiamas šios Sutarties 55 punkte nustatyta tvarka.
- 39.10. Patvirtinus Esminį teisės aktų pasikeitimą, Šalys nedelsiant sudarys atitinkamus Sutarties pakeitimus (jeigu tokie yra reikalingi).

XVI. SUTARTIES NUTRAUKIMAS

40. Sutarties nutraukimo dėl nuo Koncesininko ar Investuotojo priklausančių aplinkybių pagrindai

- 40.1. Suteikiančioji institucija turi teisę vienašališkai, nesikreipiant į teismą ar arbitražą, nutraukti Sutartį kai Koncesininkas arba Investuotojas nevykdo ar netinkamai vykdo įsipareigojimus pagal Sutartį ir tai yra esminis Sutarties pažeidimas, o Suteikiančioji institucija yra prieš tai pranešusi šioms Šalims apie Sutarties nevykdymą ar netinkamą vykdymą, tačiau Sutarties nevykdanti ar ją netinkamai vykdanči Šalis nepašalino esminių Sutarties pažeidimų tokiu būdu ir per tokį protingą laikotarpį, kuris su Darbų atlikimu susijusių pažeidimų atveju negali būti trumpesnis nei *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 120 (šimtas dvidešimt) dienų]*, o su Paslaugų *[jei yra teikiamos ir / ar Viešųjų paslaugų]* teikimu susijusių bei kitų pažeidimų atveju ne trumpesnis nei *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 90 (devyniasdešimt) dienų]*. Šalys gali susitarti nutraukti Sutartį netaikant pažeidimo pašalinimo termino, jeigu tokio pažeidimo pašalinti negalima ar pašalinimas nebetenka prasmės. Konkretus nustatytų esminių Sutarties pažeidimų terminas nustatomas Suteikiančiosios institucijos pateikiamame pranešime.
- 40.2. Šalys susitaria, kad Sutarties esminiais pažeidimais Sutarties 40.1 punkto atžvilgiu bus laikomi tik šie pažeidimai:
- 40.2.1. daugiau kaip *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 60 (šešiasdešimt) dienų]* pradelsiama Sutarties 3.1 punkte numatyta Sutarties įsigaliojimo data (atsižvelgiant į visus jos pratęsimus) dėl to, kad neįvykdomos nuo Koncesininko priklausančios Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos. Šalys gali susitarti nelaukti šio termino pabaigos, jeigu pagrįstai galima spręsti, kad Sutarties 3 punkte nurodytos Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos per šį terminą nebus įvykdytos;
- 40.2.2. Koncesininkas daugiau kaip *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimt) dienų]* nuo Sutarties 4 punkte nustatyto termino, atsižvelgiant į jo pratęsimus, nėra pradėjęs teikti Paslaugų *[jei yra teikiamos ir / ar Viešųjų paslaugų]* visa numatyta apimtimi;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 40.2.3. Koncesininkas Sutarties 32.1 punkte nurodytu terminu nepateikia Suteikiančiajai institucijai naujo Prievolių įvykdymo užtikrinimo, arba jis pasibaigia anksčiau nei jame nurodytas terminas ir nėra pateikiamas naujas Prievolių įvykdymo užtikrinimas, arba nėra pratęsiamas Sutarties 32.2 punkte nustatyta tvarka;
- 40.2.4. Koncesininkas daugiau kaip *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 60 (šešiasdešimt) dienų]* vėluoja atlikti Finansiniame veiklos modelyje numatytas Investicijas jeigu dėl to gali būti atidėta Objekto eksploatavimo pradžia;
- 40.2.5. Koncesininkas pažeidžia Sutarties 7.1.1, 7.1.2, 7.1.4, 7.1.5, 7.1.6, 7.1.7, 7.1.9, 7.1.12, 7.1.14 punkte numatytus pareiškimus ir garantijas.
- 40.2.6. Koncesininkas nenutraukia Turto naudojimo kitiems nei Sutarties įvykdymo tikslams, jei tokiam naudojimui nebuvo gavęs Suteikiančiosios institucijos sutikimo Sutarties 8.7 punkte nustatyta tvarka, Suteikiančiajai institucijai to pareikalavus Sutarties 8.7 punkte nustatyta tvarka;
- 40.2.7. Jeigu nukrypimai nuo Specifikacijose nustatytų Paslaugų *[jei yra teikiamos ir / ar Viešųjų paslaugų]* teikimo reikalavimų trunka ilgiau nei Sutarties 18.4 punkte nustatyti terminai arba Sutarties 3 priedo *Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka* nustatyti terminai ir tęsiasi ilgiau, kaip 3 (trys) mėnesiai;
- 40.2.8. *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį kai per bet kuriuos 12 (dvylika) mėnesių Sutarties vykdymo laikotarpiu pradedant nuo Atlygio mokėjimo pagal Sutarties nuostatas pradžios Koncesininkui pagal Sutarties 3 priedo Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarkos išskaitų suma viršija 3 (trijų) mėnesių Atlygio mokėjimų dalies -*[nurodyti konkrečią Atlygio mokėjimo dalį]* - dydžius];*
- 40.2.9. *[Jei Koncesininkui moka Suteikiančiajai institucijai Mokestį kai per bet kuriuos 9 (devynis) mėnesius Sutarties vykdymo laikotarpiu pradedant nuo Mokesčio mokėjimo pagal Sutarties nuostatas pradžios Koncesininkui pagal Sutarties 3 priedo Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarką taikomų netesybų suma viršija 3 (trijų) mėnesių dydį];*
- 40.2.10. Koncesininkas, Investuotojas ar Susijusi bendrovė ar jo vadovai, pareigūnai ar darbuotojai yra teismo pripažinti kaltais nusikalstamos veikos, susijusios su Darbų atlikimu ir / ar Paslaugų teikimu (įskaitant tokias veikas, kaip kyšininkavimas ir papirkimas), padarymu. Sutarties nutraukimas šio Sutarties 40.2.10 punkto pagrindu negalimas, jeigu per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 120 (šimtą dvidešimt) dienų]* nuo apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo (nepriklausomai nuo galimybės paduoti apeliacinį ar kasacinį skundą) toks vadovas, pareigūnas ar darbuotojas pašalinamas iš darbo Koncesininko, Investuotojo ir Susijusiose bendrovėse;
- 40.2.11. Koncesininkas, Investuotojas ar jų vadovai, pareigūnai ar darbuotojai yra teismo pripažinti kaltais nusikalstamos veikos, susijusios su dalyvavimu Konkurse (įskaitant tokias veikas, kaip kyšininkavimas ir papirkimas), padarymu ir tai nulėmė arba galėjo nulemti Konkurso rezultatus arba Investicijų grąžos ir / ar *[pasirinkti: Atlygio, Mokesčio]* dydį arba Darbų ar Paslaugų apimtį ir / ar kokybę;
- 40.2.12. Koncesininkas pažeidžia Sutarties 29.2 punkte nustatytus įsipareigojimus dėl savo teisių ir pareigų perleidimo;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 40.2.13. pasibaigė ar nutrūko Sutarties 6 priede numatytų Draudimo sutarčių galiojimas ir / ar sudarytomis Draudimo sutartimis nėra pasiekiamas šiame priede numatytas minimalus draudimo išmokos dydis;
- 40.2.14. negavęs Sutarties 33.1 punkte numatyto išankstinio Suteikiančiosios institucijos sutikimo, Koncesininkas įkeitė arba perleido savo turtines teises, Naują turtą ar kitaip užtikrino savo prievolių įvykdymą;
- 40.2.15. Koncesininkas, vykdydamas savo prievolės pagal Sutarties X skyrių ar kitas Sutarties nuostatas, pateikia Suteikiančiajai institucijai žinomai klaidingą ar ne visą informaciją, kuri yra reikalaujama Suteikiančiosios institucijos atliekamai Sutarties vykdymo kontrolei užtikrinti;
- 40.3. Be Sutarties 40.1 punkte numatytų atvejų, Suteikiančioji institucija turi teisę nesikreipdama į teismą ar arbitražą (vienašališkai) nutraukti Sutartį, jei:
- 40.3.1. Koncesininkui inicijuojamos likvidavimo, bankroto, nemokumo, restruktūrizavimo ar analogiškos procedūros ir tai Suteikiančiajai institucijai duoda pagrindą manyti, kad įsipareigojimai pagal Sutartį nebus įgyvendinti pagal Sutartyje nustatytus reikalavimus;
- 40.3.2. Koncesininkas Konkurso ar Sutarties sudarymo metu pateikė Suteikiančiajai institucijai neteisingus duomenis, susijusius su savo finansine būkle ir / ar ūkine veikla ir / ar bet kurią kitą Suteikiančiajai institucijai pateiktą informaciją, ir tai buvo nustatyta po Sutarties sudarymo.
- 40.4. Jeigu esminis Sutarties pažeidimas Sutarties 40.1 punkte nurodytu terminu nebuvo pašalintas, apie Sutarties nutraukimą Sutarties 39.1 punkte numatytu pagrindu Suteikiančioji institucija privalo pranešti kitai Šaliai ne vėliau kaip prieš [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 60 (šešiasdešimt) dienų*], o Sutarties 40.3 punkte numatytais atvejais – ne vėliau kaip prieš [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimt) dienų*].

41. Sutarties nutraukimo dėl nuo Suteikiančiosios institucijos priklausančių aplinkybių pagrindai

- 41.1. Koncesininkas turi teisę vienašališkai, nesikreipiant į teismą ar arbitražą, nutraukti Sutartį kai Suteikiančioji institucija nevykdo ar netinkamai vykdo įsipareigojimus pagal Sutartį ir tai yra esminis Sutarties pažeidimas, o Koncesininkas yra prieš tai pranešęs Suteikiančiajai institucijai apie Sutarties nevykdymą ar netinkamą vykdymą, tačiau Suteikiančioji institucija nepašalina esminių Sutarties pažeidimų tokiu būdu ir per tokį protingą laikotarpį, kurie buvo numatyti tokiam pranešime, arba tokio pažeidimo pašalinti negalima ar pašalinimas nebetenka prasmės. Suteikiančiosios institucijos pažeidimams pašalinti nustatomas laikotarpis negali būti trumpesnis nei [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 60 (šešiasdešimt) dienų*] mokėjimo įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo vykdymo atvejais *Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį* ir 90 (devyniasdešimt) dienų kitų įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo vykdymo atvejais.
- 41.2. Šalys susitaria, kad Sutarties esminiais pažeidimais bus laikomi tik šie pažeidimai:

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 41.2.1. daugiau kaip *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 45 (keturiasdešimt penkios) dienos]* pradelsiama Sutarties 3.2 punkte numatyta Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi data (atsižvelgiant į visus jos pratęsimus) dėl to, kad neįvykdomos nuo Suteikiančiosios institucijos priklausančios Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos;
- 41.2.2. *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį Suteikiančioji institucija daugiau kaip [nustatyti terminą, rekomenduojama – 60 (šešiasdešimt) dienų] vėluoja mokėti Koncesininkui bet kokius pagal Sutartį privalomus mokėjimus arba per vienerius metus vėluojamų Atlygio mokėjimų suma viršija pusės vieno Atlygio mokėjimo sumą]*
- 41.2.3. Suteikiančioji institucija pažeidžia Sutarties 6.1.1, 6.1.4, 6.1.6, 6.1.8 punkte numatytus pareiškimus ir garantijas ir tai turi esminę reikšmę tinkamam Sutarties vykdymui.
- 41.2.4. Suteikiančioji institucija, negavusi Sutarties 29.1 numatyto išankstinio Koncesininko sutikimo, perleidžia savo teises ir pareigas trečiajam asmeniui.
- 41.2.5. Investuotojo arba Koncesininko akcijos (bet kuri jų dalis) arba Koncesininko turtas, arba Naujas turtas ar jo dalis, paimamas visuomenės poreikiams, priverstinai parduodamas ar kitais savo esme panašiais įstatymo nustatytais pagrindais be, atitinkamai, Koncesininko ar Investuotojo acininkų valios perleidžiamas trečiajam asmeniui, nebent ir kiek šioje Sutartyje tiesiogiai numatyta kitaip;
- 41.2.6. jeigu dėl po Sutarties pasirašymo pasikeitusių ar naujai priimtų teisės aktų reikalavimų Koncesininko vykdoma veikla (Darbų atlikimas ar Paslaugų teikimas) tampa neteisėta arba tokios veiklos vykdymas tampa neįmanomas arba iš esmės ap sunkintas;
- jeigu dėl Suteikiančiosios institucijos įvykdyto savo įsipareigojimų pagal Sutartį pažeidimo Koncesininkas 2 (dviejų) iš eilės mėnesių laikotarpiu negali vykdyti veiklos (atlikti Darbų ar teikti Paslaugų) arba tokios veiklos vykdymas yra iš esmės ap sunkintas.
- 41.3. Jeigu esminis Sutarties pažeidimas Sutarties 41.1 punkte nurodytu terminu nebuvo pašalintas, apie Sutarties nutraukimą Sutarties 41.1 punkte numatytu pagrindu Koncesininkas privalo pranešti Suteikiančiajai institucijai ne vėliau kaip prieš *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimt) dienų]*.

42. Sutarties nutraukimas be Šalių kaltės

- 42.1. Šalys turi teisę vienašališkai, nesikreipiant į teismą ar arbitražą, nutraukti Sutartį kai:
- 42.1.1. Sutarties vykdymas tampa neįmanomas dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, kurių Sutartį vienašališkai nutraukianti Šalis negalėjo kontroliuoti ar protingai numatyti Sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, kaip tai numatyta Sutarties 43 punkte. Šiuo atveju kiekviena iš Šalių turi teisę nutraukti Sutartį, jeigu dėl tokių aplinkybių esminiai įsipareigojimai pagal Sutartį negalėjo būti vykdomi ilgiau kaip *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 150 (vienas šimtas penkiasdešimt) dienų]* iš eilės. Šalys gali susitarti nutraukti Sutartį netaikant pažeidimo pašalinimo termino, jeigu tokio pažeidimo pašalinti negalima ar pašalinimas nebetenka prasmės.
- 42.1.2. Kai pasiekiami Sutarties vertė, nurodyta Sutarties 2.2 punkte, įskaitant visus galimus pakeitimus pagal Sutarties 38.2.3.3 punktą;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 42.1.3. Kai atgaunamos Investicijos ir Pasiūlyme nurodyta Investicijų gražos norma;
- 42.2. Apie Sutarties nutraukimą Sutarties 42.1 punkte numatytu pagrindu Sutartį vienašališkai nutraukianti Šalis privalo pranešti kitai Šaliai ne vėliau kaip prieš *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 trisdešimt) dienų]*.
- 42.3. Šalys taip pat turi teisę nutraukti Sutartį abipusiu susitarimu.

43. Nenugalimos jėgos aplinkybės

- 43.1. Nenugalimos jėgos aplinkybės reiškia bet kurį Sutarties 43.2 punkte nurodytą įvykį, kurio konkretų įsipareigojimą privalanti vykdyti Šalis pagrįstai negali kontroliuoti ir kurio ši Šalis negalėjo numatyti ar išvengti (šios aplinkybės ar jos pasekmių) bei kuris daro visiškai ar iš dalies neįmanomą minėto Šalies įsipareigojimo vykdymą. Lėšų trūkumas arba negalėjimas įvykdyti finansinių įsipareigojimų, reikalingų prievolei vykdyti prekių ar paslaugų nebuvimas rinkoje arba skolininko kontrahentų prievolių pažeidimas nėra laikomi nenugalimos jėgos aplinkybėmis.
- 43.2. Nenugalimos jėgos įvykiais laikomi Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (Force Majeure) aplinkybėms taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840 (arba kitoje Sutarties sudarymo ar vykdymo metu galiojančioje aktualioje taisyklių ar jas pakeičiančių taisyklių redakcijoje) nurodyti įvykiai:
- 43.2.1. karas (paskelbtas ar nepaskelbtas), pilietinis karas, teroro aktas, maištai ir revoliucijos, piratavimas, sabotazas;
- 43.2.2. stichinės nelaimės: smarkios audros, ciklonai, žemės drebėjimai, jūrų ar upių potvyniai, žaibai;
- 43.2.3. sproginimai, gaisrai, mašinų, gamybinių pastatų ir kurių nors (arba visų) vidaus komunikacijų sunaikinimas;
- 43.2.4. teisėti ar neteisėti valstybės valdymo institucijų veiksmai (išskyrus tuos Suteikiančiosios institucijos veiksmus, kurių, remdamasi kitomis Sutarties nuostatomis, ėmėsi prašanti atleisti nuo atsakomybės Šalis).
- 43.3. Šalies nesugebėjimas įvykdyti Sutartyje numatytų įsipareigojimų dėl nenugalimos jėgos aplinkybių atleidžia Šalį nuo atsakomybės už atitinkamų įsipareigojimų ar jų dalies neįvykdymą, ir jai netaikomos jokios sankcijos, jei nenugalimos jėgos aplinkybių poveikį patyrusi Šalis dėjo visas protingas pastangas, siekdama sumažinti dėl tokių aplinkybių patiriamą žalą, arba panaudojo visas būtinas priemones, siekdama įvykdyti savo įsipareigojimus pagal Sutartį. Šiame Sutarties 43.2 punkte nurodytas aplinkybes turi įrodyti Sutartyje numatytų įsipareigojimų negalėjusi vykdyti Šalis.
- 43.4. Iškilus nenugalimos jėgos aplinkybėms, jų poveikį patyrusi Šalis ne vėliau kaip per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias) Darbo dienos]* nuo aplinkybių atsiradimo momento privalo pateikti kitoms Šalims pirminį raštišką pranešimą apie šių aplinkybių atsiradimą ir trumpą jų turinio aprašymą.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

- 43.5. Ne vėliau kaip per **[nustatyti terminą, rekomenduojama – 10 (dešimt) Darbo dienų]** po pirminio pranešimo pateikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių poveikį patyrusi Šalis privalo pateikti kitoms Šalims išsamų raštišką pranešimą. Jame turi būti nurodyta visa informacija, susijusi su įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymo sutrikimais, tokia kaip: nenugalimos jėgos poveikis Šalies gebėjimui vykdyti įsipareigojimus pagal Sutartį, nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo ir numatomo išnykimo datos bei laikotarpis, reikalingas pašalinti šių aplinkybių sukeltas pasekmes ir pan.
- 43.6. Pasibaigus nenugalimos jėgos aplinkybėms, jų poveikį patyrusi ne vėliau kaip per **[nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias) darbo dienas]** praneša apie tai kitoms Sutarties šalims ir nurodo savo įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymo atnaujinimo datą.
- 43.7. Šalies, negalinčios vykdyti savo įsipareigojimų pagal Sutartį dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, atitinkamų įsipareigojimų vykdymo terminai pratęsimi tiek, kiek objektyviai būtina dėl nenugalimos jėgos aplinkybių įtakos, tačiau atsižvelgiant į Sutarties 5 punkte nustatytą maksimalų Sutarties galiojimo terminą.
- 43.8. **[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį Jeigu Koncesininkas neteikia Paslaugų dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, Suteikiančioji institucija sustabdo Atlygio [nurodyti Atlygio dalis, kurių nemoka] mokėjimą iki tokių aplinkybių išnykimo dienos].**
- 43.9. **[Jei Koncesininkas Suteikiančiajai institucijai moka Mokesį Jeigu Koncesininkas neteikia Paslaugų dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, Koncesininkas sustabdo Mokesčio [nurodyti Mokesčio dalis, kurių nemoka] mokėjimą iki tokių aplinkybių išnykimo dienos].**

44. Kompensacija Sutartį nutraukus dėl nuo Koncesininko ar Investuotojo priklausančių aplinkybių

- 44.1. Jei Sutartis nutraukiama Sutarties 40 punkte nustatytu pagrindu dėl Koncesininko ar Investuotojo kaltės ar dėl nuo jų priklausančių aplinkybių, Suteikiančioji institucija Koncesininkui sumoka tik kompensaciją, kuri apskaičiuojama pagal tokią formulę:

[taikoma tik projektams, kuriuose numatyta nauja statyba. Kiekvienu atveju turi būti įvertintas formulės kintamųjų aktualumas ir formulė adaptuojama konkrečiam projektui]

NK = TV – D – B – DIGN – VN, kur:

NK – Sutarties nutraukimo kompensacija, kuri negali būti didesnė negu Suteikiančiajai institucijai grąžinamo Perduoto *[jei taikoma ir Naujo]* turto vertė jo grąžinimo dieną, nustatoma nepriklausomo turto vertintojo vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais;

TV – Perduoto *[jei taikoma ir Naujo]* turto vertė;

D – Koncesininko dėl Sutarties nutraukimo gaunamos pagal Sutartį privalomo draudimo išmokos;

B – dar neišskaitytos / neišreikalautos iš Koncesininko netesybos, mokėtinos tiek pagal Sutartį, tiek pagal Sutarties 3 priede pateiktą Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarką;

DIGN – Investicijų gražos normos dalis, viršijanti Pasiūlyme nurodytą siekiamą investicijų gražos normą, kurią Investuotojas ir (ar) Koncesininkas gavo per Sutarties galiojimo

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

laikotarpį iki pranešimo apie Sutarties nutraukimą pateikimo Sutarties 40.4 punkte nustatyta tvarka, nepriklausomai nuo to, kokia forma DIGN yra išmokėta Koncesininko akcininkams;

VN – Suteikiančiosios institucijos dėl Sutarties nutraukimo patiriami tiesioginiai nuostoliai. Iš Sutarties nutraukimo kompensacijos (NK) iš karto galima išskaičiuoti tik tokį tiesioginių nuostolių dydį, dėl kurio dydžio Suteikiančioji institucija ir Koncesininkas susitaria raštu per atitinkamą įspėjimo dėl Sutarties nutraukimo terminą, nustatytą Sutarties 40.4 punkte, ne vėliau kaip likus 20 (dvidešimt) dienų iki Sutarties nutraukimo. Jeigu per šį terminą dėl tiesioginių nuostolių dydžio susitarti nepavyksta, ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų abipusiu sutarimu paskiriamas ekspertas tiesioginių nuostolių dydžiui nustatyti. Ekspertu gali būti skiriama tik nešališkas ir neturintis interesų konflikto kompetentingas subjektas. Eksperto nustatyta tiesioginių nuostolių suma mažinama Sutarties nutraukimo kompensacija. Tuo atveju, jeigu ekspertas per nustatytą laiką nepaskiriamas, Šalys kreipiasi į Sutarties 55 punkte nurodytą ginčų sprendimo instituciją. Tokiu atveju išmokamos Sutarties nutraukimo kompensacijos dydis gali būti mažinamas tik tokiais tiesioginiais nuostoliais, kurių dydžio Šalys neginčija. Ginčytina tiesioginių nuostolių sumos dalis iki ginčo išsprendimo pervedama į depozitinę sąskaitą, už kurioje esančią sumą depozitinės sąskaitos laikytojas moka palūkanas, kurios atitenka tai Šaliai (paskirstomos toms Šalims), kuriai (kurioms) galutiniu teismo sprendimu priteisiama ginčytina suma.

44.2. Tikslias sumas pagal šį punktą apskaičiuoja 53 punkte numatyta komisija, remdamasi Koncesininko ir Suteikiančiosios institucijos pateiktais atitinkamas sumas pagal 44.1 punktą pagrindžiančiais dokumentais, Koncesininko finansinės atskaitomybės dokumentais, turto vertintojų ar audito ataskaitomis, įgaliotų institucijų atliktų patikrinimų rezultatais ar nepriklausomų ekspertų išvadomis. Tuo atveju, jeigu Koncesininko finansinės atskaitomybės dokumentai nėra audituoti tikslių sumų pagal Sutarties 44 punktą apskaičiavimo metu, Investuotojas arba Koncesininkas privalo savo sąskaita pasamdyti auditorių finansinės atskaitomybės dokumentų auditui atlikti ir pateikti audito išvadas bei audituotus finansinės atskaitomybės dokumentus Sutarties 53 punkte numatyta komisijai. Bet kuri Šalis nesutinkanti su minėtos komisijos apskaičiavimu turi teisę kreiptis į Sutarties 55 punkte nurodytą ginčų sprendimo instituciją.

44.3. Kompensacijos suma apima visus ir bet kokius Investuotojo ir Koncesininko netekimus ir praradimus, susijusius su Sutarties pasibaigimu ir jokie kiti ir (ar) didesni Investuotojo ir Koncesininko netekimai (jeigu jų būtų ar atsirastų) neatlyginami ir jų visų Investuotojas ir Koncesininkas Sutartimi atsisako.

45. Kompensacija Sutartį nutraukus dėl nuo Suteikiančiosios institucijos priklausančių aplinkybių

45.1. Jeigu Sutartis nutraukiama Sutarties 41 punkte numatytu pagrindu dėl Suteikiančiosios institucijos kaltės, Koncesininkui sumokama kompensacija, apskaičiuojama pagal tokią formulę:

[taikoma tik projektams, kuriuose numatyta nauja statyba. Kiekvienu atveju turi būti įvertintas formulės kintamųjų aktualumas ir formulė adaptuojama konkrečiam projektui]

NK = TV + FG + I – D - B, kur:

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

NK – Sutarties nutraukimo kompensacija, kuri negali būti didesnė negu Suteikiančiajai institucijai grąžinamo Perduoto [*jei taikoma ir Naujo*] turto vertė jo grąžinimo dieną, nustatoma nepriklausomo turto vertintojo vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais:

TV – Perduoto [*jei taikoma ir Naujo*] turto vertė;

FG – Finansuotojo Koncesininkui suteikto ir įsipareigojimams pagal Sutartį panaudoto finansavimo grąžinimo sąnaudos (įskaitant, bet neapsiribojant, susijusius mokesčius, palūkanas ir finansavimo sutarčių nutraukimo sąnaudas), neviršijančios įprastų rinkoje sąnaudų;

I – Koncesininko apmokėtų akcijų, atėmus išmokėtą paskirstytąjį pelną, bei suteiktų ir dar negrąžintų subordinuotų paskolų suma;

D – Koncesininko dėl Sutarties nutraukimo gaunamos pagal Sutartį privalomo draudimo išmokos;

B – dar neįskaitytos / neišreikalautos iš Koncesininko netesybos, mokėtinos tiek pagal Sutartį, tiek pagal Sutarties 3 priede pateiktą Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarką.

45.2. Tikslias sumas pagal šį punktą apskaičiuoja 53 punkte numatyta komisija, remdamasi Koncesininko ir Suteikiančiosios institucijos pateiktais atitinkamas sumas pagal 44.1 punktą pagrindžiančiais dokumentais, Koncesininko finansinės atskaitomybės dokumentais, turto vertintojų ar audito ataskaitomis, įgaliotų institucijų atliktų patikrinimų rezultatais ar nepriklausomų ekspertų išvadomis. Tuo atveju, jeigu Koncesininko finansinės atskaitomybės dokumentai nėra audituoti tikslių sumų pagal Sutarties 44 punktą apskaičiavimo metu, Investuotojas arba Koncesininkas privalo savo sąskaita pasamdyti auditorių finansinės atskaitomybės dokumentų auditui atlikti ir pateikti audito išvadas bei audituotus finansinės atskaitomybės dokumentus Sutarties 53 punkte numatyta komisijai. Bet kuri Šalis nesutinkanti su minėtos komisijos apskaičiavimu turi teisę kreiptis į Sutarties 55 punkte nurodytą ginčų sprendimo instituciją.

45.3. Kompensacijos suma apima visus ir bet kokius Investuotojo ir Koncesininko netekimus ir praradimus, susijusius su Sutarties pasibaigimu ir jokie kiti ir (ar) didesni Investuotojo ir Koncesininko netekimai (jeigu jų būtų ar atsirastų) neatlyginami ir jų visų Investuotojas ir Koncesininkas Sutartimi atsisako.

46. Kompensacija Sutartį nutraukus be Šalių kaltės

46.1. Tuo atveju, jei Sutartis nutraukiama Sutarties 42.1.1 ir 42.3 punkte numatytu pagrindu, Suteikiančioji institucija Koncesininkui sumoka kompensaciją, kuri apskaičiuojama pagal tokią formulę:

[taikoma tik projektams, kuriuose numatyta nauja statyba. Kiekvienu atveju turi būti įvertintas formulės kintamųjų aktualumas ir formulė adaptuojama konkrečiam projektui]

NK = 0,5*(TV+FG) – D – B, kur:

NK – Sutarties nutraukimo kompensacija, kuri negali būti didesnė negu Suteikiančiajai institucijai grąžinamo Perduoto [*jei taikoma ir Naujo*] turto vertė jo grąžinimo dieną,

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

nustatoma nepriklausomo turto vertintojo vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais:

TV – Perduoto [jei taikoma ir Naujo] turto vertė;

FG – Finansuotojo Koncesininkui suteikto ir įsipareigojimams pagal Sutartį finansavimo grąžinimo sąnaudos (įskaitant, bet neapsiribojant, susijusius mokesčius, palūkanas ir finansavimo sutarčių nutraukimo sąnaudas), neviršijančios įprastų rinkoje sąnaudų;

D – Koncesininko dėl Sutarties nutraukimo gaunamos pagal Sutartį privalomo draudimo išmokos;

B – dar neįskaitytos / neišreikalautos iš Koncesininko netesybos, mokėtinos tiek pagal Sutartį, tiek pagal Sutarties 3 priede pateiktą Stebėsenos ir išskaitų mechanizmą.

46.2. Tuo atveju, jei Sutartis nutraukiama Sutarties 42.1.2 punkte numatytu pagrindu, Suteikiančioji institucija Koncesininkui sumoka kompensaciją, kuri apskaičiuojama pagal tokią formulę:

NK=TV-D-B

NK – Sutarties nutraukimo kompensacija, kuri negali būti didesnė negu Suteikiančiajai institucijai grąžinamo Perduoto [jei taikoma ir Naujo] turto vertė jo grąžinimo dieną, nustatoma nepriklausomo turto vertintojo vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais:

TV – nesusigrąžintų Investicijų vertė;

D – Koncesininko dėl Sutarties nutraukimo gaunamos pagal Sutartį privalomo draudimo išmokos;

B – dar neįskaitytos / neišreikalautos iš Koncesininko netesybos, mokėtinos tiek pagal Sutartį, tiek pagal Sutarties 3 priede pateiktą Stebėsenos ir išskaitų mechanizmą.

46.3. Tuo atveju, jei Sutartis nutraukiama Sutarties 42.1.3 punkte numatytu pagrindu, Suteikiančioji institucija Koncesininkui sumoka kompensaciją, kuri apskaičiuojama pagal tokią formulę:

NK=D+B

NK – Sutarties nutraukimo kompensacija Koncesininko mokama Suteikiančiajai institucijai, kuri negali būti didesnė negu Suteikiančiajai institucijai grąžinamo Perduoto [jei taikoma ir Naujo] turto vertė jo grąžinimo dieną, nustatoma nepriklausomo turto vertintojo vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais:

D – Koncesininko dėl Sutarties nutraukimo gaunamos pagal Sutartį privalomo draudimo išmokos;

B – dar neįskaitytos / neišreikalautos iš Koncesininko netesybos, mokėtinos tiek pagal Sutartį, tiek pagal Sutarties 3 priede pateiktą Stebėsenos ir išskaitų mechanizmą.

46.4. Tikslias sumas pagal šį punktą apskaičiuoja 53 punkte numatyta komisija, remdamasi Koncesininko ir Suteikiančiosios institucijos pateiktais atitinkamas sumas pagal 44.1 punktą pagrindžiančiais dokumentais, Koncesininko finansinės atskaitomybės dokumentais, turto vertintojų ar audito ataskaitomis, įgaliotų institucijų atliktų patikrinimų

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

rezultatais ar nepriklausomų ekspertų išvadomis. Tuo atveju, jeigu Koncesininko finansinės atskaitomybės dokumentai nėra audituoti tikslių sumų pagal Sutarties 44 punktą apskaičiavimo metu, Investuotojas arba Koncesininkas privalo savo sąskaita pasamdyti auditorių finansinės atskaitomybės dokumentų auditui atlikti ir pateikti audito išvadas bei audituotus finansinės atskaitomybės dokumentus Sutarties 53 punkte numatyta komisijai. Bet kuri Šalis nesutinkanti su minėtos komisijos apskaičiavimu turi teisę kreiptis į Sutarties 55 punkte nurodytą ginčų sprendimo instituciją

46.5. Kompensacijos suma apima visus ir bet kokius Investuotojo ir Koncesininko netekimus ir praradimus, susijusius su Sutarties pasibaigimu ir jokie kiti ir (ar) didesni Investuotojo ir Koncesininko netekimai (jeigu jų būtų ar atsirastų) neatlyginami ir jų visų Investuotojas ir Koncesininkas Sutartimi atsisako.

47. Sutarties nutraukimo kompensacijos mokėjimas

47.1. Suteikiančiosios institucijos pagal Sutarties 44.1 ir 46 punktus mokėtinos nutraukimo kompensacijos turi būti sumokamos ne vėliau kaip per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimt) dienų]* nuo Sutarties nutraukimo dienos arba, Suteikiančiosios institucijos pasirinkimu, mokamos dalimis ne mažesnėmis nei Koncesininkui reikia grąžinti pagal susitarimus dėl Finansuotojo suteikto finansavimo įsipareigojimas pagal Sutartį įvykdyti ir tokiose susitarimuose nustatytais terminais. Tokiu atveju visa kompensacijos suma Koncesininkui sumokama per laikotarpį, ne ilgesnį nei likusi Sutarties galiojimo trukmė, jei ši nebūtų nutraukiama. Už dalimis išmokamą kompensaciją mokamos metinės palūkanos, lygios Koncesininko Finansuotojui mokamoms metinėms palūkanoms, tačiau ne didesnės, nei tos, kurias mokėjo Koncesininkas iki Sutarties pasibaigimo.

47.2. Suteikiančiosios institucijos pagal Sutarties 45.1 punktą mokėtina kompensacija turi būti sumokama viena suma ne vėliau kaip per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 90 (devyniasdešimt) dienų]* nuo Turto grąžinimo akto (-ų) pasirašymo momento.

47.3. Sutarties 44, 45 ir 46 punktuose numatyta nutraukimo kompensacija yra vienintelė kompensacija ar kito pobūdžio Šalių mokėjimas viena kitai už Sutarties nutraukimą. Jokie kiti mokėjimai už Sutarties nutraukimą nebus atliekami.

XVII. ŠALIŲ ATSAKOMYBĖ

48. Šalių tarpusavio atsakomybė

48.1. Jeigu vertinant Koncesininko veiklos atitikimą Specifikacijose nurodytiems Paslaugų teikimo reikalavimams nustatomas neatitikimas šiems reikalavimams, *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį Koncesininkui taikomos Specifikacijose nustatytos išskaitos, kurios iš Atlygio išskaičiuojamos Sutartyje ir Sutarties3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka nustatyta tvarka. Taikant išskaitas iš Atlygio, jokios kitos netesybos, palūkanos ar kitos nuostolių atlyginimo formos Koncesininko atžvilgiu už tą patį Sutarties pažeidimą negali būti taikomos, išskyrus šios Sutarties 48 punkte (Koncesininko pareiga atlyginti nuostolius) numatytus kitus nuostolius, jei šie nuostoliai kilo dėl Koncesininko veiksmų (veikimo ar neveikimo)]. [Jei Koncesininkas moka Suteikiančiajai institucijai Mokestį už kiekvieną dieną iki pažeidimo pašalinimo dienos Koncesininkas moka netesybas numatytas 3 priede pateiktoje Atsiskaitymų ir mokėjimų*

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

tvarkoje. Taikant šias netesybas, kitos nuostolių atlyginimo formos Koncesininko atžvilgiu už tą patį Sutarties pažeidimą negali būti taikomos, išskyrus šios Sutarties 48 punkte (Koncesininko pareiga atlyginti nuostolius) numatytus kitus nuostolius, jei šie nuostoliai kilo dėl Koncesininko veiksmų (veikimo ar neveikimo)]

- 48.2. Jeigu Koncesininkas Sutartyje ir Pasiūlyme nustatytais terminais neužbaigia Darbų, atsižvelgiant į visus pratęsimus pagal Sutarties nuostatas, , už kiekvieną pradelstą dieną iki pažeidimo pašalinimo dienos Koncesininkas moka *[nustatyti dydį, rekomenduojama 500(penkių šimtų) eurų]* dydžio baudą.
- 48.3. Šiame Sutarties 48 punkte numatytas atsakomybės taikymas neatleidžia Šalių nuo pareigos vykdyti įsipareigojimus pagal Sutartį, nekeičia Sutarties IX skyriuje nustatytų mokėjimo įsipareigojimų ir neatima teisės nutraukti Sutartį, remiantis Sutarties XVI skyriuje numatytais pagrindais.
- 48.4. Bet kuriai Šaliai pagal šį Sutarties 48 punktą taikomos atsakomybės suma negali viršyti daugiau kaip 5 (penkių) procentų nuo Investicijų vertės (be PVM). Šalys patvirtina bendrą supratimą, kad šiame Sutarties punkte nurodytas atsakomybės ribojimas netaikomas Sutarties 23.15 punkte nurodytu Objekto ar jo dalies prieinamumo atveju ir 48.1 punkte nurodytais Koncesininko veiklos atitikimo Specifikacijose nurodytiems Objekto būklės ir Paslaugų teikimo reikalavimams atvejais.
- 48.5. Šalys viena kitai atlyginti privalo tik tiesioginius nuostolius. Kiek tai neprieštarauja galiojantiems įstatymams, šiame straipsnyje numatyta atsakomybė yra laikoma iš anksto aptartais Šalių minimaliais nuostoliais ir vienintele leidžiama jų kompensavimo priemone.
- 48.6. Šalys, prieš vykdydamos mokėjimus pagal šį48punktą, turi teisę atlikti tarpusavio mokėjimų ar jų dalies užskaitymą, jeigu to reikalaujama imperatyviomis Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis. , *[Jei Suteikiančioji institucija Koncesininkui moka Atlygį Ši nuostata netaikoma išskaitoms pagal Sutarties 3 priedo Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka iš Atlygio.*
- 48.7. Šiame straipsnyje numatytos netesybos atitinkamos Šalies reikalavimu turi būti sumokamos per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 30 (trisdešimt) dienų]* nuo jų mokėjimo pagrindo atsiradimo dienos.
- 48.8. Nuostolių pagal Sutartį atlyginimas ir netesybų sumokėjimas neatleidžia Šalies nuo pareigos įvykdyti atitinkamą prievolę.

49. Pareiga atlyginti nuostolius

- 49.1. Viena Šalis apsaugo nuo ir, esant reikalui – atlygina, visus kitos Šalies nuostolius, galinčius kilti dėl bet kokio asmens sužalojimo ar mirties, turto sugadinimo ar praradimo arba kitų priežasčių, susijusių su pirmosios Šalies pagal Sutartį prisiimtų įsipareigojimų vykdymu ar nevykdymu, įskaitant Turto *[jei taikoma, ir Žemės sklypo]* valdymą, naudojimą ir priežiūrą.
- 49.2. Sutarties 49.1 punkte nurodyta pareiga apsaugoti nuo nuostolių arba juos atlyginti nukentėjusiajai Šaliai nekyla tik tuo atveju, jeigu tokie nuostoliai kyla dėl nukentėjusios Šalies veiksmų ar neveikimo, pažeidžiančių Sutarties nuostatas.
- 49.3. Jeigu Šalis gauna bet kokią pranešimą, reikalavimą, pretenziją ar kitą dokumentą, iš kurių galima spręsti, kad Šalis turi ar gali turėti atlyginti Sutarties 49.1 punkte nurodytus

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

nuostolius, apie tai privaloma iš karto, bet ne vėliau, kaip per 5 (penkias) Darbo dienas, pranešti kitai Šaliai, kartu pateikiant gautus dokumentus. Šalis, kuriai pateiktas reikalavimas, neatsako už nuostolius, kurie kyla dėl nepagrįsto uždelsimo pateikti tokį pranešimą.

- 49.4. Šalis, kuriai pateiktas reikalavimas privalo išspręsti klausimą dėl reikalavimo atlyginti nuostolius pagrįstumo ir, esant reikalui, atlyginti tokius nuostolius. Jeigu Šalis, kuriai pateiktas reikalavimas atlyginti nuostolius, mano, kad reikalavimas atlyginti nuostolius yra nepagrįstas, ji turi teisę pasinaudoti visomis teisinės gynybos priemonėmis, kuriomis galėtų pasinaudoti reikalavimą pateikusi Šalis, jei atsakomybė nebūtų perleista Šaliai, kuriai pateiktas reikalavimas. Tokiu atveju reikalavimą pateikusi Šalis turi suteikti kitai Šaliai, kuriai pateiktas reikalavimas, visus atitinkamus įgaliojimus. Reikalavimą pateikusiai Šaliai įgaliojimų nesuteikus, Šalis, kuriai pateiktas reikalavimas, atleidžiama nuo atsakomybės pagal 49 punktą.

XVIII. KITOS NUOSTATOS

50. Konfidencialumas

- 50.1. Šios Sutarties galiojimo laikotarpiu ir 2 (du) metai po šios Sutarties galiojimo pabaigos Šalys privalo išlaikyti konfidencialų šios Sutarties, diskusijų bei derybų dėl Sutarties sudarymo turinį, taip pat bet kokią kitą su Sutartimi tiesiogiai ar netiesiogiai susijusią rašytinę, žodinę ar kitokią informaciją ar dokumentus, gautus iš kitos Šalies, jos darbuotojų ar patarėjų, kiek tai neprieštarauja Koncesijų įstatymo reikalavimams (toliau – Konfidenciali informacija).
- 50.2. Nei viena Šalis neturi teisės atskleisti tretiesiems asmenims jokios Konfidencialios informacijos dalies be išankstinio raštiško kitos Šalies sutikimo, išskyrus žemiau nurodytus atvejus, kuomet Konfidencialios informacijos atskleidimas nebus laikomas Sutarties pažeidimu:
- 50.2.1. jeigu Šalys susitaria raštu pranešti žiniasklaidai arba trečiajai šaliai;
- 50.2.2. Konfidencialią informaciją būtina atskleisti tam, kad būtų tinkamai įvykdyti Sutartimi prisiimti Šalių įsipareigojimai (tačiau pastaruoju atveju informacija gali būti atskleidžiama tik tiek, kiek yra būtina minėtų įsipareigojimų vykdymui);
- 50.2.3. Konfidenciali informacija atskleidžiama Susijusioms bendrovėms (pastaruoju atveju Šalis yra atsakinga kitai Šaliai, jei Susijusi bendrovė, jos darbuotojai, patarėjai ar konsultantai pažeis Sutarties 50.1 punkte numatytą konfidencialumo įsipareigojimą);
- 50.2.4. Konfidenciali informacija atskleidžiama Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Valstybės kontrolei, Valstybinei mokesčių inspekcijai, VŠĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai, Viešųjų pirkimų tarnybai ar kitoms kompetentingoms valdžios ir kontrolės institucijoms, įgyvendinančioms joms priskirtas funkcijas;
- 50.2.5. Konfidencialios informacijos atskleidimo reikalaujama pagal taikytinus teisės aktus;
- 50.2.6. Konfidencialią informaciją Šalys atskleidžia savo darbuotojams, Šalies pasirinktiems teisininkams, auditoriams, patarėjams ir/ar kitiems konsultantams (pastaruoju atveju Šalis

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

yra atsakinga kitai Šaliai, jei jos darbuotojai ar pasirinkti auditoriai, patarėjai ir/ar kiti konsultantai pažeis Sutarties 50.1 punkte numatytą konfidencialumo įsipareigojimą).

50.3. Toliau išvardijama informacija nebus laikoma konfidencialia ir ją bus galima skelbti viešai:

50.3.1. Sutarties objektas – Paslaugų ir Darbų, dėl kurių sudaryta Sutartis, sudėtis ir apimtis;

50.3.2. Sutarties galiojimo terminas, įskaitant jos sudarymo datą;

50.3.3. Sutarties šalys;

50.3.4. Sutarties vertė;

50.3.5. planuojamų Investicijų vertė;

50.3.6. Suteikiančiosios institucijos mokamas [*pasirinkti: Atlygis, Mokestis*] Koncesininkui arba Koncesininko (detalizuojant pagal *pasirinkti: Atlygio, Mokesčio* dalis, kaip nurodyta Sutarties 3 priede Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka).

50.3.7. Sutarties keitimai;

50.3.8. Šalių sumokėti mokėjimai, netesybos ir kompensacijos;

50.3.9. Koncesininko metinė finansinė ataskaita;

50.3.10. Kita informacija, kuri negali būti laikoma konfidencialia vadovaujantis Koncesijų įstatymu.

51. Pranešimai

51.1. Tam, kad būtų laikomi tinkamai įteiktais ir sukeltų numatytas pasekmes, su Sutartimi susiję pranešimai turi būti sudaromi raštu, [*nurodyti kalbą, rekomenduojama lietuvių kalba ar kita kalba*] kalba (arba į ją išversti, vertimą patvirtinti vertėjo parašu ir antspaudu) ir:

51.1.1. įteikiami pasirašytinai, arba

51.1.2. siunčiami iš anksto apmokėtu registruotu paštu, arba

51.1.3. siunčiami kurjeriu, arba

51.1.4. siunčiami Investuotojo, Koncesininko ir Suteikiančiosios institucijos oficialiu elektroniniu paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis

51.2. Visi su Sutartimi susiję pranešimai turi būti siunčiami Šalims šiais adresais:

Šalis	Kontaktiniai duomenys
[Suteikiančiąjai institucijai]	Kam: [<i>atsakingo asmens vardas, pavardė</i>] Adresas: [<i>adresas</i>] El. pašto adresas.: [<i>el. pašto adresas</i>]
[jei yra Perleidėjui]	Kam: [<i>atsakingo asmens vardas, pavardė</i>] Adresas: [<i>adresas</i>] El. pašto adresas: [<i>el. pašto adresas</i>]
[Koncesininkui]	Kam: [<i>atsakingo asmens vardas, pavardė</i>]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Šalis	Kontaktiniai duomenys
	Adresas: <i>[adresas]</i> El. pašto adresas.: <i>[el. pašto adresas]</i>
<i>[Investuotojui]</i>	Kam: <i>[atsakingo asmens vardas, pavardė]</i> Adresas: <i>[adresas]</i> El. pašto adresas.: <i>[el. pašto adresas]</i>

51.3. Šalys apie savo kontaktinių duomenų ar asmenų pasikeitimą nedelsdamos, bet ne vėliau kaip per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias) dienas]* informuoja viena kitą ir kitus suinteresuotus asmenis. Iki tokio informavimo nurodytais kontaktiniais duomenimis pateikti pranešimai yra laikomi tinkamai įteiktais, o nurodyti asmenys laikomi turintys teisę atstovauti tai Šaliai.

52. Pakeitimai

52.1. Bet kokie Sutarties pakeitimai, papildymai ar priedai prie jos galioja tik tuo atveju, jeigu jie yra įforminami vienu arba keliais rašytiniais dokumentais, kuriuos pasirašo visos Sutarties Šalys.

53. Sutarties vykdymo metu iškilusių klausimų sprendimas

53.1. Tais atvejais, kai Sutartyje daroma nuoroda į šį Sutarties 53.1 punktą, arba kitais atvejais, kai Šalys taip susitaria, sprendimus priima iš Koncesininko iš vienos pusės, bei Suteikiančiosios institucijos iš kitos pusės, atstovų sudaryta komisija. Komisijos sprendimai Šalims yra privalomi, tačiau neužkerta kelio bet kuriai Šaliai atitinkamo klausimo išsprendimą ginčyti 55 punkte nurodytoje ginčo sprendimų institucijoje ar teikti šiai institucijai spręsti atitinkamą Šalių ginčą.

53.2. Komisiją sudaro *[nustatyti atstovų skaičių, rekomenduojama – 6 (šeši)]* atstovai, po lygiai iš Koncesininko ir Suteikiančiosios institucijos pusės. Koncesininkas ir Suteikiančioji institucija į komisiją skiria po *[nustatyti atstovų skaičių, rekomenduojama – 3 (tris)]* atstovus – *[nustatyti atstovų sritis, rekomenduojama – teisės, finansų ir techninės]* srities specialistus. Komisijos atstovus kiekviena Šalis turi paskirti per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 10 (dešimt) Darbo dienų]* nuo Sutarties pasirašymo dienos, apie paskirtus atstovus informuodama kitą Šalį. Kuriam nors komisijos nariui atsistatydinus ar negalint vykdyti savo pareigų, tokį narį paskyrusi Šalis įsipareigoja per *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias) Darbo dienas]* nuo nurodytų aplinkybių paaiškėjimo pakeisti atsistatydinusį ar negalintį vykdyti savo pareigų narį nauju nariu.

53.3. Sprendimus komisija priima atviru balsavimu. Komisijos posėdis gali vykti ir jame gali būti priimami sprendimai, kai posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip *[nustatyti narių skaičių, rekomenduojama – 4 (keturi)]* komisijos nariai. Komisijos sprendimai priimami komisijos posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma, su sąlyga, kad už sprendimą balsavo ne vien tik vienos Šalies į komisiją paskirti atstovai. Komisijos posėdžiai ir

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

balsavimas turi būti protokoluojami ir pasirašomi visų posėdyje dalyvavusių komisijos atstovų.

- 53.4. Komisijos darbo organizavimo tvarką komisija nusistato ir komisijos pirmininką – Suteikiančiosios institucijos atstovą, atsakingą už komisijos posėdžių organizavimą ir vykdymą, išrenka savo pirmajame posėdyje, kuris įvyks [*data*], [*laikas*], adresu: [*adresas*]. Komisijos pirmininko neišrinkimas netrukdo vykdyti komisijos veiklą.
- 53.5. Tuo atveju, jeigu komisija nėra suformuojama Sutarties 53.2 punkte nurodyta tvarka, ji negali priimti sprendimų dėl kvorumo sprendimams priimti nebuvimo dviejuose iš eilės komisijos posėdžiuose, arba jeigu komisijai pateiktas išspręsti klausimas neišsprendžiamas per [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 20 (dvidešimt) Darbo dienų*] nuo klausimo pateikimo datos (nebent Sutartyje būtų numatytas kitoks terminas), toks klausimas perduodamas spręsti Šalių įgaliotiems atstovams. Jeigu Šalių įgalioti atstovai per papildomą [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 20 (dvidešimt) Darbo dienų*] terminą nepasiekia susitarimo nurodytu klausimu, ginčytinas klausimas perduodamas spręsti Sutarties 55 punkte nustatyta tvarka.

54. Taikoma teisė

- 54.1. Sutarčiai, iš jos kylantiems Šalių santykiams bei jų aiškinimui taikomi Lietuvos Respublikos teisė.
- 54.2. Sutartis ir jos pagrindu sudaromi sandoriai yra komerciniai, ne viešieji ar valstybiniai, aktai. Nei viena Šalis Sutarties atžvilgiu neturi, o jei turi – atsisako imuniteto nuo teisinių procesų ar teismo (arbitražo) sprendimo vykdymo savo pačios ar savo piniginių lėšų atžvilgiu, o Koncesininkas ir Investuotojas – ir savo turto atžvilgiu.

55. Ginčų sprendimas

- 55.1. Bet kuri iš Sutarties kylantį ginčą ar prieštaravimą Šalys bandys spręsti tarpusavio derybomis ir visapusiškai bendradarbiaudamos.
- 55.2. Jei Sutartyje nenustatyta kitokia atitinkamų ginčų sprendimo tvarka, per [*nustatyti terminą, rekomenduotina 30 (trisdešimt)*] dienų nuo pranešimo kitai Šaliai apie iškilusį ginčą, nesutarimą, prieštaravimą ar reikalavimą datos Šalys nepasiekia bendro susitarimo arba nepradedamos tarpusavio derybos, bet kuri iš Sutarties kylantį ginčą, nesutarimą, prieštaravimą ar reikalavimą Šalys perduoda spręsti komisijai, susidedančiai iš 3 (trijų) ekspertų. Į šią komisiją kiekviena Šalis (šio punkto tikslu Investuotojas ir Koncesininkas laikomi viena Šalimi, Suteikiančioji institucija – kita Šalimi) ne vėliau kaip per [*nustatyti terminą, rekomenduotina 20 (dvidešimt)*] Darbo dienų po to, kai Šalys informuoja viena kitą apie ginčo sprendimo pavedimą ekspertų komisijai, skiria po vieną ekspertą – atitinkamos srities, dėl kurios kilo ginčas (Darbų, Paslaugų, finansinių, turto vertinimo ir pan.), specialistą, o tokiu būdu Šalių paskirti 2 (du) ekspertai bendru sutarimu skiria trečiąjį ekspertą. Šis terminas gali būti pratęstas iki 30 (trisdešimt) Darbo dienų, jeigu Suteikiančiosios institucijos skiriamo eksperto paslaugas turi pirkti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Šalis negali skirti ekspertu savo darbuotojo, buvusio darbuotojo ir / ar asmens, susijusio su Šalimi sutartiniais ar kitokiais prievolintais ar pavaldumo santykiais (išskyrus santykius, susiklostančius dėl eksperto skyrimo). Jei Šalių paskirti ekspertai per [*nustatyti terminą, rekomenduotina 15 (penkiolika)*] Darbo dienų

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

nuo jų paskyrimo dienos nesusitaria dėl bendro trečiojo eksperto kandidatūros, tokiu atveju abiejų Šalių prašymu trečiąjį ekspertą per [*nustatyti terminą, rekomenduotina 30 (trisdešimt)*] Darbo dienų parenka Suteikiančioji institucija vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės aktais. Išlaidas, susijusias su ekspertų komisijos paskyrimu ir jos suteiktomis paslaugomis, padengia ekspertų komisijos neteisio pripažinta Šalis. Jeigu ekspertų komisijos sprendimu neteisios yra abi Šalys:

- 55.2.1. ekspertų pripažinta neteisioji Šalis, kurios neteisėti veiksmai arba neveikimas turėjo esminę įtaką ginčui, nesutarimui, prieštaravimui ar reikalavimui, dengia 70 proc. visų ekspertų išlaidų;
- 55.2.2. kiekviena Šalis dengia savo paskirto eksperto išlaidas, o trečiojo eksperto išlaidos dengiamos lygiomis dalimis, jeigu ekspertai pripažįsta, kad abi Šalys yra vienodai neteisios dėl kilusio ginčo, nesutarimų, prieštaravimo ar reikalavimo.
- 55.3. Jeigu ekspertų komisijos sprendimas netenkina kurios nors iš Šalių, tokiu atveju ginčas ar nesutarimas bet kurios iš Šalių reikalavimu perduodamas spręsti [*pasirinkti Lietuvos Respublikos teismui pagal Suteikiančiosios institucijos registruotos buveinės vietą arba [nurodyti pavadinimą] arbitražui*].

56. Atskirų Sutarties nuostatų negaliojimas

- 56.1. Jeigu kuri nors Sutarties nuostata prieštarauja Lietuvos Respublikos teisės imperatyvioms normoms ir / arba dėl kurios nors priežasties tampa iš dalies arba visiškai negaliojančia, ji jokiais sąlygomis nedaro negaliojančiomis likusių Sutarties nuostatų. Tokiu atveju Šalys susitaria pakeisti negaliojančią nuostatą teisiškai veiksminga kita nuostata, kuri turėtų kiek įmanoma artimesnį teisinį ir / ar ekonominį rezultatą pakeičiamai nuostatai, tačiau būtų neprieštaraujanti Lietuvos Respublikos teisės imperatyvioms normoms ir nebūtų visiškai arba iš dalies negaliojanti.

57. Sutarties egzemplioriai

- 57.1. Sutartis sudaryta [*skaičius*] originaliais egzemplioriais [*nurodyti kalbą arba kalbas*] po vieną kiekvienai Sutarties Šaliai.

58. Bendrai parengta Sutartis

- 58.1. Sutartis sudaryta Šalims sutarus ir sutinkant dėl visų Sutarties nuostatų ir teksto. Kiekviena Šalis patvirtina, kad ji [*derybų*] ar [*dialogo*] dėl šios Sutarties laikotarpiu veikė sąžiningai.
- 58.2. Investuotojas pareiškia ir patvirtina, kad nors Sutarties pradinis projektas buvo parengtas ir pateiktas Investuotojo parinkimo procedūros metu Suteikiančiosios institucijos, tačiau Investuotojas turėjo tinkamas galimybes susipažinti su Sutarties projektu ir įvertinti jo sąlygas, o kartu ir savo pareigas, atsakomybę ir rizikas prieš pateikiant Pasiūlymą, vesti [*jei taikoma derybas*] [*ar jei taikoma dialogą*] dėl Investuotojui ir Koncesioninkui palankesnių Sutarties projekto sąlygų bei parengti Investuotojo atrankos procedūroms tokį Pasiūlymą, įskaitant ir finansinį pasiūlymą, kuriame Investuotojo pareigos, atsakomybė ir rizikos yra tinkamai Investuotojo įvertintos ir atspindėtos finansine išraiška.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

58.3. Investuotojas ir Koncesininkas pareiškia ir patvirtina kad Koncesininkas taip pat turėjo tinkamas galimybes susipažinti su Sutarties projektu prieš jo pasirašymą. Todėl laikytina, kad Šalys Sutartį sutiko pasirašyti tiksliai tuomet, kai visos Sutarties nuostatos ir priedai bei jų tekstas tapo priimtini visoms Šalims. Todėl Sutartis negali būti laikoma suteikiančia pranašumą kuriai nors vienai Šaliai ar dviem Šalims ir negali būti aiškinama kurios nors vienos Šalies ar dviejų Šalių naudai ar kurios nors vienos Šalies ar dviejų Šalių nenaudai.

XIX. SUTARTIES PRIEDAI:

- 1 Sąlygos**
- 2 Galutinis pasiūlymas**
- 3 Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka**
- 4 Rizikos pasiskirstymo tarp šalių matrica**
- 5 Išankstinės sutarties įsigaliojimo sąlygos**
- 6 Privalomų sudaryti draudimo sutarčių sąrašas**
- 7 Susijusių bendrovių sąrašas**
- 8 Reikalavimai grąžinamam turtui**
- 9 Tiesioginis susitarimas**
- 10 [jei taikomas Perkeliamų darbuotojų sąrašas]**

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Šalių atstovų parašai:

**[*Suteikiančiosios institucijos*]
vardu:**

[*Pareigos, vardas, pavardė*]

parašas

[*Jei yra [Perleidėjo] vardu:*]

[*Pareigos, vardas, pavardė*]

parašas]

[*Koncesininko*] vardu:

[*Pareigos, vardas, pavardė*]

parašas

[*Investuotojo*] vardu:

[*Pareigos, vardas, pavardė*]

parašas]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

1 Sutarties priedas

SĄLYGOS

[Pridėti Sąlygas]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

2 Sutarties priedas

PASIŪLYMAS

[Pridėti Koncesininko pateiktą Pasiūlymą]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

3 Sutarties priedas

ATSISKAITYMŲ IR MOKĖJIMŲ TVARKA

[Pridėti Atsiskaitymų ir mokėjimų tvarką]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

4 Sutarties priedas

RIZIKOS PASISKIRSTYMO TARP ŠALIŲ MATRICA

[Nurodytas rizikų sąrašas bei rizikų aprašymas yra rekomendacinis ir turi būti adaptuojamas atsižvelgiant į konkretaus Projekto specifiką]

Nr.	Rizikos kategorija	Rizikos aprašymas	Paskirstymas		
			Suteikia nėcijai institucij ai	Koncesini nkui	Bendra (<i>nurodomi rizikos pasiskirsty mo principai</i>)
1.	Projektavimo (planavimo) kokybės rizika				
1.1.	Suteikiančiosios institucijos užsakymu parengtas statinio techninis projektas ar atskiros jo dalys yra netikslūs (jeigu Koncesininkas privalo naudotis statinio projektu ar atskiromis jo dalimis)	Rizikos veiksnys pasireiškia, kai paaiškėja, kad Suteikiančiosios institucijos parengtas statinio techninis projektas ar atskiros jo dalys yra netikslūs. Rizikos veiksnio pasireiškimas gali reikšti papildomas Koncesininko išlaidas projektavimo paslaugoms, taip pat Koncesininkui tai gali lemti išaugusias Darbų sąnaudas bei jų vėlavimą.			
1.2.	Būtinios perprojektavimo paslaugos (jeigu Koncesininkas įpareigojamas naudotis statinio techniniu projektu ar atskiromis jo dalimis bei yra identifikuoti šio statinio techninio projekto netikslumai)	Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia, kai Suteikiančiosios institucijos parengtas statinio techninis projektas ar atskiros jo dalys yra netikslūs. Rizikos veiksnio pasireiškimas gali reikšti papildomas Koncesininko išlaidas projektavimo paslaugoms, taip pat Koncesininkui tai gali lemti išaugusias Darbų sąnaudas bei jų vėlavimą.			
1.3.	Koncesininko parengtas statinio techninis projektas (įskaitant darbo projektą) arba	Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia papildomas išlaidas projektavimui, kurias šiuo atveju privalo atlyginti Koncesininkas. Vertinama, kad rizikos veiksnio pasireiškimas lemia investicijų			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

	techninis darbo projektas netikslus	išlaidų finansinį srautą – išlaidas projektavimo paslaugoms, kurios gali būti patirtos tiek investavimo, tiek reinvestavimo laikotarpiu.			
1.4.	Projekto tikslai ir suplanuoti rezultatai neišsprendžia problemos, dėl kurios inicijuojamas Projektas	Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia, kad įgyvendinus Projektą, nebus naudojamosi sukurtais rezultatais arba jais bus naudojamosi kitokia nei planuota apimtimi, arba naudotojai nebus Projekto tikslinės grupės. Vertinama, kad rizikos veiksnio pasireiškimas lemia veiklos išlaidų ir pajamų srautus: esant nukrypimams nuo planuotų vartotojų srautų, jų dydis gali reikšmingai keistis.			
1.5.	Koncesinininko parengta projektavimo užduotis neleidžia pasiekti projekto tikslų ir suplanuotų rezultatų	Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia, kad įgyvendinus Projektą paaiškėja, kad Objektas nebus tinkamas naudoti pagal jo paskirtį, arba bus naudojamas kitokia apimtimi nei buvo planuojama. Vertinama, kad rizikos veiksnio pasireiškimas lemia veiklos išlaidų padidėjimą.			
1.6.	Projekto veiklos vėluoja dėl projektavimo paslaugų pirkimų procedūrų trukmės	Veiksny pasireiškia investavimo ir reinvestavimo laikotarpiu ir lemia Darbų išlaidas. Rizikos veiksnys pasireiškia tiek investavimo, tiek reinvestavimo laikotarpiu, priklausomai nuo to, kada atsiranda poreikis atlikti projektavimo paslaugų pirkimą. Rizikos veiksnio pasireiškimas lemia investicijų išlaidas: sustabdžius Darbus dėl projektavimo netikslumų ar perprojektavimo poreikio statybvietyje fiksuojamos prastovos			
1.7.	Projektavimo paslaugų kaina nukrypsta nuo planuotos	Identifikuota projektavimo paslaugų kaina dėl įvairių priežasčių gali nukrypti nuo planuotos. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia papildomas išlaidas projektavimo paslaugoms.			
1.8.	Projektavimo paslaugų trukmė nukrypsta nuo planuotos	Identifikuota projektavimo paslaugų trukmė dėl įvairių priežasčių gali nukrypti nuo planuotos. Rizikos veiksnio pasireiškimas lemia investicijų išlaidas Darbams:			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		užsitęsęs projektavimo paslaugų teikimui, negali prasidėti Darbai, gali pasireikšti Darbų sezoniškumo įtaka, todėl gali būti fiksuojamos prastovos, mokami delspinigiai. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia papildomas išlaidas projektavimo paslaugoms. Ši rizika netaikoma Atleidimo atveju ir / ar Papildomų darbų ir / ar paslaugų atveju.			
1.9.	Investuotojas Konkurso metu nepasiūlė patikslinti Suteikiančiosios institucijos nustatytų netikslių reikalavimų Objektui	Pradėjus projektavimo veiklą paaiškėja, jog Suteikiančiosios institucijos nustatyti reikalavimai Objektui negali būti realizuoti praktikoje, nes jie nėra suderinami su teisės aktuose nustatytais reikalavimais (pvz. statybos techniniais reglamentais, higienos normomis ir pan.) arba nėra galimybės įgyvendinti visų Suteikiančiosios institucijos nustatytų reikalavimų dėl jų tarpusavio nesuderinamumo. Tuo atveju, kai Suteikiančiosios institucijos nustatyti reikalavimai Investuotojui tampa žinomi Konkurso metu, tačiau Investuotojas, turėdamas galimybę, jų tinkamai neįvertina, nepateikia pasiūlymo juos atitinkamai patikslinti. Pasireiškus rizikos veiksniai, keičiasi projektavimo apimtis, todėl išauga projektavimo paslaugų kaina, atsiranda poreikis pratęsti projektavimo paslaugų trukmę.			
1.10.	Investuotojas Konkurso metu pasiūlė patikslinti netikslius Suteikiančiosios institucijos nustatytus reikalavimus Objektui	Investuotojas Konkurso metu pasiūlė patikslinti Suteikiančiosios institucijos nustatytus reikalavimus Objektui, kuriuos įvertina kaip netikslius ar potencialiai nerealizuotinus praktiškai įgyvendinant projektą. Pasireiškus rizikos veiksniai, keičiasi projektavimo ir Darbų apimtis, todėl išauga Darbų kaina, atsiranda poreikis pratęsti Darbų trukmę.			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

1.11.	<p>Investuotojui Konkurso metu nebuvo atskleisti Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo ja apribojimai ar teisės aktų Žemės sklypui ir/ ar Perduodamo turto taikomi reikalavimai, jeigu jie nėra viešai prieinami</p>	<p>Konkurso metu Suteikiančioji institucija neatskleidžia jam žinomos arba turimos žinoti informacijos apie Projektui įgyvendinti reikalingo Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto daiktinių teisių (valdymo, naudojimo ir disponavimo) apribojimus. Investuotojas pateikė Pasiūlymą vertindamas tik tą informaciją, kurią Suteikiančioji institucija jam atskleidė Konkurso metu, todėl pradėjus įgyvendinti Projektą ir paaiškėjus Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto daiktinių teisių apribojimams, galima situacija, kad Investuotojas / Koncesininkas neturi galimybės įgyvendinti Projekto pagal paties parengtą Pasiūlymą. Tokiu atveju Investuotojas / Koncesininkas privalo perorganizuoti veiklą pagal pasikeitusias Projekto įgyvendinimo aplinkybes, t.y. patirti neplanuotas Projekto valdymo išlaidas.</p>			
1.12.	<p>Suteikiančioji institucija Konkurso metu atskleidė Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo apribojimus</p>	<p>Projektui įgyvendinti reikalingam Žemės sklypui ir/ ar Perduodamam turtui yra nustatyti daiktinių teisių (valdymo, naudojimo ir disponavimo) apribojimai. Nors Investuotojas pateikė Pasiūlymą vertindamas informaciją, kurią Suteikiančioji institucija jam atskleidė Konkurso metu, galima situacija, kad Investuotojas sudarė Projekto įgyvendinimo planą neatsižvelgdamas į Žemės sklypui ir/ ar Perduodamo turto nustatytus daiktinių teisių apribojimus ir šį Projekto įgyvendinimo planą suderino su Suteikiančiąja institucija. Tokiu atveju Investuotojas / Koncesininkas privalo perorganizuoti veiklą pagal pasikeitusias projekto įgyvendinimo aplinkybes, t.y. patirti neplanuotas</p>			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		Projekto valdymo išlaidas.			
1.13.	Konkurso metu buvo susitarta dėl specialiųjų Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto naudojimo sąlygų nustatymo/pakeitimo	Konkretų susitarimą dėl specialiųjų Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto naudojimo sąlygų šalys gali pasiekti Konkurso metu, tačiau Investuotojui / Koncesininkui, įgyvendinant susitarimus, galimi nukrypimai nuo planuoto grafiko ir veikloms įgyvendinti skirto biudžeto.			
1.14.	Konkurso metu nebuvo susitarta dėl specialiųjų Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto naudojimo sąlygų nustatymo/pakeitimo	Pradėjus įgyvendinti Projektą paaiškėjo aplinkybės, dėl kurių tapo būtina pakeisti specialiąsias Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto naudojimo sąlygas. Nustačius ar pakeitus specialiąsias Žemės sklypo ir/ ar Perduodamo turto naudojimo sąlygas gali tapti būtina pakeisti planuotus projektinius sprendinius, todėl Koncesininkas patirs neplanuotas projektavimo paslaugų išlaidas.			
1.15.	Paaiškėja iš anksto nežinomi apribojimai dėl kultūros paveldo apsaugos reikalavimų	Išduodant projektavimo sąlygų sąvadą ir / arba statybų leidimą paaiškėja, jog statyboms objekte reikalinga atlikti iš anksto neplanuotus archeologinius tyrinėjimus, apsaugoti archeologinius radinius ir / arba iš esmės pakeisti projektinius sprendinius, kad šie užtikrintų kuriamos / rekonstruojamos infrastruktūros atitikimą kultūros paveldo apsaugai taikomus apribojimus. Projektavimo išlaidos dėl šio rizikos veiksnio pasireiškimo gali išaugti, kadangi: 1) gali pasikeisti planuota projektavimo paslaugų trukmė dėl archeologinių tyrimų ir / ar archeologinių radinių apsaugos veiklų vykdymo; 2) gali būti reikalingi esminiai pakeitimai Konkurso metu pasiūlytuose projektavimo sprendiniuose; 3) gali pasikeisti projektavimo darbų apimtis; 4) gali atsirasti būtinybė į projektuotojų			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		komandą pasitelkti papildomus specialistus (pvz. archeologus, istorikus ir pan.).			
1.16.	Neįvertinami iš anksto žinomi kultūros paveldo apsaugos reikalavimai	Konkurso metu Suteikiančioji institucija pristatė Investuotojui žinomus kultūros paveldo apribojimus, į kuriuos Koncesininkas privalėjo atsižvelgti projektuodamas Objektą. Nepriklausomai nuo priešasčių, Koncesininkas gali neadekvačiai įvertinti kultūros paveldo apsaugos reikalavimus.			
1.17.	Projektavimo paslaugų teikimo metu paaiškėja Suteikiančiosios institucijos parengtų poveikio aplinkai vertinimo ar Konkurso dokumentų netikslumai/trūkumai	Projektavimo metu paaiškėja aplinkybės, kad parengtuose poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose yra netikslumų ar trūkumų. Rizikos veiksnio pasireiškimas lemia investicijų išlaidų finansinį srautą – išlaidas projektavimo paslaugoms, todėl rizikos pasireiškimas finansiniams srautams vertintinas per visą investavimo laikotarpį.			
1.18.	Projektavimo paslaugų teikimo metu paaiškėja Koncesininko parengtų poveikio aplinkai vertinimo ar Konkurso dokumentų netikslumai/trūkumai	Projektavimo metu paaiškėja aplinkybės, kad parengtuose poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose yra netikslumų ar trūkumų. Rizikos veiksnio pasireiškimas lemia investicijų išlaidų finansinį srautą – išlaidas projektavimo paslaugoms, todėl rizikos pasireiškimas finansiniams srautams vertintinas per visą investavimo laikotarpį.			
1.19.	Projektavimui reikalingi dokumentai, kurių prieinamumą įpareigotas užtikrinti Suteikiančioji institucija, nėra prieinami per nustatytą terminą	Koncesininkas projektavimo paslaugų teikimo trukmę ir planą sudaro darydamas prielaidą, kad Suteikiančioji institucija visus reikalingus duomenis suteiks per sutartą terminą pateikus oficialų paklausimą pagal Sutarties nuostatas. Suteikiančiajai institucijai vėluojant pateikti reikalingus dokumentus Koncesininkui, galimi nukrypimai nuo sudaryto projektavimo plano, kas gali turėti įtakos visai			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		Projekto įgyvendinimo trukmei ir kokybei.			
1.20.	Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės projektavimo (planavimo) metu	Nenugalimos jėgos aplinkybių pasireiškimas gali lemti Projekto įgyvendinimo veiklų sutrikdymą ar nutraukimą. Šios aplinkybės nepriklauso nuo Šalių valios. Tačiau tais atvejais, kai nenugalimos jėgos aplinkybių padarinius galima apdrausti, visa jų sukeliama rizika tenka Koncesininkui.			
1.21.	Suteikiančioji institucija projektavimo etape pakeičia nustatytus reikalavimus Objektui (įskaitant neesminius pakeitimus)	Galima situacija, kai Suteikiančioji institucija projektavimo etape nurodo Koncesininkui kitus reikalavimus Objektui, nei tie, pagal kuriuos Investuotojas rengė ir teikė Pasiūlymą, įskaitant Finansinį veiklos modelį, bei kurių pagrindu yra sudaryta Sutartis. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia papildomas išlaidas projektavimo paslaugoms.			
1.22.	Vėluojama išduoti projektavimui pradėti reikalingus dokumentus, nors jiems gauti yra pateikti visi nustatytus reikalavimus atitinkantys dokumentai (ginčo dėl dokumentų turinio nėra)	Koncesininkas, siekdamas pradėti projektavimą, pateikia prašymą išduoti projektavimo sąlygų sąvadą ir / arba kitus reikalingus dokumentus, kurie yra pateikti pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus, tačiau Suteikiančioji institucija ar kitos valstybės / savivaldybės kompetentingos institucijos pagal gautą prašymą vėluoja išduoti prašomus dokumentus. Rizikos veiksnio pasireiškimas gali lemti projektavimo trukmę bei projektavimui suplanuotas išlaidas.			
1.23.	Kyla ginčai dėl projektavimui reikalingų dokumentų kokybės bei turinio	Ginčo objektas – projektavimui reikalingų dokumentų (pvz. projektavimo sąlygų sąvado; statinio tyrimų dokumentų; statinio techninio projekto; prisijungimo sąlygų; specialiųjų architektūros reikalavimų; specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų;			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		specialiųjų paveldosaugos reikalavimų; statytojo (užsakovo) rangovui perduodamų statybos produktų dokumentų; kt.) turinys ir kokybė. Rizikos veiksnio pasireiškimas gali lemti projektavimo trukmę bei projektavimui suplanuotas išlaidas.			
2.	Įsigyjamų (atliekamų) Darbų kokybės rizika				
2.1	Sukeliama žala aplinkai dėl Objekto būklės iki jo perdavimo Koncesininkui	Jeigu dėl Objekto būklės, gali būti sukelta žala aplinkai: į aplinką gali patekti ją užteršiančios medžiagos. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia Darbų išlaidų pasikeitimą, kadangi jei būtų sukelta žala aplinkai, pirmiausiai, reiktų likviduoti žalos aplinkai padarinius ir tik tuomet vykdyti suplanuotus Darbus.			
2.2	Sukeliama žala aplinkai atliekant Darbus Objekte arba Remonto darbus, kai jis perduotas Koncesininkui	Žala aplinkai gali būti sukelta atliekant Darbus arba remonto darbus į aplinką gali patekti neleistina ją užteršiančių medžiagų koncentracija, gali būti panaudotos neleistinos aplinkai pavojingos medžiagos ir pan. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia Darbų / remonto darbų išlaidų pasikeitimą, kadangi jei būtų sukelta žala aplinkai, Darbų / remonto darbų augimo sąmata išaugtų žalos aplinkai likvidavimo darbų išlaidomis.			
2.6	Darbų kokybė neužtikrinama dėl nepalankių oro sąlygų	Dėl nepalankių oro sąlygų (išskyrus Nenugalimos jėgos aplinkybes) Darbų vykdymas negali vykti pagal planą, gali atsirasti būtinybė naudoti papildomas priemones Darbams vykdyti. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia Darbų išlaidų pasikeitimą, kadangi dėl oro sąlygų Darbai gali užtrukti ilgiau nei planuota, taip pat atsiradus papildomam Darbų poreikiui gali neplanuotai padidėti Darbų sąmata.			
2.8	Darbų kokybė neužtikrinama dėl technologinių procesų organizavimo	Galima situacija, kai, nesilaikant technologinių procesų reikalavimų, Darbų arba Remonto darbų kokybė neatitinka reikalaujamos. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia papildomas išlaidas Darbams /			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		Remonto darbams, nukrypimą nuo jų vykdymo grafiko.			
2.9	Darbų arba Remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl teisės aktais nustatytų kokybės reikalavimų pasikeitimo, išskyrus Esminių teisės aktų pasikeitimo, Darbų arba remonto darbų vykdymo metu	Koncesininkui atliekant Darbus arba remonto darbus priimami nauji ar pakeičiami esami teisės aktai (išskyrus Esminius teisės aktų pasikeitimus), kurie apibrėžia reikalavimus atliekamų Darbų arba Remonto darbų kokybei, jeigu tokie teisės aktai taikomi Darbams ir / ar Remonto darbams.			
2.10	Darbų arba Remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl žmoniškųjų išteklių	Darbų / remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl žmoniškųjų veiksmų: netinkamos personalo kvalifikacijos, kompetencijų, nepakankamo skaičiaus, neadekvataus darbo krūvio, darbo drausmės pažeidimų. Taip pat galima situacija, kai Darbų / remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl žmoniškųjų išteklių, streiko, visuomenės iniciatyvinių grupių lobistinės veiklos ar kitokiu pagrindu inicijuojamo darbų vykdymo sustabdymo, kuris negali būti vertinamas kaip išorinė nenugalimos jėgos aplinkybė. Be šių veiksmų galima situacija, kai trečiųjų asmenų / darbuotojų įvykdyti tyčiniai ar netyčiniai veiksmai (vagystė, apgaulinėjimas, chuliganizmas, neatsargumas, kt.) turi reikšmingą poveikį Darbų / remonto darbų kokybei.			
2.11	Vykdant Darbus sukeliama žala gretimose teritorijose esančiam turtui	Vykdant Darbus / Remonto darbus statybvietėje dirbančių mechanizmų, žmonių ir / ar subteikėjų veikla sukelia žalą gretimose teritorijose esančiam turtui, nepriklausomai nuo turto tipo (nekilnojamajam ir kilnojamajam turtui). Rizikos veiksmo pasireiškimas reiškia Darbų / remonto darbų išlaidų pasikeitimą, kadangi, jei būtų sukelta žala gretimose teritorijose, Darbų / Remonto darbų sąmata išaugtų žalos			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		turtui likvidavimo išlaidomis.			
2.12	Paaishkėja iš anksto nežinomi Darbų apribojimai dėl archeologinių ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimų	Išduodant statybą leidžiančius dokumentus paaishkėja, jog statybos objekte reikalinga atlikti iš anksto neplanuotus archeologinius tyrinėjimus, apsaugoti archeologinius radinius ir / arba iš esmės kitaip organizuoti Darbų procesą, kad būtų užtikrinti kultūros paveldo apsaugos reikalavimai. Darbų išlaidos dėl šio rizikos veiksnio pasireiškimą gali išaugti, kadangi: 1) gali pasikeisti planuota Darbų trukmė dėl archeologinių tyrimų ir / ar archeologinių radinių apsaugos veiklų vykdymo ar kitų kultūros paveldo apsaugos apribojimų; 2) gali būti reikalingi esminiai pakeitimai Konkurso metu pasiūlytam Darbų technologiniam sprendiniui; 3) gali pasikeisti Darbų apimtis; 4) gali atsirasti būtinybė į Koncesininko komandą pasitelkti papildomus specialistus (pvz. archeologus, istorikus ir pan.).			
2.13	Suteikiančioji institucija Darbų vykdymo etape pakeičia reikalavimus Darbų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus)	Suteikiančioji institucija, pasibaigus projektavimo etapui, nurodo Koncesininkui kitus reikalavimus rangos darbams ir Objektui, nei tie, pagal kuriuos Investuotojas rengė ir teikė Pasiūlymą, ir / arba įvykdė projektavimo ir kitas parengiamąsias veiklas, bei kurių pagrindu yra sudaryta Sutartis. Rizikos veiksnio pasireiškimą reiškia papildomas rangos darbų išlaidas.			
2.14	Reikalavimai Darbų kokybei pakeičiami Koncesininko iniciatyva ir/arba reikalavimu	Galima situacija, kai Koncesininkas, pasibaigus projektavimo etapui, inicijuoja reikalavimų rangos darbų kokybei pakeitimą. Pavyzdžiui, Koncesininkas dėl rinkoje pabrangusių energijos išteklių gali pasiūlyti nustatyti aukštesnę energinio efektyvumo klasę statomam Objektui. Rizikos veiksnio			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		pasireiškimas reiškia papildomas rangos darbų išlaidas.			
2.15	Darbų kokybė neužtikrinama dėl technologinių išteklių tinkamumo ir pakankamumo	Galima situacija, kai Darbų kokybė neužtikrinama dėl technologinių išteklių tinkamumo, pakankamumo ir kitų susijusių veiksnių.			
2.16	Darbų arba Remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl Komunalinių paslaugų kainos ir/ar kokybės	Darbų / Remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl komunalinių paslaugų kainos, kokybės ir prieinamumo.			
2.17	Darbų arba Remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl žaliavų, medžiagų ir mechanizmų prieinamumo ir kokybės	Darbų / Remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl jiems atlikti reikalingų žaliavų, medžiagų, mechanizmų savalaikio neprieinamumo ir kokybės.			
2.18	Darbų arba Remonto darbų kokybė neužtikrinama dėl Subtiekėjų veiksmų ar neveikimo	Atlikti Darbus / Remonto darbus pasitelkiami Subtiekėjai, tačiau jie nesilaiko įsipareigojimų, neužtikrina reikalaujamos Darbų kokybės ir pan.			
2.19	Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės Darbų arba Remonto darbų vykdymo metu	Nenugalimos jėgos aplinkybių pasireiškimas gali lemti Darbų / Remonto darbų kokybės sutrikdymą, Darbų / remonto darbų proceso visišką ar dalinį nutraukimą. Nenugalimos jėgos aplinkybių sąvoka pateikiama Sutartyje. Tais atvejais, kai Nenugalimos jėgos aplinkybių padarinius reikia apdrausti Sutartyje nustatyta tvarka – tuomet visa rizika tenka Koncesininkui.			
3.	Įsigyjamų (atliekamų) Paslaugų kokybės rizika				

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

3.1	Sukeliama žala aplinkai teikiant Paslaugas, kai už Paslaugų teikimą atsakingas Koncesininkas	Paslaugų teikimo metu, naudojant priemones, įrangą ar žmogiškuosius išteklius, į aplinką patenka ją užteršiančios medžiagos dėl ko sukeliama žala.			
3.2	Sukeliama žala aplinkai teikiant Paslaugas ir / arba Viešąsias paslaugas, kai už Paslaugų ir / arba viešųjų paslaugų teikimą atsakingas Suteikiančioji institucija	Rizikos veiksnys pasireiškia, kai Suteikiančioji institucija teikiant Paslaugas ir / ar Viešąsias paslaugas sukeliama žala aplinkai, t. y. įsigaliojus Sutarčiai, Paslaugų ir / ar Viešųjų paslaugų teikimo metu, naudojant netinkamas priemones, įrangą ar žmogiškuosius išteklius ar procesus, į aplinką patenka ją užteršiančios medžiagos ar žala sukeliama kitais būdais. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia Koncesininko išlaidų pasikeitimą, kadangi, jei būtų sukelta žala aplinkai, atsirastų žalos aplinkai likvidavimo darbų išlaidos, kurias turėtų kompensuoti Suteikiančioji institucija.			
3.3	Paslaugų teikimo kokybė neužtikrinama dėl Subtiekėjų veiksmų ar neveikimo	Teikti paslaugas pasitelkiami Subtiekėjai, tačiau jie nesilaiko įsipareigojimų, neužtikrina reikalaujamos Paslaugų kokybės ir pan.			
3.4	Paslaugų teikimo kokybė neužtikrinama dėl technologinių procesų organizavimo	Galima situacija, kai, nesilaikant technologinių procesų reikalavimų, Paslaugų teikimo kokybė neatitinka reikalaujamos. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia papildomas išlaidas Paslaugų teikimui, taip pat gali reikšti mažesnes nei planuotos išlaidos Paslaugų teikimui, nukrypimą nuo Paslaugų teikimo grafiko.			
3.5	Suteikiančioji institucija Paslaugų teikimo metu pakeičia nustatytus reikalavimus (įskaitant neesminius pakeitimus)	Suteikiančioji institucija Paslaugų teikimo etape nurodo Koncesininkui kitus Paslaugų kokybės reikalavimus, nei tie, pagal kuriuos Investuotojas rengė ir teikė Pasiūlymą, įskaitant Finansinį veiklos modelį, bei kurių pagrindu yra sudaryta Sutartis.			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

3.6	Reikalavimai Paslaugų kokybei pakeičiami Koncesininko iniciatyva ir/arba reikalavimu	Koncesininkas, prasidėjus Paslaugų teikimo etapui inicijuoja Paslaugų kokybės reikalavimų pakeitimą.			
3.7	Paslaugų teikimo kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių kokybės ir prieinamumo	Paslaugų kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų veiksnių: netinkamos personalo kvalifikacijos, kompetencijų, nepakankamo skaičiaus, neadekvataus darbo krūvio, darbo drausmės pažeidimų. Taip pat galima situacija, kai Paslaugų kokybė neužtikrinama dėl asmens pasitelkiamų žmogiškųjų išteklių streiko, visuomenės iniciatyvinių grupių lobistinės veiklos ar kitoku pagrindu inicijuojamo Darbų / remonto darbų vykdymo sustabdymo, kuris negali būti vertinamas kaip išorinė nenugalimos jėgos aplinkybė. Be šių veiksnių, galima situacija, kai trečiųjų asmenų / darbuotojų įvykdyti tyčiniai ar netyčiniai veiksmai (vagystė, apgaulinėjimas, chuliganizmas, neatsargumas, kt.) turi reikšmingą poveikį Paslaugų kokybei.			
3.8	Pasireiškia nenugalimos jėgos aplinkybės (Paslaugų teikimo metu)	Nenugalimos jėgos aplinkybių pasireiškimas gali lemti Paslaugų teikimo sutrikdymą ar nutraukimą. Tais atvejais, kai Nenugalimos jėgos aplinkybių padarinius reikia apdrausti Sutartyje nustatyta tvarka – tuomet visa rizika tenka Koncesininkui.			
4.	Įsigyjamų (pagaminamų) įrangos, įrenginių ir kito turto (Naujo turto) kokybės rizika				
4.1	Sukeliama žala aplinkai, kuriant ir montuojant Naują turtą	Žala aplinkai gali būti sukelta gaminant (montuojant) Naują turtą: gamybos (montavimo) metu į aplinką gali patekti neleistina ją užteršiančių medžiagų koncentracija, gali būti panaudotos neleistinos aplinkai pavojingos medžiagos ir pan.			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

4.2	Naujo turto sukūrimo kokybė neužtikrinama dėl Subtiekėjų veiksmų	Naujas turtas įsigyjamas pasitelkiant Subtiekėjus, tačiau jie nesilaiko įsipareigojimų, neužtikrina reikalaujamos turto kokybės.			
4.3	Naujo turto gamybos (montavimo) ir tiekimo metu pakeičia reikalavimus jų kokybei (įskaitant neesminius pakeitimus)	Suteikiančioji institucija po Sutarties įsigaliojimo pakeičia reikalavimus Naujo turto kokybei, nei tie, pagal kuriuos Investuotojas rengė ir teikė Pasiūlymą, ir / arba įvykdė kitas parengiamąsias veiklas			
4.4	Naujo turto kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų išteklių	Naujo turto kokybė neužtikrinama dėl žmogiškųjų veiksmų: netinkamos personalo kvalifikacijos, kompetencijų, nepakankamo skaičiaus, neadekvataus darbo krūvio, darbo drausmės pažeidimų. Taip pat galima situacija, kai įsigyjamo Naujo turto kokybė neužtikrinama dėl asmens pasitelkiamų žmogiškųjų išteklių streiko, visuomenės iniciatyvinių grupių lobistinės veiklos ar kitoku pagrindu inicijuojamo darbų vykdymo sustabdymo, kuris negali būti vertinamas kaip išorinė nenugalimos jėgos aplinkybė. Be šių veiksmų, galima situacija, kai trečiųjų asmenų / darbuotojų įvykdyti tyčiniai ar netyčiniai veiksmai (vagystė, apgaulinėjimas, chuliganizmas, neatsargumas, kt.) turi reikšmingą poveikį įrangos, įrenginių ar kito turto kokybei.			
4.5	Pasireiškia Nenugalimos jėgos aplinkybės kuriant Naują turtą	Nenugalimos jėgos aplinkybių pasireiškimas gali lemti Naujo turto montavimo ir tiekimo sutrikdymą ar nutraukimą. Nenugalimos jėgos aplinkybių samprata pateikiama Sutartyje. Tais atvejais, kai Nenugalimos jėgos aplinkybių padarinius reikia apdrausti Sutartyje nustatyta tvarka – tuomet visa rizika tenka Koncesininkui.			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

4.6.	Reikalavimai Naujam turtui pakeičiami Koncesininko iniciatyva ir / arba reikalavimu	Prasidėjus Sutarties įgyvendinimui Koncesininkas inicijuoja Naujo turto kokybės reikalavimų pakeitimą.			
5.	Finansavimo prieinamumo rizika				
5.1	Nuostoliai dėl skirtingų finansavimo sąnaudų ir veiklos pajamų valiutų	Projekto finansavimas užtikrinamas sudarant paskolos sutartį ar sutartis viena valiuta, o pagrindinių pajamų srautai planuojami kita valiuta. Sudarant Finansinį veiklos modelį įvertinamas šių valiutų tarpusavio santykis, tačiau dėl ilgos Sutarties trukmės šis santykis gali pasikeisti.			
5.2	Finansavimo poreikis pasikeičia dėl padidėjusių Investicijų išlaidų	Padidėjus investicijų išlaidoms iškyla poreikis užtikrinti papildomą finansavimą, kuris reikalingas užtikrinti Projekto finansinį gyvybingumą.			
5.3	Pagrindinės paskolos suteikimo sąlygų įvykdymas	Koncesininkas, būdamas atsakingas už Projekto finansavimą, prisiima riziką įvykdyti visas Finansuotojo sąlygas.			
5.4	Pagrindinės paskolos tarpbankinių paskolų palūkanų norma pasikeičia iki Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi	Specifinis rizikos veiksnys, kuris tikėtina pasireiškia per trumpesnę nei vieneri metai laikotarpį (tiksliai laikotarpio trukmė priklauso nuo to, kiek laiko Sutartyje bus skirta finansavimo sutarčių sudarymui). Galima situacija, kai laikotarpyje tarp Sutarties sudarymo ir jos įsigaliojimo visa apimtimi pasikeičia tarpbankinių paskolų palūkanų norma.			
5.5	Tarpbankinių paskolų palūkanų norma pasikeičia po finansavimo sutarčių sudarymo	Galima situacija, kai finansavimo sutarties galiojimo laikotarpiu keičiantis makroekonomikos sąlygoms, keičiasi tarpbankinių paskolų palūkanų norma.			
5.6	Finansavimo poreikis pasikeičia dėl PVM tarifo pasikeitimo	Galima situacija, kai pasikeitus PVM tarifui, iškyla poreikis užtikrinti papildomą finansavimą nei buvo apskaičiuotas sudarant Finansinį veiklos modelį. PVM tarifo pasikeitimas nepakeičia veiklos sąnaudų ir pajamų dydžio, tačiau turi			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		ženkliai įtaką Projekto finansiniam gyvybingumui.			
5.7	Finansavimo poreikis pasikeičia dėl bet kurio mokesčio, išskyrus pridėtinės vertės mokesčių, ar rinkliavos tarifo pasikeitimo iki Sutarties įsigaliojimo	Pasikeitus bet kurio mokesčio, išskyrus pridėtinės vertės mokesčių, tarifui taip pat rinkliavų tarifams, iškyla poreikis užtikrinti papildomą finansavimą nei buvo apskaičiuotas sudarant Finansinį veiklos modelį.			
5.8	Finansavimo poreikis pasikeičia dėl bet kurio mokesčio išskyrus pridėtinės vertės mokesčių ar rinkliavos tarifo pasikeitimo po Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi	Pasikeitus bet kurio mokesčio, išskyrus pridėtinės vertės mokesčių, tarifui taip pat rinkliavų tarifams, iškyla poreikis užtikrinti papildomą finansavimą nei buvo apskaičiuotas sudarant Finansinį veiklos modelį.			
5.9	Finansavimo poreikis pasikeičia dėl Subtiekėjų veiksmų ar neveikimo	Finansavimui užtikrinti pasitelkiami Subtiekėjai ar kiti ūkio subjektai, tačiau jie nesilaiko įsipareigojimų, atlieka kitus neplanuotus veiksmus, dėl kurių pasikeičia finansavimo iš kitų šaltinių poreikis.			
6.	Teikiamų Paslaugų, prekių tinkamumo rizika				
6.1	Vėluojama pradėti teikti Paslaugas ar prekes	Dėl užsitęsusio investavimo proceso arba organizacinio pasirengimo vėluojama pradėti teikti Paslaugas. Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia grynųjų pajamų pasikeitimą, kadangi nusikeliant Paslaugų teikimo pradžiai, pasikeičia galimybės sugeneruoti planuotą pajamų srautą, taip pat nukrypstama nuo veiklos išlaidų plano.			
6.2	Suteikiančioji institucija pakeičia nustatytus kokybės reikalavimus Paslaugoms pasibaigus investavimo procesui	Suteikiančioji institucija Paslaugų teikimo metu nurodo Koncesininkui kitus reikalavimus nei tie, pagal kuriuos Investuotojas rengė ir teikė Pasiūlymą, įskaitant Finansinį veiklos modelį, bei kurių pagrindu yra sudaryta Sutartis.			
6.3	Nėra gauti reikalingi	Pagal Sutartį Koncesininkas yra			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

	leidimai (licencijos)	atsakingas už Paslaugų teikimą, todėl prisiima Paslaugoms teikti reikalingų leidimų negavimo riziką, išskyrus kiek tai priklauso nuo Suteikiančiosios institucijos įsipareigojimų pagal Sutartį nevykdymo.			
6.4	Žmogiškųjų išteklių kvalifikacija ir kompetencija nėra tinkama	Teikti Paslaugas reikalinga atitinkama už tai atsakingo personalo kvalifikacija ir kompetencija. Neužtikrinant tinkamos kvalifikacijos ir kompetencijos, Paslaugų kokybė gali neatitikti nustatytų tinkamumo reikalavimų. Žmogiškųjų išteklių kvalifikacijos ir kompetencijos trūkumas ar neatitikimas tiesiogiai lemia grynąsias veiklos pajamas: viena vertus, gali mažėti pajamų srautai dėl klientų nepasitenkinimo paslaugomis, kita vertus, netinkama kvalifikacija gali reikšti veiklos išlaidų pokyčius.			
6.5	Naudojamos netinkamos technologijos	Teikti Paslaugas reikalinga naudoti atitinkamas technologijas, kurių naudojimas užtikrina atitikimą nustatytiems kokybės reikalavimams.			
6.6	Naudojamos netinkamos žaliavos ir medžiagos	Kokybiškai teikti Paslaugas reikalinga naudoti atitinkamas žaliavas ir medžiagas.			
6.7	Nustatomi nauji reikalavimai pasibaigus Darbų laikotarpiui, išskyrus dėl Esminių teisės aktų pasikeitimo.	Teisės aktuose nustatomi nauji reikalavimai susiję su Paslaugų teikimu. Naujų reikalavimų nustatymas gali reikšti naują reikalavimų teikiamų Paslaugų kokybei nustatymą ar gamybos veiklos organizavimo pokyčius. Kadangi naujų reikalavimų atsiradimas turi įtakos paslaugų savikainai, tai sąlygoja ir veiklos išlaidų			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

		pokyčius.			
7.	Paklausos teikiamoms Paslaugoms, prekėms rizika				
7.1	Pasikeičia konkurentų skaičius ir jų vykdoma veikla	<p>Paklausa gali pasikeisti dėl konkurentų skaičiaus pasikeitimo ir jų vykdomų rinkodaros, pardavimų skatinimo akcijų ir pan.</p> <p>Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia išaugusią paklausą ir, atitinkamai, veiklos pajamų srauto didėjimą sumažėjus konkurentų skaičiui. Konkurentų skaičiaus padidėjimas ar jų vykdomų rinkodaros, pardavimų skatinimo ir panašių veiklų intensyvumo padidėjimas, atitinkamai, lemia pajamų srauto sumažėjimą.</p>			
7.2	Pasikeičia vartotojų nuomonė apie teikiamas Paslaugas ar tiekiamas prekes	<p>Paklausa pasikeičia dėl vartotojų nuomonės apie Paslaugas. Vartotojų nuomonės pokyčiai priklauso nuo visuomenėje vykstančių procesų, kurie yra sociologijos tyrimų objektas. Pasikeitus vartotojų nuomonei, galimas tiek Paklausos padidėjimas, tiek sumažėjimas</p>			
7.3	Pakeičiama kainodara	<p>Rizikos veiksnys pasireiškia, kai paklausa pasikeičia dėl Paslaugų ar prekių kainodaros pakeitimo.</p> <p>Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia tiek galimą paklausos padidėjimą, tiek sumažėjimą, kadangi rizikos veiksnio pasireiškimas įtakoja paklausą.</p>			
7.4	Pasikeičia demografiniai veiksniai	<p>Rizikos veiksnys pasireiškia, kai pasikeičia vartotojų skaičius, jų sudėtis, gyvenamoji vieta ar įvyksta kitų pokyčių – t. y. keičiasi demografiniai veiksniai.</p> <p>Rizikos veiksnio pasireiškimas reiškia tiek paklausos išaugimą, tiek jos sumažėjimą, kadangi rizikos veiksnio pasireiškimas įtakoja paklausą.</p>			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

7.5	Senėja technologijos, kurios neatitinka Specifikacijos, Pasiūlymo ir / ar Paslaugų kokybės	Paklausa pasikeičia dėl Turto, naudojamų technologijų bei atsirandančių naujų technologijų skirtumų.			
8.	Turto likutinės vertės Sutarties pabaigoje rizika				
8.1	Nukrypstama nuo Turto būklės palaikymo plano	Turto likutinė vertė Projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje neatitinka planuotos dėl to, kad per ataskaitinį laikotarpį buvo nesilaikoma Sutarties reikalavimų ir (ar) Pasiūlymo. Šie nukrypimai gali reikšti, kad Turtui nebuvo atlikti planiniai remonto darbai, profilaktiniai patikrinimai nebuvo atlikti laiku.			
8.2	Netiksliai suplanuotos Turto būklės palaikymo išlaidos	Turto likutinė vertė laikotarpio pabaigoje pasikeičia dėl to, kad išlaidos palaikyti infrastruktūros būklę buvo apskaičiuotos netiksliai, todėl reikalingi remonto darbai nebuvo atlikti pilna apimtimi ar neatlikti, nebuvo išlaikyti kokybės reikalavimai.			
8.3	Informacijos trūkumas apie Turto naudojimą per ataskaitinį laikotarpį	Galima situacija, kai nustatyti Turto likutinei vertei laikotarpio pabaigoje reikalinga įvertinti turto naudojimo apimtį, intensyvumą, taip pat faktinius turto priežiūros, būklės pagerinimo veiksmus.			
8.4	Nustatyti Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo teisių apribojimai dėl Koncesininko sandorių su trečiosiomis šalimis	Per ataskaitinį laikotarpį Koncesininko sudaromi sandoriai su trečiosiomis šalimis ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, nustatomi Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo teisių apribojimai. Šie apribojimai, priklausomai nuo Turto likutinės vertės apskaičiavimo būdo, gali reikšti Objekto likutinės vertės pasikeitimą.			
8.5.	Nustatyti Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo teisių apribojimai dėl Suteikiančiosios institucijos sandorių su trečiosiomis šalimis	Per ataskaitinį laikotarpį Suteikiančiosios institucijos sudaromi sandoriai su trečiosiomis šalimis ir nustatomi Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo teisių apribojimai. Šie apribojimai gali reikšti papildomas Investicijas ar sąnaudų padidėjimą.			

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

5 Sutarties priedas

IŠANKSTINĖS SUTARTIES ĮSIGALIOJIMO SĄLYGOS

Šalys imasi visų priemonių, kurių reikia, kad iki Sutarties įsigaliojimo visa apimtimi momento būtų užtikrintas sklandus Perduoto turto perdavimas, įsipareigojimų pagal Sutartį įvykdymo užtikrinimas bei Sutarties įgyvendinimui reikiamų leidimų ir licencijų gavimas, įskaitant:

- 1 Projektavimo, rangos, įrangos pirkimo ir paslaugų teikimo sutarčių su Pasiūlyme nurodytais Subtiekėjais sudarymą ir įsigaliojimą visa apimtimi;
- 2 [*jei taikoma Konkurencijos tarybos leidimo koncentracijai gavimą;*]
- 3 Trečiųjų asmenų sutikimų dėl su jais susijusių [*pasirinkti: nuomos, panaudos, patikėjimo*] sutarčių sudarymo gavimą;
- 4 Susitarimų su Finansuotojais sudarymą;
- 5 Koncesininko vardu reikiamų leidimų, licencijų ir sertifikatų gavimą ir / ar atnaujinimą;
- 6 Sutarties 32 punkte numatyto Prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimą;
- 7 Sutarties 6 priede numatytų Draudimo sutarčių sudarymą;
- 8 [*jei taikoma Panaudos teisių į Žemės sklypą atsisakymą;*]
- 9 [*pasirinkti: Nuomos, Panaudos, Patikėjimo, subnuomos*] sutarčių sudarymą;
- 10 Žemės sklypo nuomos sutarties sudarymą;
- 11 [*nurodyti kitas Sutarties įsigaliojimui būtinas Išankstines sutarties įsigaliojimo sąlygas*].

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

6 Sutarties priedas

PRIVALOMŲ DRAUDIMO SUTARČIŲ SĄRAŠAS

Koncesininkas privalo sudaryti ir viso Sutarties galiojimo metu turėti galiojančias tokias draudimo sutartis *[nurodytas draudimo sutarčių sąrašas yra rekomendacinis ir turi būti adaptuojamas atsižvelgiant į konkretaus Projekto specifiką]*:

1. *[Jei pagal Sutartį atliekami statybos darbai]* ne vėliau kaip prieš *[nurodyti terminą]* Darbo dienas iki projektavimo pradžios datos – savo **civilinę atsakomybę apdrausti projektuotojo civilinės atsakomybės draudimu** ne mažesnei nei *[nurodyti sumą]* eurų draudimo sumai. Šis draudimas turi galioti visą projektavimo darbų ir statybos darbų atlikimo laikotarpį iki Paslaugų teikimo pradžios datos ir 2 (dvejus) metus po šios datos. Tuo atveju, jei projektavimo darbus atlieka Subtiekėjas, atitinkamą draudimo sutartį vietoje Koncesininko turi būti sudaręs Subtiekėjas;
2. *[Jei pagal Sutartį atliekami statybos darbai]* ne vėliau kaip prieš *[nurodyti terminą]* Darbo dienas iki Darbų atlikimo pradžios datos – savo **civilinę atsakomybę apdrausti rangovo civilinės atsakomybės draudimu** ne mažesnei nei *[nurodyti sumą]* eurų draudimo sumai. Nurodytas draudimas taip pat gali būti sudėtinė 4 punkte nurodyto Darbų visų rizikų draudimo (CAR) dalimi. Šis draudimas turi galioti visą Darbų atlikimo laikotarpį iki Paslaugų teikimo pradžios datos pradžios ir 2 (dvejus) metu po šios datos. Tuo atveju, jei Darbus atlieka Subtiekėjas, atitinkamą draudimo sutartį vietoje Koncesininko turi būti sudaręs Subtiekėjas;
3. *[Jei pagal Sutartį atliekami statybos darbai]* ne vėliau kaip prieš *[nurodyti terminą]* Darbo dienas iki Darbų atlikimo pradžios datos – savo **civilinę atsakomybę apdrausti Darbų techninio prižiūrėtojo civilinės atsakomybės draudimu**. Tuo atveju, jei Darbų techninis prižiūrėtojas yra Subtiekėjas, atitinkamą draudimo sutartį vietoje Koncesininko turi būti sudaręs Subtiekėjas;
4. *[Jei pagal Sutartį atliekami statybos darbai]* ne vėliau kaip prieš *[nurodyti terminą]* Darbo dienas iki Darbų atlikimo pradžios datos – **Perduotą turtą, medžiagas ir įrengimus apdrausti Darbų visų rizikų (CAR) draudimu** ne mažesnei kaip Pasiūlyme nurodyta Investicijų vertė draudimo sumai. Draudimas turi galioti iki Paslaugų teikimo pradžios datos ir nuo šios datos turi būti pakeistas 6 punkte nurodytu draudimu;
5. Ne vėliau kaip prieš *[nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias) Darbo dienas]* iki Darbų atlikimo ir (ar) Paslaugų teikimo pradžios – savo **civilinę atsakomybę apdrausti dėl visų rizikų**, kurios gali kilti dėl bet kokios veiklos, kurią Koncesininkas vykdo pagal šią Sutartį, ne mažesnei kaip *[nurodyti sumą]* eurų vienam draudimui įvykiui draudimo sumai. Šis draudimas turi nenutrūkstamai galioti iki Sutarties galiojimo laikotarpio pabaigos bei apimti ir tas žalas, kurios gali kilti dėl Subtiekėjų ar kitų trečiųjų asmenų, teikiančių paslaugas ir darbus, teikiamų paslaugų ar atliekamų darbų;

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

6. Ne vėliau kaip prieš [*nustatyti terminą, rekomenduojama – 5 (penkias) Darbo dienas*] iki Paslaugų teikimo pradžios – Perduotą turtą ir visą jame esantį ilgalaikį materialųjį turtą apdrausti **maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu** nuo visų galimų rizikos atvejų, bet kokiu atveju ne mažesnei kaip [*nurodyti sumą*] vertės draudimo sumai. Šis draudimas turi galioti iki Sutarties galiojimo termino pabaigos.

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

7 Sutarties priedas

SUSIJUSIŲ BENDROVIŲ SĄRAŠAS

Susijusios bendrovės:	Siejantys ryšiai:
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

(Įgalioto asmens pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

8 Sutarties priedas

REIKALAVIMAI GRAŽINAMAM TURTUI

[Pridėti reikalavimus gražinamam turtui]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

9 **Sutarties
priedas**

TIESIOGINIS SUSITARIMAS

[Pridėti Tiesioginį susitarimą]

Spalvų paaiškinimas: *Mėlyna* – komentarai ar paaiškinimai, kurie turi būti ištrinti;
Žalia – alternatyvios nuostatos, kurių nereikia keisti;
Raudona – informacija, kurią reikia įrašyti.

10 Sutarties priedas

PERKELIAMŲ DARBUOTOJŲ SĄRAŠAS

Koncesininkas raštišką susitarimą (-us) dėl darbuotojų perkėlimo į Koncesininką privalo sudaryti su [*nurodyti subjektą, kurio darbuotojai turi būti perkeliami į Koncesininką*] ir žemiau nurodomais darbuotojais:

1. [*Nurodyti perkeliam darbuotojų vardus ir pavardes / pareigas*];
2. [...].